

312249

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 25-వ తేది గురువారము } సంచిక ౨౦
Vol. 17 } శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర షైత్రమాస బహుళ ద్వితీయ } No 20

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారలుదోను.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకులు భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
తీక
109, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

నెహ్రూనివేదిక ఆంధ్రానువాదము ఇప్పుడే వెలువడినది

ఇట్టి యుక్తమ రాజకీయ గ్రంథ మిదివరలో వెలువడియుండలేదు. రాజ్యాంగవిధాన
మను తెలిసికొనకోరు ప్రతి ఆంధ్రుడును చదివితీరవలెను.

శైలి సులభము

కొలది ప్రతులుమాత్రమే మిగిలియున్నవి.
వలయువారు వెల 1-0-0 మాత్రమే తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము
మేనేజరు, ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212, మద్రాసు, అని వ్రాయవలెను.

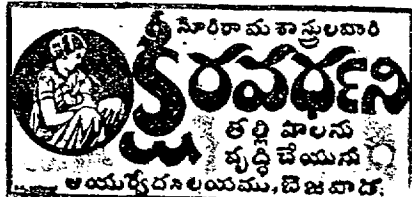
భిషగ్ రత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు లోకామయహర కస్తూరి మాత్రలు

ఈమాత్రలో ఆశ్వుకరవస్తువు లెవ్వియు చేరలేదు. ఈమాత్రలు 1-2 ను తాంబూలముతోగాని
విడిగాగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించితివేని ఎటువంటి కఠినతరాహిత్యమునైనను జీర్ణీకరించి, గాలి నీళ్లస్వభా
వము మారుటవలన చెడుపుకానిలాగున దేహమును కాపాడును. పిల్లలు మొదలు ముసలివారి వరకు ఆందరి మం
దము, మలబద్ధము, పడిసెము, దగ్గు, గూరలు, శీతలముచే కాళ్ళలాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కల
యందు నొప్పి, ఆహారజీర్ణకాలమందు తలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, ప్లేగు ఇన్ ఫ్లుయెంజా ఇంకను అనేక
వ్యాధులను గుఱపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించినవాడు స్నానమునాడు (కస్తూరికి ప్రతిగా) ఈమాత్రలు 4-5 ను
2-3 తమలపాకులలో నమలి మ్రింగవలెను. సాంక్రామికరోగులతో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలను
నేవించిన ఆరోగ్యవృధాంగు లగుదురు. ఈమాత్రలసీసాతోగల అనుపానపత్రమును చూడుడు. 300 మాత్రలు
గల సీసా 1-కి 4 అణాలవంతున ప్రతిపాపులోపలను దొరకును. పోస్టుమాలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0.
12 సీసాలు రు 2-18-0. 25 సీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతానవం:— మెదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మెదడు దుర్బ
లమువలన గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి నరములకు మంచిత్రాసు.
రక్తవృద్ధిని కలుగజేయును. సంగీతపాటకుల కంఠస్వరమునకు వృద్ధుడుధురత్వము నిచ్చును. పాడను పాడను వుత్సాహము నింపుది.
బలహీనలైన స్త్రీలకు నెత్తినడుగు (నెత్తి నోరు చాలా మెత్తగా వుండుటవలన) మాట్లాడను నడువను కానిపిల్లలకు సంజీవివంటిది.
6 బెస్సుల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

110

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భగవద్గీతనుగరించిన 5 శతకములు వ్రాయటకు
రూ 1-0-0. ప్రైవేట్ ప్రకృత 0-4-0 అవును. శతక వ్రాయట
కావలను తెలుకవలెను సర్వకార్యములయందును బయలు
పొందుట "జయశీకరణి" తొలుతు 1 కి రూ 2-0-0 ని. పి.
ఖర్చును. 0-4-0. 102
వి. కె. శకగోపాచార్యులు, తిరుత్తణి, చిత్తూరుజిల్లా.

చిలుకూరి నారాయణరావు ఎమ్. ఏ. ఎల్. టీ. గారి

గ్రంథములు

	D.
1. కురాసు మరీఫ్ (తెనుగు)	4 'us
2. అశోక చక్రవర్తి ధర్మశాసనములు (మూలము సంస్కృతము, తెనుగు, ఉపోద్ఘాతము)	2 'us
3. సంస్కృత లోకోత్పలు (1800] తెనుగు వివరణముతో	1 0
4. ప్రాచీన హైందవ ప్రజాస్వామి ప్రభుత్వము	0 12
5. ఉపనిషత్తులు (ఈశ, కేన, కఠ, ఐతరేయ) చక్కని తెనుగు పద్యములు	0 6

పంయువారు :— సాధనబుక్కు డిపో, అనంతపురము

మీకు ఇంజనీరింగ్

కో ఆ యిక్. పెండుకలను శాస్త్రముగా మొలవకుండ
కొలగించును. రు 3-0-0. ఒక నెల వరకు రు 2-0-0 మాత్రం.
భవ్యంతరము నాయునిపట్టి పేటపాలెంపోస్టు.

C. P. MATTHEN, Managing Director.

కృపానిధి, భారతదేశ సాభాగ్యము నందరియందు
తామనవరత మునదేయింపుచున్న "కాతీచరణ, విశ్వరాజ్య"
యను తారకచంద్రమునందు మాకెంతయు విశ్వాసము కలుగును.
తనకుజేలు చేయగలముగల యీ ప్రాంతములందు ఉద్ధరకృత్తి
యను దానకై కొరవడియున్నదగుటకు వగచుచున్నారము.
మాగ్రామ ప్రజలు నలయు ప్రాంతములు లేకుంజేసి, కాతీయో
ద్యము సాధకములం దణుమాత్రమైన ప్రవేశములేకయో, ఉద్ధర
భారణయందు శ్రద్ధబూనకయు తోడిభారతీయులతోబాటు
ముందుకుగ వేయకలముగల కనుని విన్నవించుటకు చింతించుచు
న్నారము. కొలది, పంచత్వరములకైత మీ గ్రామమున కాతీయ
పరిశ్రమలయందు ఉద్ధరకృత్తియను దొకరి కప్పివలిసెను.
గాని, కాంగ్రెసువారి యందనందబాలక కృత్తిగలిగి యంత
రించెనటకు విచారించుచున్నారము.

మహాత్మా! తమవిశ్వదర్శన భాగ్యవిశేషముచే మా
గ్రామప్రజల మనోభావములు నవీనపరిణామమంది, ఉద్ధరకృత్తి
మాధియులులే దేశసేవయందు దగ్గిలావను మానగల్గుదురనుటకు
కుభసూచకములు గాన్పించుచున్నవి.

పూజనీయ, మాకు కాతీయోద్యమమునందు ప్రవేశము
గలగజేయుటకు, నీ గ్రామమున ఉద్ధర పరిశ్రమలయందును
ఉద్ధర విశ్రయలయందు తమహస్తదర్శనముచే యేర్పాటు
చేయించ వేమి కొనుకొన్నారము చురుకునకు నూలుపోగు
తగిది మా యీ సభావప్రత్యుపపి పరమము దయచేయ
ప్రార్థించుము.

శ్రీరామచంద్ర మహాశ్రమము వారిని నిర్మాణము
నందుకుట సాయపడినరీతి తమరు, దీక్షాదత్తులరే నది
పించుచున్న ఉద్ధరకృత్తియందు మా కైకొలిది యుపగిగ్గ
స్వల్పకామక ననుగ్రహించి ముఖ్యులనందరింపజేసుకొనుచున్నా
రము. తమకు నీదానికిరించిన నిర్మాణకార్యక్రమ మాచరింప
మేము యధాశక్తి క్రయత్నించెదము. తమ వజ్రకామముక
ములు మాహృదయ పేటికల నలంకరించి యుండగలవని నీశ్వ
రించుచున్నారము. దేశసేవపరాజులయి యభిమానములన
నీగ్రామము ఉద్ధరకృత్తియొద్ద స్థానమునకుటయి యవగ్ర
హించ వినయముతో ప్రార్థించుచున్నారము.

వేటపాలెం నగరవాస్తవ్యులు.

* * * *

వేటపాలెము యూనియన్ బోర్డుస్వాగతము

శ్రీశ్రీశ్రీ మోహనదాస్ కరంచంద్ గాంధీమహాత్ముని
చరణ సన్నిధానమునకు!—
పూజనీయ,

వేటపాలెము యూనియన్ బోర్డు సభ్యుల మన మేము
ధర్మకర్తీయులకుగ నరుదించిన తమకు భక్తిపూర్వకముగ
స్వాగత మొసంగుచున్నారము. ఈ సంస్థాన ప్రతిష్ఠించబడి
న దానిగ తోకకల్యాణార్థము తమ సర్వస్వ మర్పించ మహా
నీయుల గౌరవించి సన్మానించుభాగ్య మీబోర్డు కలుపు
డిదియే ప్రథమ సభ్యులు.

మా గ్రామచరిత్రలో నేడు పవిత్రమైన దినము. చిర
స్మరణీయ మగు చరిత్రాత్మక దినము. శ్రీ రామజనన దిన
మన్నునేడు తమరాకవలన మా హృదయములు నూతనోద్రేకము
తోను, దేశకార్యద్య విమోక్షకై తామునడుపుచున్నయోగ్య
స్థాదర్శములు గల మహాద్యమము ననుకరించగలయునను
నూతనోద్యమముతోను సుహృదగుచున్నవి.

పావనచరిత!

కాతీయపురస్కారమునకు తాము నిర్ణయించిన
నిర్మాణ కార్యక్రమము కాతీయభూమిభివృద్ధి, ఆస్పత్రికా
నివారణము, మద్యపాన నిషేధము, హిందూమతమునీయోక్త్య
ము, ఉద్ధరవప్రధారణ - మున్నగు ప్రాధాన్యవిషయము
లందు కూర్చుండినవట్టుకు కృషిచేయి మా మనము లుగ్రూర
లూగుచున్న చని విన్నవించుచున్నారము.

మానవశ్రేణి!

జగత్పాతక శుభోలతా వ్యవస్థలకు తామునదేకిం
చిన మహాదాతములగు, ప్రేమ, అహింస, సత్యము, శాంతిశ్రమ
దయది వేదవాక్యాల నాచరణయందు శిట్టగల శక్తిసామ
ర్థ్యముల మా కీర్త్యుడొసంగుగాకయని ప్రార్థించుచున్నారము.
జ్ఞానప్రదీపకా!

మానవహృదయమును జ్ఞానోజ్వలని వెలంగజేసి ఆ
జ్ఞానమునుండి మానవప్రపంచమును, దాన్యమునుండి మాతృదేశ
మును ఉద్ధరించుటకు తమకు దీర్ఘాయురాశోగ్యముల ప్రసాదిం
చుగాక యనియు, అచిరకాలమున నీ మీయాభివృద్ధియు శిరం
తరాయముగ సఫలకృతమగు గాకయనియు మీ విభీషణులము
ధర్మమునకు మేము అనవరతమున ద్యోతకపరిచుచున్నారము.

వేటపాలెము యూనియన్ బోర్డుసభ్యులు.

After MALARIA

జ్వరము పోయినప్పటికి బలహీనము, అలసట ఆయా
నము అవి ఏవి తగవు. జబారునకువెల్లి,
వాటర్ బెరీస్ కాంపౌండు సీసా 13 కొనుడు.

జ్వరపడి లేచినపిదప మరల పుట్టిని చేర్చుకొనుట కను
వైన పదార్థములన్నియు వాటర్ బెరీస్ కాంపౌండ్ నందిమిడి
యున్నవి. అందు జంతుచమురులెవ్వియు చేరవు.
అంతయు యంత్రనహాయముననే తయారగును
చేతులతో నంటబడదు. అందరు నేవించదగినది.

గత 25 వత్సరములనుండి వైద్యులందరి ఆ
మోదమును బడయుచున్నది.

WATERBURY CHEMICAL Co.
PHARMACEUTICAL CHEMISTS
DES MOINES IOWA U. S. A.
ఇండియా, బర్మా, సిలోనునందంటను కెమిస్టు
లందరివద్దను స్టోరులన్నిటియందును విక్రయింపబడును.

WATERBURY'S COMPOUND

ప్రత్యేకముగా హెచ్చుశీతో
ష్ణసితి గల ప్రాంతములకు తయారైన
రొసర్పబడుటవల్ల ఎట్టి పరిస్థితులం
దైనను చెడదు. మంచిగుణమివ్వ
గలదు. 52-681

మహాత్ముని ఆగమనము-భట్టిప్రోలు

ఆంధ్రదేశములో మహాత్ములవారు సంచారము ప్రారంభించిన నాటినుండియు మా గ్రామమునకుడ శ్రీవారి నాహ్వానించి సన్మానముచేయవలయునని యాయూరియుచునలకు ముఖ్యముగా మద్దుల గిరిరావుగారికి అత్యంతము హుళుముగానుండెను. గుంటూరు జిల్లాకు మహాత్ములవారుగానే యిక్కడ సన్మానప్రములు చురుకుగజరిగినవి. ఏప్రిల్ 19 వ తేదీ శుక్రవారంసాయంత్రము 4 గంటలకు మహాత్మునివలమతో పురజనులు పూరంతయు పూరేగి మహాత్ముని ఆగమనస్థలమునకు వచ్చి మహాత్మునికొరకు నిరీక్షించుచుండిరి. స్త్రీలకు ప్రత్యేకముగా ఒకస్థలము ఏర్పరచబడెను. ఘోషారు అయిదారుజేలు ప్రజలు సభ నలంకరించియుండిరి. మహాత్ములరాకపూర్వమే సన్మానప్రములు ప్రజలకు పంచిపెట్టబడెను. సూర్యాస్తమనమైనది. సభాజేదికచుట్టును. త్రోవయందు గ్లాసులెట్లు వెలిసింపబడెను. మహాత్ముడు, శ్రీమతి కస్తూరిబాయి, బ్రజీశ్వరకుమారి, ఇమాంసాహెబ్, గుంటూరుజిల్లా నాయకులతో గ 6-50 నిమిషములకు కారులో నూరేపల్లినుంచి చనుదెంచి సభాసమలకు శేత్రపర్వమొనర్చెను. మహాత్మునిమాచటకు ప్రజలు కారుచుట్టును గుమిగూడిరి. మహాత్ముడు కారుపై నిలచి సమస్తజనులకు దర్శనమిచ్చి "ఉద్ధర కట్టుడనియు, అస్పృశ్యత వదులుడనియు, హిందూ మహమ్మదీయులు ఐక్యముగానుండుడనియు" నాల్గుమాటలుచెప్పి హుల్సెరిరి. కాంతిలేనందున ఉపన్యాసము వినబడలేదు. నిత్యబు ముగానుండిన యింకను ఉపన్యాసము చెప్పియుండురు. మొత్తముమీద వారి దివ్యసందర్శనము కల్గుటచే జనులు చాల సంతోషించిరి.

పిమ్మట శ్రీవారికి విరాళములమూలకముగా మాగ్రామములో నమూనచేసినగనమున, సన్మానప్రమును, వ్యక్తిపూర్వకముగా గనమును సమర్పింపబడెను.

గ్రామమొత్తంమీద వచ్చినమొత్తమును పాలకురి రామకృష్ణయ్యగారిచ్చినది రూ 261
వ్యక్తిపరంగా మద్దుల గిరిరావుగారిచ్చినది ,, 116
మద్దుల గిరిరావుగారి భార్యయిచ్చినది ,, 116
,, తల్లియిచ్చినది ,, 116
,, మాతలిచ్చినది ,, 100
తమ్మన మల్లిభార్యవారిచ్చినది ,, 116
వెల్లిటూరు గ్రామం మొత్తంమీదవచ్చియిచ్చినది ,, 116
స్త్రీలవల్ల సమూలు ఘోషారు ,, 15
ఒక దేశాభిమాని యిచ్చినది నవరూ

తెలుగులో వ్రాసిన భట్టిప్రోలు సన్మానప్రమును యల్లా ప్రగడ వెంకటసత్యనారాయణమూర్తిచే మహాత్ముని కివ్వబడెను. మహాత్ములవారు సభలో 15 నిమిషములవరకు నుండెను. పిమ్మట గోవాడవెళ్ళిరి.

యల్లాప్రగడ వెంకటసత్యనారాయణమూర్తి,
శ్రీకటేరి, భారతపతనాలయం, భట్టిప్రోలు.

WANTED.

Candidates for Wireless Telegraph and Station Masters's Courses. Railway Fare PAID. Boarding arrangements. Apply for Prospectus and Application Form enclosing stamp As. 2. ROYAL WIRELESS-TELEGRAPH COLLEGE, Clock Tower, DELHI.

వ గు ర్ల కు తె ల ము

డబ్బీ 1-కి రూ 0-0-0; ఎ. పి. తో 0-11-0
అరికాన్లు, ఆజుచేరులు, చర్మకాశకములను, కితగా
శివరాత్రి వగిరిసేదకాచటయో, జలపుట్టుటయో సంభవించును.
ఈ జలపుట్టుట కాచిన వగుల్ల మాన జీవ హాని-మంచివర్తము
భాగము. వగుల్లలో ప్రియోనయనునది. వ్యర్థము.
అప్పు తొలగినం దిహిహింబాయి లేక మదరాసు.

సూడూరు తాలూకా ప్రాథమిక విద్యాసంఘ నాల్గవ మహాసభ

శ్రీకృష్ణ లగు ఎం. వేంకటరంగయ్యపంతులు
ఎం. ఏ. గారి ఉపన్యాసము

ఉపాధ్యాయ సోమలారా! మీరు మీసంఘపు నాల్గవ సభకు నన్ను అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొనినందులకు నేను మీల నెంతో కృతజ్ఞుడను. కాని నేను మీకార్యమునకు మతోద్బుద్ధబాలనేమియను సంశయముమాత్రము కలుగునుమారు ఇరువదిరెండు సంవత్సరములుగ నుపాధ్యాయుని ప్రాథమిక విద్యతోగాని ప్రాథమిక ఉపాధ్యాయుని గాని ప్రాథమిక విద్యాపద్ధతులతోగాని ఎట్టి పరిచయము నాకు కలుగలేదు. అట్టి పరిచయమును సంపాదించుట కయిన నేను విశేషముగ ప్రయత్నించినదియులేదు. అయినను మీసంఘమునందును, మీరు చేయుచుండు కార్యమునందును నాకుగల గౌరవమును నూచించుటకయి నేనీఅధ్యక్షత నంగీకరించితిని. కార్యభారమునుమాత్రము మీరేనహించవలసియుండునని మనవిచేయుచున్నాను.

ఇది మీ నాల్గవ మహాసభయై యున్నది. ఇదివరకు మీరు మూడు మహాసభల జరిపి పెక్కువిషయములగురించి తీర్మానములుగావించి పైయధికారులకు పంపుకొనియున్నారు. తీర్మానముల ననుసరించి కార్య మింకను జరుగకున్నను మీరు విజుగుజేందక నిరుత్సాహులుగాక మరియొక మారు సమావేశమై ఆదే విషయముల నాలోచింపబూనియున్నారు. మీకార్యదీక్షయు పట్టుదలయు ప్రశంసార్హములు. పిటిమాలమున మీప్రయత్నములు కొనసాగగలవు. మీరు కోరినఫలము వెంటనే మీకందక పోవచ్చును. కాని, కాలక్రమమున మీకందగలదని నమ్మకము నాకు గలదు; మీశ్రేయస్సును కోరినవారందరికి అట్టిసమ్మతమున్నది.

ఈనమ్మకమునకు కారణము లేకపోలేదు. మీకోరికలు న్యాయానుసారముగ నుండుటయే ఈకారణము. మీరు చేయు తీర్మానము లనేకవిషయములకు సంబంధించిన ట్లగపడుచున్న ను వాటి కన్నిటికి సామాన్యలక్షణ మొకటి యున్నది. మీరు మీ విధులను ధర్మములను చక్కగ నిర్వహించుటకు వలయు నవకాళముల తీర్మానము చేసికొనుటకు ప్రయత్నించుటయే ఈ లక్షణము. ప్రాథమికపాఠశాలలలోని బాలకులను బాలికలను విద్యాదానము జేయుటకై మీరు నియమింపబడి యున్నారు. ఈకారణముచే మీపై విధింపబడియుండు బాధ్యత చాలాగొప్పదిగ నున్నది. ఈబాధ్యతను తగు విధముగ వహించి మీకర్తవ్యముల నెరవేర్చుటకు వలయు శక్తిసామర్థ్యము లింకను మీకు చాలవనియు, అట్టి శక్తిసామర్థ్యములు కలుగుటకు కావలసిన సదుపాయములను కల్పింపవలసినదనియు మీరు కోరుచున్నారు. ఈ సదుపాయములును, వీటికి సంబంధించిన సాధనసంపత్తియు మీకు లభించినయెడల మీరు మీకార్యమును చక్కగ చేయగలిగి యుండురు. లేనియెడల అట్లు జరుగదు. జరుగనప్పుడు నష్టము పొందువారు మీరుమాత్రమే కాదు. మీ పరిశ్రమ మూలమున విద్యలు నేర్చుకొనదలచిన బాలకులను బాలికలను అట్టి నష్టమును పొందవలసి వచ్చును. కావుననే ఇప్పుడు గాకున్నను మరికొంతకాలమునకైనను మీయొద్దజేతులు కొనసాగునని నమ్మదగియున్నది.

మీరుకోరుసదుపాయములఅధికారులయొక్కయు ప్రజలయొక్కయు ఆహ్వానమును పొందవలయుననిన రెండు సందర్భములు మీకనుకూలించి యుండవలెను. మీరు చేయుచుండుపని దేశభ్యుదయమునకు మూలాధారమనియు అట్టిపని మీరు సక్రమముగను సంత్పత్తిగను చేయుటకు మీరు కోరుసాధనము లభ్యంతావశ్యమనియు ప్రజలు దృఢముగనమ్మవలెను. అట్లుగాక మీరు చేయుచుండుపని సామాన్యమైనదనియు, అది బాగుగ జరిగినను జరుగకున్నను విస్తారముగ ప్రమాదములేదనియు ప్రజలెంచినయెడల మీతీర్మానము లరణ్యకోదనములగును. కష్టపడి పనిచేసినను తగినంతజీవనము సంపాదించుకొనలేక సమస్తక్షయములకు లోనగువారు దేశమునందెందరు లేరు. విదేశముల పోటీవలనను నవనాగరికతములమునను ప్రాచీనకులవృత్తు లగు నేత, నడ్రంగము, కుమ్మరపని, కంచరపని మున్నగునవి యెన్నియో నశించినవి గదా! కాని ఈవృత్తుల నవలంబించినవారు పడుచుండు కష్టముల గనునించువా రెవరున్నారు? ఈవృత్తులకును ప్రాథమిక ఉపాధ్యాయవృత్తిని గలభేదమును గమనింపగలిగినగాని మీరు కోరుచుండుసహాయమును ప్రజలు మీకుజేయ సిద్ధపడరు. మీరుచేయుచుండుపని తక్కినవృత్తులకంటె ప్రధానమైనదనియు దేశసౌఖ్యమునకు పునాదిపడిదనియు, దాని కట్టి భంగముకలిగినను, దేశమునకంతనష్టము కలుగుననియు ప్రజలు విశ్వసించినయెడల మీప్రయత్నములన్నియు సులభసాధ్యములగును. అట్టి విశ్వాస మింకను మనవారీయం దుండుంపకుండుటచేత మీకష్టములు వెంటవెంటనే తొలగవచ్చును.

ప్రాథమిక విద్యయొక్క ప్రాధాన్యమును ప్రజాసామాన్యముగాని ప్రభుత్వమువారుగాని సంపూర్ణముగ నింకను గ్రహించి యుండలేదు. అట్లు గ్రహించియే యుండినయెడల నిర్బంధ

విద్య ఇదివరకే మనదేశమునందంతట వ్యాపించియుండి యుండేది. విద్యనుగా ఉన్నతవిద్యయనియు, దానిఫలము ఉద్యోగముల సంపాదించుటలేక పాండిత్యప్రకరణమో యనియు, ఇట్టియ పేరులు లేనివారి కది యనావశ్యమగుటయే గాక ప్రతి బంధకముగూడ ననియు సామాన్యప్రజలంకను నభిప్రాయపడుచున్నారు. చదువుట, వ్రాయుట, లెక్కపద్ధతులవేయుట లోనగునవికూడ గుమాస్తాపనిచేయునట్టియు, అంగడిపెట్టుకొని జీవింపగోరునట్టియు గ్రామములవృత్తపై తక్కినవారి కావశ్యకత లేదనియే సామాన్యజనుల యభిప్రాయము. ఆహారము వస్త్రము గృహము లోనగునవి శరీరస్థితి కంతయవసరములలో చదువుకూడ మనుష్యజీవితమున కంతయవసర మనుమాట ప్రజలయం దింకను నాటుకొనలేదు. గ్రామములలోని పాఠశాలలలో చదువుచున్న సంత్య బహుస్వల్పముగ నుండుట కిదియే కారణము.

ప్రస్తుత పరిస్థితులలో మనకష్టములు నివారణమగుటకును, మనము సుఖముగ జీవించుటకును విద్యయే ముఖ్యసాధనమున మాట ప్రజలు గుర్రెయంగవలయును. మనతాతముత్రాతల కాలమునకును, మనకాలమునకును, రెండు మూడు గొప్ప భేదములు గన్పించుచున్నవి. ఆంగ్లేయప్రభుత్వ లక్షణములు పూర్తిగ మనదేశముందు వ్యాపించుటచేతను, విదేశవ్యాపార మభివృద్ధి యగుటచే మన ఆర్థికజీవితమందు కలిగిన మార్పులచేతను మనదేశనికచర్యలోను విప్లవరే పరిష్కారములలోను వ్రాత యలిఖితపూర్వముగ సాధనములను పూర్వముకంటె నిష్ప డెక్కువప్రాముఖ్యము గాంచియున్నవి. వాదవివాదములు తీర్చునలసినప్పుడు పత్రములు, ఉత్తరములు, జమాఖర్చుపుస్తకములు, రశీదులు, లోనగునవియే ముఖ్యముగ ఆధారము లైనవి. నోటిమాటయందు నమ్మకము తగ్గినది. గ్రామములలో నుత్పన్నమైన వ్యవసారముల పరిష్కారించు న్యాయసాధనములు గ్రామమున కడుమారమున నుండుటవలన కార్యక్రమముంతయు వ్రాతములమున జరుగవలసి యున్నది. రైల్వే బస్సులు లోనగునవి వృద్ధి కాను కాను గ్రామములలో నివారికిని సమాపవట్టణములందుండువారికిని గల వ్యాపారసంబంధ మధికమగుటయు, ఈవ్యాపారము నడుచుటకు ఉత్తరప్రత్యుత్తరము లభ్యావశ్యకములగుటయు సంభవించుచున్నది. సహకార సంఘములు గ్రామపంచాయతీలు తాలూకాబోర్డులు జిల్లాబోర్డులు లోనగు వాటితో ప్రతిమనుష్యునికి ఆనుబంధ మేర్పడుటచేత ఈయను బంధములనిలాభము పొందుటకు చదువునవ్వియుండుట జరూరనియు, చదువురానప్పుడు వాటిమూలమున నష్టములు కలుగుననియు అనభవమువలన తెలియుచున్నది. ఉత్తరములు, లెక్కపద్ధతులు, రశీదులు, కోర్టుపస్త్రము, ప్లీ డరు వ్రాయుకాగితములు గవర్న మెంటు ఉద్యోగిగల ఉత్తరపులు లోనగు వాటిని చదువ లేనివారు ఇతరులకు లోనై అనేకవిధములగునష్టముల పొందుచున్నారు. అప్పుతీసుకొనినపుడును తిరిగి తీర్చివేసినపుడును, చదువును వ్రాతయు తెలిసియుండుట ఎంతలాభకరమో చెప్పవలసినది లేదు. ప్రస్తుతకాలమున జీవితమంతయు వ్రాతతోకూడి యున్నదని చెప్పటలో అతిశయోక్తి ఎంతమాత్రము లేదు.

ఇప్పుటి కాలస్థితిగతులలో మరియొక విశేషముకూడ నున్నది. మనసాంప్రదాయములు, ఆచారములు, వృత్తులు, వ్యవసాయవ్యాపారములకు సంబంధించిన విధానములు, రాజకీయపద్ధతులు—ఇవి, అవియనసేల—అన్నియు విశేషముగ మార్పును జేచుచున్నవి. ఇటీవలివరకు మనపూర్వులు నిర్ణయించిన పద్ధతులనుసరించి మనమునడుచుచుంటిమి. వారు విధించిన వన్నియు మంచివనియు, వారు నిషేధించినవన్నియు చెడుగనియు, మనమునమ్మియుంటిమి. యుక్తాయు క్తములన్నిటిని కులక్రమముగ తల్లిదండ్రులనుండి మనము తెలిసికొనుచుంటిమి. ఇతరులనుండిగాని గ్రంథములనుండిగాని వీటిని తెలుసుకొనవలసిన జరూరు లేకుండెను. కాని వీటినిగురించిన మన యభిప్రాయములన్నియు ఇప్పుడు విపరీతముగా మార్పులపొందుచున్నవి. కులధర్మములు వర్ణధర్మములు ఖండినకు లోనగుచున్నవి. గౌరవములని తలపెట్టుచుండిన పునర్వివాహదులు ఆచరణలోనికివచ్చుచున్నవి. ఇట్లేవ్యవసాయదులలో నవీనపద్ధతులనేకములు వ్యాపించుచున్నవి. ఈమార్పులలో నేవి మంచివి? ఏవి చెడ్డవి? ఏవిసాధకములు? ఏవిబాధకము లని విచక్షణచేయవలసినకాలము వచ్చినది. యుక్తాయు క్తవిచక్షణకు విద్యతప్ప వేరుసాధన మేమున్నది? ఏరెండ్రుకములు చదువుకొనిన ప్రతిమనుష్యుకును భూమిమామూలములకు గడంగి సంఘమునం దపరిమితముగ చలనము గలిగించుచున్నాడు. వార్తాపత్రములు, గ్రంథములు, కరపత్రములు మొదలగు లిఖితములు వీటికంతకు సాధనములగు నున్నవి. ధనసంపాదన నధికముగ చేయుటలో సహాయపడు క్రొత్తమార్గములనుకూడ కరపత్రములు గ్రంథములు మున్నగువాని మూలముననేగదా నేర్చుచుండుట. చలనమే ప్రధాన లక్షణముగ కాలమునందు, చదువురానివానికి సుఖమునది యుండజాలదు.

ప్రస్తుతకాలమునకు సంబంధించిన లక్షణము మఱియొకటి కలదు. దానిని కొందరు “వ్యక్తిస్వాతంత్ర్య”మందురు. పూర్వకాలమున నెవరో కొందఱు విద్యావంతులై క్రొత్తవిషయముల

కనుగొనుచు క్రొత్తధర్మముల ప్రతిపాదించుచుండుటయు, తక్కినవారందరు వారినుసరించి నడుచుకొనుచుండుటయు ఆచారముగనుండెను. కాని ఈపద్ధతి విపరీతమైనదని అనేకులు తలచుచున్నారు. ప్రతిమనుష్యునికి బుద్ధియునునది కలదు. ఇదియే మనుష్యుని పశుజాతికంటె నుత్తమునిగ జేయుచున్నది. బుద్ధిని యుపయోగింపకుండుట పశుప్రాయులగుటయే మానవధర్మముల విడనాడి పశుధర్మమున నలంబించుట యు కముకాదుగదా! అనేకయుగములనుండి మనుష్యులలో బహుళ సంఖ్యాకులు పశుధర్మమునే అవలంబించుచుండిరి. స్వబుద్ధిని వినియోగించక ఇతరులచేసినదానిని అనాలోచితముగ స్వీకరించుట జనసామాన్యమునకు లక్షణముగ నుండెను. ఈవిషయమున నిప్పుడు మహత్తరమగు మార్పు ప్రతిదేశమందు కలుగుచున్నది. ప్రతి మనుష్యుకునుతనబుద్ధినుపయోగించి స్వశక్త్యానుసారముగవిషయములనున్నటిని గ్రహించుట ఉత్కృష్టవృద్ధిగముగ పరిగణింపబడుచున్నది. శిశువులలో ప్రభుత్వమువారును మతకర్తలను ఇట్టిధర్మము ననాదిగ ప్రతిపాదించియే యుండిరి. ఇతరుల ప్రేరేపణవలన నేరముచేసితిని చెప్పినవానిని దండించుట యేరాజును మానియుండలేదు. అట్లే పాపముచేసినవానికి సరకీబాధ తప్పనని ఏమతకర్తయు బోధించియుండలేదు. కాని పోషణ విషయమున మాత్రము మొదటినుండియు తమతమభావములు కన్పడుచుండెను. జ్ఞానులగుటకొందరికే అధికారము కలదనియు, ప్రభుత్వాధికారమును నహించుటకు కొందరే అర్హులనియు, ధనికులుగనుండుటకు కొందరికే అవకాశములు కల్పింపవలయుననియు, ఇటీవలివరకు అన్ని దేశములలోనివారు నమ్మియుండిరి. ఇప్పుడన్న నో యట్లుగాక ప్రతివ్యక్తికి హక్కులున్నవనియు, వీటినుసరించి నడుచుకొనుట ప్రతిమనుష్యునికి విధియనియు, అనేకులు సిద్ధాంతము జేసియున్నారు. పూర్వకాలపు భేదబుద్ధి తొలగుటయే ఈనవయుగలక్షణము.

రాజకీయరంగమున ప్రతిమనుష్యునికి వానిపైనిధికారము వహించువారి నెన్నుకొనుట కధికారమిచ్చుటయు, అధికారులు గావించిన కాసనములలోని మంచిచెడుగుల నాధారముగజేసికొని నిన్నికలకాలముందు తనకష్టమువచ్చినవారికి తన “వోట్”ను ఇచ్చుటయు లోనగు పద్ధతులన్నియు ఈమార్పుయొక్క ఫలములే. దేశముయొక్క భౌగోళికవర్ణుల కొందరిపైమాత్ర మాధారపడియుండెను. ఇప్పుడన్న నో అది అందరిపై నాధారపడియున్నది. తమకుగల ఈనూతనహక్కులను అవకాశములను దేశోపకారకముగ నుపయోగించుటకు విద్య ప్రతిమనుష్యునికి ఆవశ్యకమైనది.

కావున ఉపాధ్యాయవృత్తి తక్కినవృత్తులవంటిదికాదు. విరుచేయుపని జనులలో కొందరికిమాత్రమే గాక అందరికిని ఉపచరించునది. వీరిపనిని సక్రమముగ జేయలేనియెడల ప్రతి మనుష్యుకును నష్టమునుబొందును. దైనికవ్యవసారములు చక్కగనడువకుండుటయే గాక విప్లవములకులుగుటకు కూడ కారణమగును. ఉన్నతవిద్యలవలన కొందరికిమాత్రమే లాభముకలుగవచ్చునుగాని ప్రాథమికవిద్య మూలమున అందరికిని లాభముకలుగుచున్నది. దేశమునందేయువ్యయము కొనసాగవలెననినను ప్రజలు విద్యావంతులుకావలెను. మనశ్రేయస్సునకంతకు విద్య మూలాధార మని యేర్పడుచున్నది.

విద్యయొక్క యుద్దేశములు ఫలనివని ఇప్పుడువీర్చినది గనుక ప్రాథమిక పాఠశాలలోనే యేవిషయముల నేర్పవలయునను ప్రశ్నకుసమాధానముచెప్పట మిక్కిలి కష్టముకాదు. కాని దీనికి సంబంధించిన దురభిప్రాయముకదానిని తొలగించవలసి యున్నది. మనుష్యుని జీవితములో నతనికి సంఘమునకును దేశమునకును ఉపచరింపగల విషయములన్నిటిని బహిష్కరింపబోధించవలయుననికొందరభిప్రాయపడియున్నారు. వ్యవసాయముసహకారము ఆరోగ్యశాస్త్రము పరిపాలనపద్ధతి మున్నగువిషయములట్టివి. ఇన్నిటినిగురించిన బోధ ఇప్పుడు జరుగుటలేదుగనుక ప్రాథమికవిద్యవలన విశేషలాభము చేకూరజాలదనిఅనేకులు తలచుచున్నారు. ఈ ఆక్షేపణ అంత సమంజసముకాదు. ఏలననగా ప్రాథమిక పాఠశాలలో చదువు పిల్లల వయస్సును గమనించక ఇట్టి యాక్షేపణలు చేయుచున్నారు. సాధారణముగ మనము మనపిల్లలకు అయదవయేట నక్షరాభ్యాసము చేసి పదిపదకొండు సంవత్సరముల వయస్సు వచ్చునంతవరకు వారిని చదివించుచున్నాము. ఇంతటి చిన్నవయస్సులో వారివివిధవిషయముల గ్రహింపగలిగి యుండరు. అంతకంటె యెక్కువ బుద్ధివికాసము లోకానభవము కలిగినగాని వ్యవసాయాది విషయములకు సంబంధించిన సిద్ధాంతములు వారిమనస్సున కెక్కజాలవు. ఏయేపాఠములను వారికి చెప్పవలయు ననుదానిని తీర్మానించుటలో వారి అభిభావమును మనము మరచకూడదు.

విద్యయొక్క ప్రధానోద్దేశములను ప్రాథమిక పాఠశాలలోని పిల్లలవయస్సును మనము జ్ఞాపకముచుకొని ఈ విషయమును నిర్ధారణజేసినయెడల ముఖ్యాంశములు రెండు మనకు స్పష్టమగును. సులభముగ గ్రంథములను ధారాళముగ జదివి అర్థముజేసికొనుటకును తాము విన్నట్టియు, చూచినట్టియు ఈ హించినట్టియు విషయములను సాంతమాటలతో నితరులకు స్పష్టమగునట్లు చెప్పటకును వ్రాయుటకును గ్రామములందు తమదైననికచర్యలో నవసరముగ లెక్కలేవయుటకును నేర్పుకొనుట ప్రధానోద్దేశముగ మనముంచుకొనవలెను. మనమొంత

శ్రీమహాదేవ మనశ్రయంతయు ఈయనదేవుడు నెరవేరుటకు గనుండునని. తక్కిన దేవులు మనము చేయవలసినదిగాని చేయుట ఆవశ్యము కానిగాని నాయభిప్రాయము కాదు. దేశవర్తి భూగోళము పరిపాలనపద్ధతిలోనగు విషయముల ప్రధానములను మనము గమనింపవలయును. ప్రధానోద్దేశమునకు భంగములేక మన మీ తక్కిన యుద్దేశముల నెరవేర్చుకొనవలెను. గ్రంథములను సులభముగ నర్థము జేసికొనుటకును తమ అభిప్రాయములను సులభముగ వ్యక్తపరచుటకును గల శక్తిని వారు సంపాదించిన యెడల క్రమక్రమముగ వారు స్వయంకృషిజేసి పాఠశాలను వదలిన తర్వాత తక్కిన విషయముల గురించిన జ్ఞానమును సంపాదించ గలిగియుండును.

ప్రాథమిక పాఠశాలలలో బాలరవిషయమే మనము ముఖ్యముగా విషయమును గమనించవలసియున్నది. వారికి మంచి అలవాటులు లభించునట్లు చేయుటయే, ఇది నియమప్రకారము పనిచేయుట, పరిశుభ్రత, ఆరోగ్యము కాపాడుకొనుట, స్వబుద్ధిని వినియోగించి పనిచేయుట, ఇతరులతో కలిసి పనిచేయుట లోనగు అలవాటు లన్నియు వారికి బాల్యముననే కుదురవలసియున్నది. నిర్దిష్ట కాలమునకు లేచి కాంత్యత్యముల దీర్చుకొని స్నానముచేసి శుభ్రముగ బట్టల కట్టుకొని బడికివచ్చుట దేహ పరిశ్రమ. కలిసి పాటలుపాడుట ఆటలాడుట బాలభటులుగ తయారగుట—వీటిమూలమున మంచి అలవాటు లేర్పడగలవు.

ఈవిద్యావిధానము మొగిల్లలకంత యావశ్యకమో అడపిల్లలకుకూడ అంత ఆవశ్యకముగనున్నది. మొగవారికంటె అడవారికే యెక్కువ అవశ్యమని కూడ సాహించి చెప్పవచ్చును. పిల్లలను పెంచి పెద్దవారినిగ జేయుటలో తల్లికి తండ్రికంటె ఎక్కువ బాధ్యత కలదు. విద్యావంతులగు తల్లి మూలమున పిల్లల బాగుపడునట్లు విద్యావంతుడగు తండ్రిమూలమున బాగుపడుట కవకాశముండదు. కాని స్త్రీలకు చదువెందుకని మనము వాదించుచుండుము. ఈవిషయమున స్త్రీలకును పురుషులకును ఎట్టి తారతమ్యముండకూడదు.

దేశములోని పిల్లలందరు పాఠశాలకు వెళ్లి చదువుకొనిన గాని దేశము బాగుపడవలసిన మననాయకు లనేక సంవత్సరములనుండి చెప్పుచున్నను, ఈ ప్రయత్నము కొనసాగుటకై ప్రభుత్వమువారును, తాలూకాబోర్డువారును తాముఖర్చుపెట్టు ద్రవ్యమును ఏటా వృద్ధిచేయుచుండినను చదువుకొనవారి సంఖ్యమాత్రము వృద్ధికావచ్చును. బడులలో నుండనగిన 2,850,000 మొగపిల్లలలో 1,005,000 మాత్రమే చదువుచున్నారు. 2,850,000 అడపిల్లలలో 885,000 మందిమాత్రమే బడులనుండున్నారు. ఇంకను 1,845,000 మొగపిల్లలను, 2,515,000 అడపిల్లలను చదువులేక వారిబాల్యమునందు వృధావుచ్చుచున్నారు. నాగరికతగాంచిన జపాన్ ఇంగ్లండు మొదలగు దేశములలో చదువుకొనని పిల్ల లేవరు లేరు.

పాఠశాలలకు వెళ్లుచుండు పిల్లలు మన మిదివరకు అభిప్రాయపడినట్లు చక్కగ చదువుటకును చదివినదానిని అర్థము చేసికొనుటకును సమర్థులయి యున్నారా యని ఆలోచించిన యెడల ఇట్టికే క్రింది వానిలో ననేకులు సంపాదించుచుండుట లేదని తెలియవచ్చుచున్నది. సగముకంటె నెక్కువమంది మొదటి రెండు తరగతులయందేయున్నారు. మైతరగతులలో చదువువారిసంఖ్య యతిస్వల్పము. ఇట్టిసందర్భములో పాఠశాలలకు వెళ్లుచుండు పిల్లలలో మూడువంతులు అక్షరజ్ఞానమునుకూడ సంపాదించలేకున్నారు. గ్రంథములుచదివి అర్థము చేసికొనక తక్కిన వారికి లేదని వేరుగ చెప్పవలయునా? అనేకు లీకారణమున వారు నేర్చుకొనిన అక్షరములనుకూడ మరచి పాఠశాలను వదలిపెట్టిన కొన్ని సంవత్సరములకు నిరక్షులగుచున్నారు. వారి చదువునకై చేయబడిన ఖర్చంతయు వ్యర్థమేకదా?

విద్యయొక్క ఆవశ్యకతయు, ప్రస్తుతవిద్యాపద్ధతులలోగల లోపములను గ్రహించిన వారందరు నిర్బంధవిద్యయొక్కటియే మనకు తరుణోపాయమని చెప్పుచున్నారు. వారివాదముననుజనమనియొప్పుకొననివారెవరులేరు. వ్యవసాయపరిశితుల నాలోచించుటకయి యేర్పాటుకావలసిన సంఘమువారు కూడ నిర్బంధవిద్యావిధానమొకటియే మనకష్టములు తొలగింపవచ్చునని వారినివేదికయందు నూచించియున్నారు. ఆచరణీయమైనఈకార్యక్రమమునకు తాలూకాబోర్డువారు ఇప్పటికేకూడ పూనకయుండుట విక్రీతితోచనియ్యదు. దీనికంతకు వికాస దృష్టియు ధైర్యమును కావలసియున్నది. ఈరెండు సుగుణములును మనతాలూకాబోర్డువారు సంపాదించినయెడల ఈకార్యము వారికి చాలసులభమగును.

విద్యావ్యాప్తి విషయమున మనతాలూకాబోర్డువారు అనలంబించుచుండు కార్యక్రమమును ఖండించుటగాని విమర్శించుటగాని నాయుద్దేశము కాదు. అట్లు చేయుట కిది తగిన సమయముకూడ గాదు. కాని ఈవిషయములో నాయకులనవారు ప్రజలయందు తగిన ప్రబోధము గావించుటలేదని మాత్రము చెప్పక తప్పదు. నిర్బంధవిద్యవలని ప్రయోజనముల గ్రామములలోనివారికి బోధించుటకు బోర్డు మొదలగు ప్రయత్నము చేయుట అర్హము. ఇప్పుడుండు పాఠశాలలకైనను ఎక్కువమంది పిల్లల పంపవలయునని తల్లిదండ్రులను ప్రోత్సహించుటకు గూడ తగిన ప్రయత్నము జరుగుటగూడ లేదు. మనవారి సంకుచిత దృష్టికిదియే తార్కాణము. ధైర్యముకూడ మనవారికి చాల తక్కువగ నున్నదని చెప్పియుంటిని. విద్యావ్యాప్తి కావల

యుననిన ద్రవ్యము విస్తారముగ కావలసి యున్నది ప్రజలపై విధింపబడు పన్నుల నధికముగ జేసినగాని బోర్డువారు కావలసిన ద్రవ్యమును సంపాదించజాలరు. పన్నుల నధికముచేసిన యెడల ప్రజలేమనుకొనెదరో యని మనప్రతినిధులు భయపడుచుండురు. ఇప్పటికే పన్నులభార మెక్కువగ నున్నదినియు, ఈభారమును వృద్ధిచేయుట యుక్తముగాదనియు వీరు వాదించురు. పన్ను లధికముగ లేవని నేను చెప్పుటలేదనిగాని, విద్యావ్యాప్తికి మనకు మార్గాంతరము కానరావచ్చును పన్నుల వృద్ధిచేసికొనుటకు మనము సిద్ధపడియుండవలెను. పన్నుల విధించు పద్ధతులలో కావలసిన సవరణలుజేసికొని ధనికుల నుండి ఇప్పటికంటె నెక్కుడు ద్రవ్యము వసూలుచేయు విధానము నేర్పరచుకొని బోర్డువారు మజిలీద్రవ్యమును సంపాదించవలెను. ఇప్పటి చట్టములో ఇట్లు చేయుటకు పనకులు లేని యెడల దానిని మార్పుటకు ప్రయత్నింపవలయును. ఈధైర్యము మనప్రతినిధులకు లేనియెడల విద్యావ్యాప్తి దుర్లభమగును.

ప్రజలు విద్యయొక్క ఆవశ్యకత గ్రహించవచ్చును; ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధవిద్య నేర్పాటు గావించవచ్చును; బోర్డువారు దీనికి కావలసిన ద్రవ్యము సంతమ పన్నులవలన మన అధికముగ వసూలు చేయవచ్చును. ఇన్నిపనులు జరిగినను వీటికి ఫలితములు లాభకరములుగ నుండుటకు పాఠశాలలోని ఉపాధ్యాయులే కారణభూతులు. పాండిత్యము, ఉత్సాహము, కార్యదక్షత, ధీర్ఘ, లోనగు సుగుణములు గలవారుపాధ్యాయులైనగాని విద్యులములను మన మభిలషించు ప్రయోజనములు మన మనుభవించజాలము. పట్టుములు, ద్రవ్యము, భవనములు, పరీకరములు—ఇన్నీయు జీవములేని దేహమునంటివి. వీటికి ప్రాణముపోయినా ఉపాధ్యాయుడు. ఉపాధ్యాయుడు సామర్థ్యములేనివాడైన ఈ పరీకరము లెంతఫలప్రసముగ నున్నను విస్తార లాభముండదు. కావున యోగ్యులగువారిని ఉపాధ్యాయులుగ నేర్పరచుకొనుట మనకు ముఖ్యమైనవిధి. అట్టివారు ఉత్సాహముతో బనిచేయుటకు వలయు అవకాశములు కల్పించుటకు గూడ సానకు విధియే.

ప్రాథమిక పాఠశాలలోని ఉపాధ్యాయులు ఉన్నతవిద్యను సంపాదించి శిక్షాపద్ధతులం దారిజేరినవారుగ నుండవలెను. చిన్నపిల్లలకు సగుణనేర్పవారికి విస్తారము పాండిత్యము జరుగులేదనియు ఏ 4, 5 తరగతులవరకు చదువుకొనినవారందరిట్టి యుద్యోగమున కర్హులనియు సామాన్యాభిప్రాయముగనున్నది. కాని ఇది సొప్పవారకాదు. చిన్నపిల్లలకు విద్యనేర్పటకు పెద్దవారినినేర్పటకంటె నెక్కువ కష్టము. ఉన్నతవిద్యను బొందినవారు తప్ప తక్కినవారే పనిని చక్కగ జేయజాలియుండరు. అధమపక్షమున నూర్చులైనవరకు జరిగినగాని ఎవరును ఇట్టి పదవికి అర్హులైయుండరు. దేశవర్తి, భూగోళము, ప్రకృతి శాస్త్రము, క్లిష్టములగు లెక్కలు లోనగనవి పనిపిల్లలకు బోధించవలసిన అగత్యము లేకపోయినను ఈ విషయమునుగురించిన జ్ఞానము ఉపాధ్యాయునకుండవలెను. ఉపాధ్యాయుడు చురుకుతనమును మనోవికారతను గలవాడైయుండుట కిట్టి జ్ఞానవత్సాహకము, సామాన్యముగ నుమాస్తా పనిచేయుటకుకూడ ఉన్నతవిద్యను సంపాదనవారుండవలయునని అందరు అంగీకరించియున్నారు. ఒకరు చెప్పినదానిని వ్రాయుట ఒక దానిలో వ్రాసినదానిని జూచి తప్పులులేక ముడియొకదానిలో వ్రాయుట—ఇదియే సామాన్యముగ నుమాస్తాచేయుచుండుపని. స్వతంత్రముగ బుద్ధిమపయోగింపవలసిన ఆవశ్యకత వారికి లేదు. ఉపాధ్యాయుడన్న నోతన స్వబుద్ధిని వినియోగించి పిల్లలయొక్క మానసికత్వము గ్రహించి ఎవరెనిగ కెట్లుబోధింపవలయునో తెలుసుకొని తనపనిని చేయవలసియున్నది. కొంతమెక్కువగ చదివినవారుతప్ప ఇట్టి పనిని జాగ్రత్తతోడను సమర్థతతోడను చేయగలిగియుండరు. ఈ విషయమును గ్రహించక అల్పవిద్యగలవారే యుపాధ్యాయులుగ నియమించుట ఇప్పటికాలముం దాచారమై యున్నది. దేశవర్తి త్రాది విషయపరిజ్ఞానము వారికి లేదుగదా? సామాన్యముగ మన రామాయణ భారతాది పురాణగ్రంథములను చక్కగ చదువుటకుకూడ రానివారనేకులు ఉపాధ్యాయులుగ నున్నారు. ఇట్టి పద్ధతిని మార్పుట కష్టతరముగాదు. ఉన్నత పాఠశాలలో విద్యను పూర్తిచేసినవారెందరో ఉద్యోగములకై వేచియున్నారు. అట్టివారు ప్రాథమిక పాఠశాలలకు వచ్చునట్లు ప్రోత్సహింపవలసిన భారము ప్రభుత్వమువారియందును బోర్డువారి యందును ఉన్నది.

ఉపాధ్యాయుడుగ నుండగోరువానికి ఉన్నతవిద్యమాత్రము చాలదు. శిక్షాపద్ధతులను చక్కగ నెరింగియుండుట కూడ అత్యవశ్యము. ఈ సందర్భమున సహితము చిన్నపిల్లలకుబోధించుట పెద్దవారికి బోధించుటకంటె కష్టతరమగు మాట మనము మరుసగూడదు. పూర్వకాలపు శిక్షాపద్ధతులకును ఇప్పటివాటి

కిని ఎంతో భేదమున్నది. పరిశోధనమూలమున నివి నానాటికి మార్పును బొందుచున్నవి. మనము బోధించు విషయములు పిల్లలకు సులభగ్రాహ్యములగుటకును, దీర్ఘ కాలము నేర్చుకొను విషయములు స్వల్పకాలమున నేర్చుకొనుటకును నవీనపద్ధతులువారింపుచున్నవి. ఇట్టిపద్ధతుల నెరింగినవారే ఉపాధ్యాయులు నుండవలెను. బడియన మన పిల్లలు భయపడుచుండురు. ఈభయమునకు మన ములంబించుచుండు విద్యాపద్ధతులేకారణములు.

ఈభయమును పోగొట్టు ఆసక్తితో పిల్లలు బడికి వచ్చునట్లు మనము చేయవలసియున్నది. ఆటలు పాటలు లోనగునవి ఎక్కువగ నిప్పుడు ప్రచారములోనికి వచ్చుచుండుటకుకూడ నిదియే హేతువు.

బోధనాపద్ధతు లెంతముఖ్యములో మనవారికను గానించి యుండలేదు. ప్రాథమిక విద్యకుగాను ప్రతిబోర్డువారును నేలకొని రూపాయలు ఖర్చుపెట్టుచున్నారు. కాని జిల్లాయం దెప్పుటకు ఒక మాంటు సరిబడిగాని ఒక ప్రాజెక్టు బడిగాని లేకన్నది. మాంటిసరిపద్ధతులన నేమో మనవారికి తెలిసినది కాదు. దానిని గురించి చదివినవారు కొందరుండినను ఆపద్ధతిని తగు విధములగ ప్రోత్సహింపవలయు కెట్టి ప్రయత్నములు మనవారు చేయుటలేదు. ఏదృష్టితో జూచినను విద్యావిషయమున మనమెంతయో వెనుకబడియున్నామని చెప్పక తప్పదు.

ఉన్నతవిద్యను నేర్చుకొని తెలియనిగు సంపదనవారు స్వల్పజీతములకు ఉపాధ్యాయులుగ నుండుట కిష్టపడెదరా? ఏ తెలియనిగు పొందని సుమాస్తాలు కూడ నెలకు ముప్పది యెరు నలభై రూపాయల సంపాదించుచున్నప్పుడు ఇట్టివారు పడునైదు నిరుచి రూపాయలకు ఉత్సాహముతో పనిచేయనిచ్చుగిరురా? అని విరాటక్షేపించచ్చును. ఈ యాక్షేపణ కొక్కిటియే సమాధానము. ఉపాధ్యాయులు జీతముల పొచ్చుచేయుటయే ఈ సమాధానము. ఉపాధ్యాయుని యోగ్యతకు తగినట్లు మనము జీతమియ్యని యెడల నలేదు. మన స్కూల్ గు పని చేయజాలడు. ఎల్లప్పుడు అసంతృప్తుడై విసుకుకొనుచు కోపముతో పనిచేయువాడగును. అట్టివారి స్వాధీనమున మంచుపిన పిల్లలు బాగుపడుటకు బదులు చెడిపోవుదురు. కావున జీతములు పొచ్చుచేయుట అత్యవశ్యము. అధికముగ పన్నులువిధించియో లేక మార్గాంతరముల ననుసరించియో ఈ పనిని తప్పకచేయవలెను.

గ్రామ పాఠశాలలో యుక్తమగు జీతముపుచ్చుకొని పనిచేయు విద్యావంతుడగు ఉపాధ్యాయుడు ఉండినయెడల పని పిల్లలకేగాక గ్రామమునకంతకు లాభములుగనును. తననిద్యోగలవాడగుటచే పెద్దవారికిగూడ సూత్రవిషయముల బోధింపగలవాడైయుండును. దినపత్రికనుజదివి అందులోని వార్తలను గ్రామస్థులందరికి తెలియపరచుచు గ్రామమునంతను సంస్కరింపగలవాడగును. విద్యావంతుడగుటచే నతడు గౌరవపాత్రుడగును, అతడు చెప్పినమాటల చెవియొగ్గివినుట కనేకులు సిద్ధపడియుండురు. ప్రస్తుతపుస్థితులలో ముగ్ధదర్శియగునొక్కరు ప్రతిగ్రామమందుండుట యత్యవశ్యముగదా! ఉపాధ్యాయునికన్న ఇట్టి పదవి నధిష్ఠింపదగినవారు మరెవరున్నారు?

ఇన్నీయు ఆదర్శములుగాని ఆచరణలోనుండుటకు వీలుకావనియు వ్యవహారాసంబంధము లేమితేలేనే నేనిట్లుచెప్పుచున్నాననియు విద్యావిహారములు జరుపు అధికారులు అనధికారులును చెప్పవచ్చును. ఆదర్శములేన్నదను ఆచరణలో నుండుటకు వీలుగానిదిగ నుండవు. ఆక్షేపణలు అవి మనకాదర్శములేకజాలవు. వీలుకానట్లు మనకవితోచుటకు కారణము మనకు శ్రద్ధయు పట్టువలయు లేకపోవుటయే. పది సంవత్సరములక్రిందట మనము ప్రాథమిక విద్యకై తొందైక్షుల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టుచుంటిమి. ఇప్పుడు దానికి రెండింతలు ఖర్చుపెట్టుచున్నాము. ఇట్టిది వీలనని పది సంవత్సరములక్రిందట నెనైన రెలచిరా! ఈఖర్చును మజిలీంపయధికముజేయుట కెన్నియో అవకాశములున్నవి. ఆయవకాశముల తెలుసుకొనుటకును తెలుసుకొనినచేరువారే వానిని ఉపయోగించుకొనుటకును మనము సంసిద్ధులము కావలయును. ఇదిగాక మన మిప్పుడవలంబించుపద్ధతులలో గూడ ననేకలోపములున్నవనియు ఆలోపములు పోగొట్టుకొనినయెడల ఇప్పుడు మనము ఖర్చుపెట్టుచుండు ద్రవ్యములో చాలభాగము మిగులగలవనియు వ్యవహారజ్ఞానముకలవారనేకులు చెప్పుచున్నారు. ఆవశ్యకత లేనివోట పాఠశాలలుసాపించుట, ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగ నొకొక్కొక్క జాతి వారి కొక్కొక్క పాఠశాల సాపించుట లోనగువాటి విషయమున మార్పులేయుట కవకాశమున్నది. సమీపగ్రామములో నొక్కొక్క పాఠశాల

పెట్టుటకన్న వాటి కన్నీటికికంటే నొక్క-తేపాతలను పెట్టుట కొన్ని సంవత్సరములలో ఆచరణయ్యెను. ఈలాటి మార్పులను మనము చేసికొనినచేత ఈ పాఠ్యాయుల కెక్కువభాగము లిచ్చుటకును, ఇప్పుడు ఖర్చుపెట్టుచుండు ప్రస్థముతోడనే పట్టుకొంటే ఇంకొక బాటకు విద్య నేర్చుటకును అవకాశము నన్నవి. విద్యనొక్క-ఆవశ్యకత గ్రహించిన ఇంకొకదేశములవారు పాత కష్టములకన్న మనము పడచలసిన కష్టములెక్కువగలేవు. వా రా కష్టముల తొలగించుకొనుట కేయిసాయముల గని పెట్టినో ఆట్టి ఉపాయములు మనము కూడ కనిపెట్టుచున్నాము. కావున పై ఆచరణములు ఆచరణ యోగ్యములుగాను జెప్పుట యుక్తము కాదు. విశాలస్థితియూ, ధైర్యము మన నాయకులకును, ప్రతినిధులకును కావలసి యున్నది. ఈ సందర్భమున నిజయే మనకు ముక్తిదాయకములు.

ఈ సందర్భమున పొందినవారలే యుపాధ్యాయులుగ నుండవలసినదియు ఆట్టివానికి హెచ్చుజీతముల నివ్వవలయుననియు చెప్పుటచేత ఇప్పుడు ఉపాధ్యాయులుగనుండువారి యోగ్యతను మునుపటి ప్రతిభను కల్పించు చున్నారనియు ఈ సభ యొక్క యుద్దేశములకు నేను ప్రతిహతుడనై యున్నాననియు మీరు చలించుకొనవలయును. ఇప్పుడు ఉపాధ్యాయులుగ నుండువారికి గూడ నిట్టి సదుపాయముల కల్పింపవలయుననియే నా నిశ్చయము. మన మొకరిని ఒక పనిచేయుటకయి నియమించిన తర్వాత నత డాపనిని తనవిధమున చేయుటకు కావలసిన వనరులన్నిటిని అతనికి సమకూర్చుట మనకు విధియై యున్నది. ఉపాధ్యాయు డయినతహత్రమున మానవు డెన్నవారు మన కష్టములకుల కతడతితుడు కాజాలనుకదా! నాకలిలోనుండువా డొక్కొక్కడును మనస్థితి నన్నమాట మనము మరుచుకొనకు. కడుపునిండ అన్నమును కట్టుటకు గుడ్డయు, కాపురముచేయుట కిల్లున, కుటుంబభరణ మనకు కావలయు పరికరములను లేనివాడు మానవభర్తయు నెట్లునెట్టింపగలడు? సంపాదకములకు సంబంధించిన బాధల మూలమున కుండుచుండువాడు తన యుద్ధోగధర్మమును నెట్లు ప్రముఖముగా నిర్వహించగలడు? కావున ఉపాధ్యాయులు శ్రద్ధతోడను ఉత్సాహముతోడను, పనిచేయుటకు బాధికి యుక్తములగు నేతనముల నిచ్చుట మనకు నిధి, ఇప్పుడు వాటికి లభించుచుండు వేతనము నతిస్వల్పములగు నున్నవి. కొందరు బంధువులకును కూలిచేసికొని జీవించు వారిలో ననేకులకును వారికంటే నెక్కువ ఆదాయము దొరుకుచున్నది. ఉపాధ్యాయు డనుకొనినట్టి ఆసానమునకుతన వేతన నీయకుండుట ఎంతో కోరినయ్యెను. ఇది మనసాంప్రదాయమునకుగూడ విరుద్ధముగనున్నది. మనవా రెన్నడు ఇట్టి యనాచరణను గురువులచేడ జూపినదలేదు. నెలజీతము ఇచ్చుటేగాక, అక్షరాభ్యాసముప్పుడును ఆలవిడుపు కోజాలయందును పండుగ సమయములందును తెలిదండ్రు లుపాధ్యాయుని సత్కరించుచుండిరి. ఇదంతయు నీ కాలమున మారినది. నరేంద్రవర నారాధించుటయొక్క-టియే యుపాధ్యాయునికిమిగిలినది. ఇట్టిదన్నిటి నుండి వీరినిలేననెట్లు అధికారుల ధర్మము. ఏ యుపాధ్యాయునికిగాని ఇరువది రూపాయలకు తక్కువగ జీతముండగూడదు. అటుపైన వారివారియోగ్యతలనుసరించి వారిజీతములు స్పష్టికావలయును. ఈ విషయమై సభవారు తగిన తీర్మానమును జేయదలచియున్నారు. అట్టి తీర్మానమును ఆంధ్రుల ఆమోదించి దానిని అమలులో పెట్టుటకు తగిన కృషిని జరుపవలయును.

ఉపాధ్యాయులకు రెవరెవరికగుల బాగు చేసికొనుట కతి కుతూహలయై యున్నారు. అట్టి యుత్సాహమునకు అధికార శాసనా రెట్టి భంగమును కలిగించకూడదు. నిరుత్సాహులకు ఉపాధ్యాయులయ్యాలమున ఉత్సాహులకు బాలురు తయారగుదురా? జ్ఞానవంతులగు యువకులు రక్షింపగలదురా?

ఇదియే మనము ముఖ్యముగా నాలోచింప గల్గినది. వేతన విషయమందేగాక ఇప్పటియుపాధ్యాయులు మరెక్కియొక్క ట్టులకు పాల్పడియున్నారు. రమ యుద్ధోగములు స్థిరముగ నుండునా యనసంశయము వారి నెల్లప్పుడు బాధించుచున్నది. అచనరముగ ఒక గ్రామమునందుండి మరెక్కడ గ్రామమునకు బదిలీలు చేయబడుట కూడ సంభించుచున్నది. పరిశ్రమలు మధ్యను పనిచేయుట ఎంతకష్టమో, ఉత్సాహజనకమో, నేను ప్రత్యేకముగ చెప్పవలసినది లేదు. ఇట్టి కష్టముల నుండి వారిని రక్షించుట ఉపాధ్యాయభిక్షాధికారుల కర్తవ్యము.

సోదరులారా! ఇప్పటికే నాయకవ్యూహము దీర్ఘమైనది. అప్రశంసాప్రసంగమును చేసితిమేమో యను సంశయము కలుగు చున్నది. కాని ప్రముఖులగు వారనేకులు దయచేసి యుండు ఈ సమయమున ఆలోచనీయములకు ముఖ్యసిద్ధాంత

భార్య సెంటుజార్జి గెజిటు

28-4-29

సానిక స్వపరిపాలన శాఖ

డి. బి. ఎ. వి. రామలింగయ్యగారు మద్రాసు నగర ప్రాంతములయొక్కయు తొనుపానింగు బ్రష్టులో నొకట్రైక్ నియమింపబడిరి.

మద్ది వీరరాఘవులుగారు నర్సారావుపేట వర్తకులు గుంటూరుజిల్లా దేవాలయ సంఘసభ్యులుగ రాబోవు జూన్ 19 తేదీవరకు నియమింపబడిరి.

గంటల కృష్ణస్వామినాయుడుగారు బళ్లారి జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

జి. వెంకటరావు, రామనాగరం గురజారావు హెచ్. దొడ్డబసప్ప రెడ్డిజంబనగౌడ్ ఎం. వీరభద్రప్ప కె. నేతురావు పి. బసవనగౌడ్ గార్లు బళ్లారిజిల్లాబోర్డునకు హోమ్స్టేట్ తాలూకాబోర్డులన సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

కె. హనుమప్పనాయకు కె. రాచిరెడ్డి రాయచూరు ధీమన్న హెచ్. బొజ్జిరెడ్డి ఎం. చిన్నసంజీవరెడ్డి బి. నీలకంఠరెడ్డి కె. వెంకన్నగౌడు హెచ్. బసవన్న గౌడ్ గార్లు ఆదోని తాలూకాబోర్డులన బళ్లారి జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

జె. శ్రీనివాస శాస్త్రిలుగారు ఆదవాని తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

బి. తమ్మిరెడ్డిగారు ఆదవాని తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

గొట్టెపల్లికొండ నాగప్పచెట్టిగారు అధ్యక్షులుగను, బి. వెంకటరావుగారు ఉపాధ్యక్షులుగను హోమ్స్టేట్ తాలూకాబోర్డులన నెన్నుకొనబడిరి.

ఒంగోలు తాలూకాబోర్డునకు వీరగంధం శ్రీరాములు గారు అధ్యక్షులుగను ఎల్. శ్రీరాములుగారు ఉపాధ్యక్షులుగను ఎన్నుకొనబడిరి.

బచ్చి శ్రీరాములుగారు గుంటూరు పురపాలకసంఘ సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

విద్యాశాఖ

బి. నీలయ్యరెడ్డిగారు గంజాంజిల్లా విద్యాసంఘసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

హెర్బర్ట్ చాంపియన్ గారు ప్రాథమికవిద్య డిప్యూటీ డైరెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

రిడ్డు విలియంరాస్ గారు నైదాపేట టీచర్సుకాలేజీ ప్రిన్సిపాలుగ నియమింపబడిరి.

మిస్ ఎడిత్ విక్ ఫ్రెడ్ గేగారు విశాఖపట్నము క్రిక్ మేరీ బాలికల కళాశాలలో ట్రైనింగును స్కూలునకు ప్రధానోపాధ్యాయునిగ నియమింపబడిరి.

మిస్. పి. సీతమ్మగారు మద్రాసు క్రిక్ మేరీ కళాశాలయందు అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరుగ నియమింపబడిరి.

సదానందమహాంతి మహాశయోగారు గంజాంజిల్లా విద్యాసంఘసభ్యులుగ భద్రపూర్ తాలూకాబోర్డువారిచే నెన్నుకొనబడిరి.

జి. సింహాచలంపంతులుగారు గుంటూరు జిల్లా విద్యాసంఘ సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

జనబో గులాం దస్తగీర్ సాహెబ్ బహదూర్ గారు కర్నూలు జిల్లా ఎడ్యుకేషనల్ ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

జ్యూడిషియల్

పి. రంగస్వామి అయ్యంగారు గుత్తి డిప్యూటీ మున్సిపలుగ నియమింపబడిరి.

ములకు కొంత సంస్కరించుకొనుట అగత్యుపని యిట్లు చేసితిని. అక్షరజ్ఞానము లేని వాడొక్కడు కూడ మన జిల్లాయందుండ గూడదనియు, ఈ యుద్దేశము కొనసాగుటకు పరిపాలకుల యందు ధైర్యమును ఉపాధ్యాయులయందు కార్యోత్సాహమును ఉండవలసినదియు, పరిపాలకుల ధైర్యము ద్రవ్యసంపాదన యందును ఉపాధ్యాయుల తగురీతిని సత్కరించుట యందును ప్రతిఫలంపవలయుననియు, సత్కారముగాంచిన యుపాధ్యాయులు, స్వస్థాస్థిమును స్మరింపక దేశహితముకై తమయావచ్చ క్రిని వినియోగించుటకు సంసిద్ధులు కావలయుననియు, నేను చెప్పదలచుకొన్నమాటలలోని సారము. ఈ నాయకాహరించిన ఆశయములు కొనసాగినయెడల మనదేశము ప్రాచీనకాలముం డట్టి వైభవముండెనో, అట్టివైభవమునే తిరిగి అనుభవించుచు ప్రపంచమున కొక మణియై ప్రకాశించును గదా! ఈ ఘన కార్యమునకు తోడ్పడుటకన్న భరతమాతపుత్రు డగు ప్రతిమను మృదుకు చేయదగిన కార్య మేదిగలదు?

పి. చిన్నయ్య త్యాగరాజఅయ్యయ్యగారు నర్సారావు డిప్యూటీ మున్సిపలుగ నియమింపబడిరి.

వి. వెంకటేశ అవధానిగారు తణుకు డిప్యూటీ మున్సిపలుగ నియమింపబడిరి.

డి. చిదంబరరావుగారు తెనాలి డిప్యూటీ మున్సిపలుగ నియమింపబడిరి.

మెడికల్

ఎల్. ఎస్. శరసింహ అయ్యయ్యగారు మద్రాసు మెడికల్ కాలేజీలో సర్జరీ అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరుగ నియమింపబడిరి.

ఆర్. మహాదేవకాగారు విశాఖపట్నము మెడికల్ కాలేజీలో సర్జరీ అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరుగ నియమింపబడిరి.

సి. ఎస్. గణపతి అయ్యయ్యగారు చిత్రపూర్ లోకలుఫండు ఆస్పత్రిలో అసిస్టెంటు సర్జనుగ నియమింపబడిరి.

ఆర్. వి. రాజంగారు మదరాసు జనరల్ ఆస్పత్రిలో రిజిస్ట్రీ డ్యూటీపైని అసిస్టెంటుసర్జనుగ నియమింపబడిరి.

జ్యూడిషియల్

సి. హెచ్. జాకబ్బుగారు విజయనగరం సెంట్రలు రిక్రూట్మెంటులు ప్రిన్సిపాలుగ నియమింపబడిరి. సి. ఇలయా శాస్త్రి నాయుడుగారు ఏలూరు సబ్డివిజను పోలీసు డిప్యూటీ నూపరింటెండెంటుగ నియమింపబడిరి.

జె. ఎలియటుగారు సి. వి. డి. బ్రాంచిలో పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు జనరలుగ నియమింపబడిరి.

జె. వెంకటరత్నం పంతులుగారు గుంటూరునందు స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

పులి ఆల్వార్ మహారాజును గాయపరచుట

జిల్లా, ఏప్రిల్ 24:-వేటాడుమండలా నొకపెద్దపులి ఆల్వార్ మహారాజుగారిపైబడి మహారాజును గాయపరచెను. వారు చావుతప్పించుకొనిరి. ఏనుగుపై నెక్కి మహారాజుగారు పోవుచు ఒక పెద్దపులిని కాల్చిరి. దెబ్బ పెద్దపులికి తగిలెను. కాని అది చావలేదు. అది మహారాజుపైబడి యిదేని మర్రించెను. మహారాజుగారి యనుయాయు లిద్దరికి మంచిదెబ్బలు తగిలెను. దీక్షితుండి గొప్పవైద్యులు అల్వారుకు బయలుదేరినారు.

(ప్రీ ప్రెస్)

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

వి. పి. నెం 10/29

పెటిషనరు:- నేపాకం మునుసామి ఆచారి కొమారుడు నేపాకం శివలింగాచారి, విశ్వబ్రాహ్మణకులం, కంసాలి వృత్తి, వయస్సు 37 సం॥రలు. బాపట్ల.

కౌంటర్, పెటిషనరు:- శివరాజు సూర్యకాశరావుగారు, మరి కొందరు.

పైన తెలుపబడిన పెటిషనరు 1920 సం॥ రం 5 వ ఆక్టోబరు 20 వ నెక్కును నమసరించి ఈ కోర్టువారితే 22-4-29 తేదిన జారీ చేయబడిన ఉత్తరపు నమసరించి ఇన్ సాల్వెంటుగా తీర్మానించబడి యున్నాడు. గాన బుణదాతలు వారి హక్కులను, గుంటూరు అఫీషియల్ రిశిమగారి సమక్షమందు బుజుపు పరచుకొనవలెను.

విడుదల కాలము 22-4-29 తేదీ నుండి ఒక సం॥ రమ వర కుండును.

సబ్ కోర్టు } ఎం. వి. హయగ్రీవరావు పంతులు, బాపట్ల } అడివనల్ సబార్డినేట్ జడ్జి.

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

ఇన్ సాల్వెన్స్ పెటిషన్ నెం 15/29

పెటిషనరులు:- బుణదాతలు (1) లంకోటు సుబ్బన్న (2) దాసరి వెంకటాచలం.

కౌంటర్ పెటిషనరు:- (బుణగ్రస్తుడు) వడ్లమూడి శ్రీరాములు కొమారుడు పూర్ణచంద్రరావు, బ్రహ్మణ కులం, కలెవరమునందు భూస్వామి.

పైన తెలుపబడిన పెటిషనరులరు పైన తెలుపబడిన కౌంటర్ పెటిషనరును 1920 సం॥ రం 4 వ ఆక్టోబరు 19 (2) నెక్కును నమసరించి ఇన్ సాల్వెంటుగా తీర్మానించ వలినట్లు ఈ కోర్టునందు అర్జీని దాఖల్ చేసియున్నారు. సదరు ఆర్జీ విచారణ నిమిత్తమై 4-7-29 తేదీకి వాయిదా వేయబడి యున్నదని యిందు మూలముగా తెలియ జేయడమైనది.

సబ్ కోర్టు } ఎం. ఆనంతగిరిరావు, బాపట్ల 23-4-29 } ప్రిన్సిపల్ సబార్డినేట్ జడ్జి.

మద్య వివాదాలు

చింతాద్రిపేట సత్కాలక్షేపనభ:—హరికథా కాలక్షేపము, “ద్రాపదీ మానసరక్షణము” గూర్చి బ్రహ్మశ్రీ తంజావూరు సుబ్రహ్మణ్యం శాస్త్రిగారిచే 28 తేదీ ఆదివారం సాయంకాలం 4 గంటలకు స్వామినాయకవీధి నెం. 1/106, శ్రీరంగనిలయముందు జరుపబడును.

శ్రీపాంచురంగ భగవత్కథా ప్రసంగనభ:— 28-4-29 తేదీ ఆదివారం సాయంకాలం 4 గంటలకు హిందూ తియలజికలు, హైస్కూలు హాలులో శ్రీమాన్ ఉ. వే. విద్యాశాస్త్రిగారింక శ్రీకోపాచార్యస్వామివారిచే “సుహృత్ సమాగమము” గూర్చి కాలక్షేపము జరుపబడును.

చెన్నపురిలో అన్నదానసమాజమునకు

1000 రూప్యముల విరాళము

గాంధీ రాజాసర్ ఎస్. ఆర్. ఎం. అన్నామలైతెగారు గతవారమున జరిగిన పైసమాజవారి కోత్సవమున కధ్యక్షత వహించి, సమాజముయొక్క శాశ్వతాదాయమునకు చేర్చబడుటకు 1000 రూప్యములవిరాళము నొసగిరి.

రాకపోకలు:—ఎస్. సత్యమూర్తిగారు, ఎస్. శ్రీ

వివాసయ్యంగారును నేటిరాత్రి నేలమున కేగెదరు.

బి. శివరావుగారు మలబారు, నీలగిరిలు, బి. కన్నడ జిల్లాలలో పర్యటనము సలిపి నేటి యుదయమునకు మద్రాసు వచ్చిరి. పై జిల్లాలతరపున రాజోవు భారతశాసనసభలయన్ని కల భో నభ్యర్థిగ శివరావుగారు నిలిచెదరు. జనీవాలో మేనెల 30 తేదీన జరుగవలసిన ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యక్రమహాసభకు భారతప్రభుత్వ ప్రతినిధికి సలహాదారుగ శివరావుగారు నియమింపబడిరి. వీరు నేటిరాత్రి మద్రాసునుండి బయలుదేరి బొంబాయి కేసి అచటి నుండి జనీవాకు బోయెదరు.

నర్. వీ. పి. పాత్రోగారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి బరంపురమునకును, సి. డబ్ల్యు. ఇ. కాటకొగారు నేలమునకును బోయిరి.

అంబత్తూరు స్వదేశీవస్తు విక్రయ ఏజన్సీ

స్వదేశీవస్తువిక్రయము నభివృద్ధిగావించుటకుగాను చంద్రా సునందు వివిధప్రాంతములలో వివిధమాసములందు స్వదేశీవస్తు ప్రదర్శనములు జరుపబడును. మొట్టమొదటి ప్రదర్శనము తిరు వల్లి కే. గిరిలో మేనెల 4, 5, తేదీలందు జరుపబడును. స్వదేశీ వస్తువులను తయారుచేయువా రెల్లరును తమ వస్తువులను బంపి ప్రదర్శనమునకు సహాయపడ గోరబడుచున్నారు. పైరెండుదిన ఘంటకు దీపముఖర్చుక్రింద రూ 2 మాత్రమే చెల్లింపవలసియుం డును. ప్రదర్శనము తేరవబడు స్థలము, కాలము మున్నుండు ప్రకటింపబడును.

వైమానికశిక్ష-కలకత్తా శ్రీల ఉత్సాహము

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 23—కలకత్తాశ్రీలు వైమానిక శిక్ష యొడల చాల ఉత్సాహము జూపుచున్నారు. ఇదివరకే యిద్దరు విరోపియను శ్రీలు విమానబోదక ప్రావీణ్యమునకై తర్ఫీదగు చున్నారు. వ్యాయమూర్తి వేజిగారి కుమార్తెలలో యీడునం దు పిన్నది. ఇంకొక విరోపియనుశ్రీ మరీ బెంగాలీవనితలు కొందరు విమాన బోదకవృత్తి నేర్చుకొన సిర సంకల్ప లై యున్నారు. బెంగాల్ వైమానికసంఘ ప్రారంభోత్సవ సమ యమున బాగార్డునతి, మాచిబిహారు మహారాణి పెద్దకుమార్తె యగు లీలాదేవి విమానములో ప్రయాణీకులుగా నంగీకరింపబడిరి. (అ. ప్రెస్)

కలకత్తా బండిపోటుదొంగలు పట్టుబడుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 23—కలకత్తాలో చాల సంవత్సరము నుండి బండిపోట్లు చేయుచున్న దొంగలగుంపు పట్టుబడెను. వారిలో యిద్దరు శ్రీలుగూడ గలరు. వారివద్ద బంగారము, నెం డి సొమ్ములు చాల దొరకెను. (అ. ప్రెస్)

గాంధీమహాత్ముడు తాడేపల్లి గూడెమునకు వెళ్లుట

వర్తక సంఘమువారు 1116 ను, పంచాయితీ సంఘమువారు 116 ను, కేసరినాటక సంఘమువారు 116 ను, సమర్పించిరి.

తాడేపల్లిగూడెం తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుడు శ్రీ కలిదిండి గంగరాజు గారును, ఉపాధ్యక్షుడు కేసరిరావుగారు ను, మండల కాంగ్రెసుసంఘాధ్యక్షుడు నవీ రహమదుగారును, శనివారపు సుబ్బారావుగారును, నేడు 25 వ తేదీ ఉదయము న 6 గంటలకు గుండుగొల్లను వెళ్లి మహాత్ముని సందర్శించి తాడే పల్లిగూడెమునకు తోడ్కొని వచ్చిరి. వారందరూ నేడుదయ మున 7 గంటలకు తాడేపల్లిగూడెము చేరిరి. రాజమహేంద్ర వరమునుండి దేశభాంధవి దువ్వూరి సుబ్బమ్మగారు తనపాత కాలలోని బాలికల నివటికి తోడ్కొని వచ్చిరి. వారిలో నొక బాలిక శ్రీ కలిదిండి గంగరాజుగారి కుమార్తెయే. ప్రత్యేకము గా కట్టించబడిన మండపమునకు మహాత్ముడు రాగానే, బాలి కలు మహాత్మునకు కర్పూరహారతి నొసగిరి. రాజమహేంద్ర వరము నుండి వచ్చిన బాలికలు ను బోర్డు స్కూలు లు బాలికలు ను జాతీయ గీతములను పాడిరి. పిమ్మట తాలూకాబోర్డువారును, వర్తకసంఘమువారును, పంచాయితీ సంఘమువారును, కేసరినాటక సంఘమువారును సన్మానపత్రములను సమర్పించిరి. వర్తకసంఘమువారు 1116 రూపాయలును, పంచాయితీ సంఘమువారు 116 ను, నాటక సంఘమువారు 116 ను సమర్పించిరి. శ్రీ కలిదిండి గంగరాజు గారి కుమార్తెయూను మేనకోడలును బంగారుగాజులను సమ ర్పించిరి. చాలమంది శ్రీలు మహాత్మునిపాదములకు నమస్కరించి ధనము నొసగిరి. ఎల్లమిల్లి గ్రామమును నేరవనివాడు నగు శ్రీయుత విలకలాటి సుబ్బారాయుడుగారు 80 సంబర దోవతుల చాపును సమర్పించెను. వినతిపత్రములతో సమర్పింప బడిన పటములను వేలమువేయగా రై సుమిల్లలయజమాని శ్రీయు త రామేశ్వర రావుగారు 200 రూపాయలకు కొనెను. ఇతని కిచ్చు నాలుగు రై సుమిల్లలున్నవి. ఇతనికిని మహాత్మునకును కొంత విచిత్రసంభాషణ జరిగినది. శ్రీలు విచేకిబట్టలను కట్టు కొనియుండుటమాచి యీబట్టలకు పనికిరావని మహాత్ముడు నుడివెను. మహాత్ముడు హిందీభాషలోనుపన్యసింపగా దేశభక్తు డు తెలుగున సభ్యుల కెరిగించెను. 5000 మంది సభకువచ్చిరి. ఉదయము 8 గంటలకు వారు తాడేపల్లిగూడెమునుండి బయలు దేరిరి. చిలకలంపాడులో 116 రూపాయలు సమర్పింపబడును. నిన్నరాత్రి వర్ష ముసరిసినందున వీధులు శుభ్రముగా దుమ్ము లే కుండ నున్నవి. ఏర్పాటులు బాగుగా చేయబడినవి. (ప్రత్యేకవిశేషి తంతివార్త)

చిత్తూరుజిల్లాలో మహాత్ముని పర్యటన క్రమము

తిరుపతి శిద్ధుడు స్టోరునుండి శ్రీయుత కె. రాజగోపా లాచారిగా రిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

మహాత్ముని పర్యటనక్రమము శ్రీయుత ఎం. శ్రీనివా సాచారిగారిచే కొంతకాలముక్రిందట నాకు పంపబడెను. నా యనుమతికొరకే అది పంపబడినట్లుగా నేను భావించితిని. కాని, పుంగనూరు గ్రామము మహాత్ముని పర్యటనములో చేర్చబడుట సదరు గ్రామస్థులకు తెలియకుండ గావించబడినందు కాక్షేపిం చుచు యొకజాబు సదరు గ్రామమునుండి నాకుచేరినది. ఈ జిల్లాలో మహాత్ముని పర్యటనముగూర్చి జిల్లావాయకుల సలహా దీసికోబడలేదని తెలియుచున్నది. ప్రస్తుతము ప్రకటింపబడియు న్నకార్యక్రమ మంతయును పూర్తిగా మార్చబడవలసి యున్న ది. కాబట్టి, యీ జిల్లాలో మహాత్ముని పర్యటనక్రమము యీ జిల్లావాయకుల సంతకములతో ప్రకటింపబడునరకును ప్రజలు వేచియుంచుదురుగాక. అంతవరకు యితరకార్యక్రమ మేది యును ఆధారముగా దీసికోబడనూడదు.

నిరుద్యోగి ఆత్మహత్య

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 23:—ఉద్యోగము దొరకక నిరాశ జెంది మెట్రిక్యులేషను పరీక్షయందు విజయమునొందిన యొక బెం గాల్ యువకుడు యింటి రెండవ అంతస్తుమీదనుండి దుమికి చచ్చిపోయెను. (శ్రీ ప్రెస్)

బొంబాయి మిల్లులు అన్ని యు సమైక్యమున్నవి

ఈ నెల 26 తేదీ శుక్రవారము 12 గంటలకు బొంబాయి మిల్లు లన్నిటియందును పనివాండ్లు సమైక్య ఆరంభించెదరు బొంబాయి, ఏప్రిల్ 24:—బొంబాయిలో వాడియ కంపెనీ మిల్లులు కొన్ని గలవు. ఈ మిల్లులయందు కొలది మ ముల్కీందట యితర మిల్లులతో బాటు నొక సమైక్య జరిగి డెను. సమైక్య తగాదాలను పరిష్కరించుట కొక విచారణ మేర్పడియుండెను. ఆవిచారణ 40 ఘంటలు వారి తీర్పు కుండ చెప్పబడెను. ఇప్పుడు సదరు వాడియ మిల్లుల యజమానులు పని వాండ్లను తిరిగి యేర్పాటు చేయవలసి కావక సమైక్య చేసి యుండినవారితో అందరిని తిరిగిపనిలో పోల్చి వలయు నని కార్మిక సంఘమువారు (గిర్మికర్మిగార యూనియను వారు) నొక్క చెప్పిరి. అట్లుచేయుటకు మిల్లు అధికారులు అంగీకరింపలేదు. సమైక్యజరిగియుండిన దినములలో క్రొత్త పని వాండ్లను సుమారు 6 వేలమందిని నెడలగొట్టవలసి వచ్చుననియు మిల్లు అధికారులు ప్రత్యుత్తర మొ మొసంగిరి. కాని, కార్మిక సంఘమువారు రెండులక్షయ్యుకొనలేదు. ఇరుపక్షములవారికిని రాజీదురులేదు. కార్మికసంఘమునకును న సంఘాధ్యక్షులకు మోడిగారు బొంబాయిమిల్లులన్నిటియందు ను పెద్దసమైక్యము యీనెల 26 తేదీ శుక్రవారము మధ్యాహ్నము 12 గంటనుండియు సాగించుటకు నిశ్చయించిరి.

గతసమైక్యముగియునప్పటికి న్యవహరించుచుండిన ఆయా మిల్లుల ప్రత్యేక కార్మికసంఘములన్నియు సక్రమమైన కార్మిక సంఘములుగా ఆమోదిబడవలయునని మోడిగారు కోరు చున్నారు. ఇందులకు మిల్లుల యజమాను లంగీకరించుటలేదు. ఈ మిల్లు కమిటీలలోని 17 మంది పనివాం డ్లను దండించెననుని మిల్లు యధికారులు నెడరించెయుండిరిని యు అందునుగూర్చి యొక విచారణ జరుగవలయుననిగూడ మోడిగారు కోరుచున్నారు.

మిల్లుకేటవద్ద పనివాండ్లందరూ గుమిగూడియున్నారు. అల్లరిమాకగా నవలచేరి దుండగములు చేయుచున్నారను కారణమున 50 మంది అరెస్టుచేయబడిరి. ఇండులో ఇద్దరు శ్రీలుగూడా కలరు. (అ. ప్రెస్)

కోయంబుత్తూరు మిల్లు సమైక్య

సమైక్యదారులు పనులలో చేరుచుండుట

కోయంబుత్తూరు, ఏప్రిల్ 24:—నూటికి 80,40 వం తున జీతములు లెగించుటచేత ప్రేస్తు, మాల్ మిల్లులలో పనివారు సమైక్యచేసిరి. లేబరు కమిషనరగు స్టేటరుగారుచచ్చి కార్మికుల పక్షమున మాట్లాడుటచే చాలమంది యీ కోజు పనులలో చే రిరి. ఇతరులు కేపు చేరుదురు. మార్చిజీతములు నెనుకటి మాది రిగా నిత్తురు. మాడు నెలలైన రెరువాత జీతము వృద్ధి సంగతి అననరమైనచో మరల మిల్లులయజమానులు విచారించురు. (అ. ప్రెస్)

ఇంగ్లాండునుండి సాక్షులు

మీరటు కుట్రకేసు యేర్పాటులు

ముద్దాయిలకు సత్రికల నిచ్చుటలేదు

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 25:—మీరటు కేసునందు ప్రభుత్వము వారు ఇంగ్లాండునుండి ప్రాసిక్యూటరు తరపు సాక్షులను తెప్పిం చ వలచిరిని సాచ్యుట్టప్రతికకు తెలియుచున్నది. ముద్దాయిలకు యిప్పుడుగూడ వార్తాప్రతికలు చదువ ననకాశ మీయలేదు. వేరువేరుగ నుంచిరి. ఇంక యెన్నియో రిమాండులు కోరనిది కేసు విచారణకు రాదు. మొత్తము 400 మంది సాక్షు లుండ వచ్చును. (శ్రీ ప్రెస్)

ఆంగ్ల కేపరుమిల్లు, మేనేజింగ్ ఏజెంట్లయిన మోతె వైదా కంపెనీ వారు గవర్న మెంటు వారికి యిచ్చవలసిన రు 4లక్షల రూపాయలు తనభా మొత్తము క్రింద చెల్లింపిరి. త్వర లో పని ఆరంభించెదరు.

ప్రథమమార్వాడీ విప్లవావివాహము

1000 మంది వివాహమునకు విచ్చేయుట

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 24:—23 తారీఖున బొంబాయి లో మార్వాడీ గొడ బ్రాహ్మణసంఘమునం దొక విశంతుకన్య పునర్వివాహము జరిగెను. సంఘమువారు ఆపూర్వమును ఉత్సా హమును ప్రదర్శించిరి. వివాహమును చూచుటకు 1000 మంది ప్రజలు వచ్చిరి. వగ్గుపుకు 20 సంవత్సరముల వయస్సు. (అ. ప్రెస్)

సైమను తంత్రము

సైమను కమిషనువారు రేపటిదినము లండనుకు చేరెదరు. కమిషనునందలి పార్లమెంటు సభ్యులస్థానములకు ఇతరులు పోటీజేయుట పాడి గాదని, ఎచ్చరికలు పెక్కు పర్యాయములు వెలు వడినను, కృతఘ్నులయినవారు వీరికి పోటీగ నిలిచిరి. హిందూదేశ సమస్యను విచారించుటకై, సైమను కమిషను సభ్యులు చేసిన అపారమగు త్యాగము లను మీరు గుర్తించకబోయిరి. హిందూదేశ బహిష్కారము నెదుర్కొనుటలో, మీరు చూపిన ధైర్య స్థైర్యములను పాటించి, గౌరవింపరయిరి. సామ్రాజ్య రక్షణార్థమై మీరు దీసికొనిన శ్రమను గ్రహించక బోయిరి. సైమను కమిషనులో అయిదుగురు కా మన్యు సభ్యులు గలరు. వీరందఱును రాబోవు ఎన్ని కలలో ప్రత్యర్థులతో పోటీజేయవలసివచ్చెను. తుదకు సైమనుగా రయినను పోటీలేకుండ ఎన్నికలలో విజ యము గాంచుటకు పిలుగలుగలేదు. స్పెక్టాల్లో, సైమనుగారికి పోటీగ, ఎల్వినుగా రను లేబరుపక్షపు అభ్యర్థి నిలిచియున్నారు. సైమనుగారి గెలుపు విష యమై సందియము లేకున్నను, మీరు కొంత కష్టపడ వలసివచ్చును. వోటరులలో ప్రచారము సలుపవలసి వచ్చును. అందుచే, సైమను కమిషనువారు లండ నుకుబోగనే, విచారణకు గడంగ వీలుండదు. ఎన్ని కల ఆందోళనలో మీరు కొంతకాలమును తప్పక గడుపవలసివచ్చును. సైమనుగారు లిబరలు పక్షము తరఫున ప్రచారము సలుపుటయగాక, తమస్థానము ను నిలుపుకొను నిమిత్తముగూడ ప్రచారము సలుప వలసివచ్చును.

మిగిలిన నలుగురు కామన్యుసభ్యులు గూడ, తమపక్షముతరఫునను, తమస్థానములనిమిత్తమును ఆందోళన సలుపవలసివచ్చును. హిందూదేశము నందు మీరు తిరిగిన కాలములో, ప్రత్యర్థులు సలిపిన ప్రచారమును, వెన్వెంటనే తీవ్రముగ నెదుర్కొన వలసి వచ్చును. సైమనుగా రీసమయమున, వివిధ పక్షములవారికిని ఒక్కసలహా నిచ్చినటుల దెలియు చున్నది. మనలో మన కెన్ని భేదములున్నను, హిందూదేశప్రశ్న గూర్చి మాత్రము, ఏపక్షము వారును ఎన్నికలలో ఆందోళనము సలుపగూడదని, మీరు చెలిపిరట. ఇదివరకే, వివిధపక్షములవారును సైమను కమిషనుకు చేరూత నొసగి, హైందవ సమస్యవిషయమున ఏకీభావము జూపిరి. ఇటీవల లేబరు పక్షమునం దొక శాఖవారు మాత్రము, హిందూదేశమునకు స్వయంనిర్ణయాధికారము నొస గవలయునని కోరిరి. సైమనుకమిషను బహిష్కార మును ఆమోదింపవలయు నని తెలిపిరి. వీరితీర్మాన

ములు, సైమనుగారికి దుఃఖము కలిగించి యుండును. అందుచే, స్థానికప్రశ్నలు గాక హిందూదేశప్రశ్న గూడ తమ ఎన్నికలలో సారాంశమగునేమో యని, మీరు భయపడుట వింత గాదు. అందుచే హైందవ సమస్యను పక్షప్రశ్నగ పరిగణింపవలదని, సైమనుగారు వేడుచున్నారు. సైమనుగారు భీతిల్లవలసిన పనిలేదు. ఇంగ్లండునం దేశమువారును హైందవ ప్రశ్నను గూర్చి, ఎన్నికలసమయమున ముచ్చటించుట లేదు. సామ్రాజ్య తత్త్వము అన్నిపక్షములను ఆవహించి యున్నది. హిందూదేశమునకు వెంటనే స్వపరి పాలన మిచ్చుట కేశమువారు పూనుకొన రని నమ్మవచ్చును. లేబరుపక్షమునందు కొందరు అతి వాదులు, హిందూదేశ సమస్య విషయమై అస్పృ ష్యుడు ముచ్చటించు చున్నను, నాయకు లగు మాక్డనాల్డు ప్రభృతులు వారిని అంతుశముకింద నుంచెద రని తలంపవచ్చును. హైందవప్రశ్నను, ఎన్నికల సారాంశములనుండి తీసివైచుచో, సైమను గారు జయముగాంచుట కెట్టిశ్రమ దీసికొన నక్కర లేదు. కమిషను కధ్యక్షుల పహించి, తాము ఇంగ్లం డుకు సలిపిన మహాపకారమునకు వోటరులు కృత జ్ఞత చూపవలయునని, సైమనుగారు గోరుచు ఆత్మ స్తుతి చేసికొనుట కెంతయు వీలగును. సైమను తం త్రము, వారు లండనుకు బోకముందే, మిగుల లాభింపగలదు. ఎన్నికలవిషయమున వారి కెట్టి వ్యాకులము గలుగకుండ జేయగలదు. పంజాబు విద్యార్థులచే సైమను కమిషనుకు స్వాగత మిచ్చించు టకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఎక్కడనయి నను, స్వాగతములలో పాల్గొనుటకు కొందరు భారతీయులు లభింతురుగద. లండనులో గూడ నిట్టి వారు లభించుట వింత గాదు.

లండనులోబహిష్కార ప్రదర్శనముల గావించు టకు గూడ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. భారతీ యులును, కొందరు లేబరుపక్ష సభ్యులును ఈ ప్రదర్శ నములందు పాల్గొనెదరు. అయినను, ఇట్టి ప్రదర్శ నములను చులకన చేయుటకు, సైమను ప్రభృతులు పూనుకొందురనుటకు సందియములేదు. బహిష్కార మధికముగ నున్న హిందూదేశమునందే, దీక్షని త్యజింపకరించి, తమకు ఘనస్వాగత మొసగబడె నని ప్రకటించుకొన గలిగిన సైమను గారు, లండనులో జరుగు బహిష్కారమును త్యజిం కరింప కుందురా? గా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు గూడ, శ్రీప్రెస్సు ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు, సైమను కమిషనుకు పంజాబు విద్యార్థులు స్వాగత మొసగెదరను వార్తను వినుటకు తమకు చింతగలుగు చున్నదనియు, కమిషను విచారణవలన హిందూ దేశమునకు ఎంచదగినలాభము గలుగజాల దనియు, చెలిపియుండిరి. హిందూదేశమునందు పేరెన్నిక గనిన నాయకు లందరును, ఇటులనే భావించు చున్నారు. లజపతిరాయగారు దివంగతు లయిన పిమ్మటగూడ, సైమను కమిషనుకు స్వాగత మొసగు వారు పంజాబు విద్యార్థులలో మిగులుట మిగుల శోచనీయము. సైమనుగారి తంత్రము ఇంగ్లండులో పారుననుటకు సందియములేదు. హిందూదేశప్రశ్న నే పక్షము వారును, ఎన్నికలలో నొక ముఖ్యసమస్యగ బెట్టబోరు. దీనినిబట్టి భారతీయు లొకవిషయమును ముఖ్యముగ గ్రహించవలయును. ఏపక్షమువారు ఎన్నికలలో విజయము గాంచినను,

హిందూదేశమునకు వారు మేలుజేసెదరని ఊహించ వీలులేదు. ఇతరవిషయముల గూర్చి వీరిలో వీరి కెన్నిభేదము లున్నను, హిందూదేశప్రశ్న గూర్చి వీరంద రొక్కమార్గమునకు కట్టుపడియుందు రని నమ్మవచ్చును. అందుచే, భారతీయులు స్వశక్తిపై నాధారపడి, స్వాతంత్ర్యము బడయుట, యవసర మగుచున్నది.

ఉద్యోగస్వీకారము

ఇతరపక్షము లెటుల భావించినను, కాంగ్రెసు పక్షము మాత్రము ఉద్యోగస్వీకారమును పూర్తిగ నిరాకరించినగాని, ప్రజల కెట్టిమేలు సలుపజాలదు. కాంగ్రెసుపక్షమువా రికమిద, శాసనసభలలో కన్నును, వెలుపల నెక్కువగ కృషి సలుపవలయును. శాసనసభలలో నిరంకుశాధికార ము నెదిరించుచు, వెలుపల సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికై దృఢముగ పాటుబడవలయును. స్వాతంత్ర్యవాతా వరణమును, శాసనసభలలోను వెలుపలనుగూడ వ్యా పింపజేయవలయును. శాసనసభలనిబంధనలను మార్చి కాంగ్రెసుపక్షమువారి సంచలనమున కవకాశ మం తగ లేకుండజేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగు చున్నవి. అందుచే, కాంగ్రెసుపక్షమువా రవలం బించు నిరోధమార్గము నెదుర్కొనుటకు, అధికారు లకు సులభసాధ్య మగును. ఈసంగతి ఎటులున్నను, శాసనసభలలో సలుపు కార్యములఫలన మాత్రమే స్వాతంత్ర్యము లభింపజాలదని, తెలిసిన విషయమే. ఇట్టి సందర్భములలో, కాంగ్రెసు పక్షమువారు మంత్రిపదవులను స్వీకరించుచో, తమ స్వేచ్ఛాపైఖి రిని కోల్పోవక తీరదు. మంత్రిపదవుల స్వంగీకరించుట యనిన, ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము నామోదించి నటులే యగును. దీనిపట్ల దేశమునందు ఏవగింపు గలిగించుటకై కాంగ్రెసుపక్షమువా రింతకాలము నుండియు సలిపిన కృషి వ్యర్థమగును. కాంగ్రెసు ప్రబోధము మూలమున, వివిధపక్షములవారును ద్వంద్వపరిపాలనము నిరుపయోగ మని గ్రహించిరి. మంత్రిపదవులను నిర్వహించుచున్నవారు, తాము ప్రజల కెట్టి మేలు సలుపజాలమని గ్రహించి, వానికి రాజీనామా నిచ్చియుండిరి. సంపూర్ణస్వపరి పాలనము దప్ప తక్కుంగల వరములతో తమకు బనిలేదని, వివిధ పక్షములవారును చాటుట సంభ విందినది. సైమను కమిషనును బహిష్కరించి, నైహూ కమిటీ రిపోర్టును, వీ రామోదించిరి. ఇట్టి స్థితిలో, నిస్సారమని రుజువయిన సంస్కరణములను కాంగ్రెసు పక్షమువారే చేపట్టుచో, ప్రజల కెంత నిరుత్సాహము గలుగునో యూహింపవచ్చును. వంగ దేశమునందు ద్వంద్వ పరిపాలనమును పునరుద్ధ రించుటకై, ప్రభుత్వమువారు శాసనసభను రద్దు జేసిరి. కాంగ్రెసు పక్షమువారు, నేకగుర్తగారి నాయకత్వముక్రింద, ద్వంద్వప్రభుత్వ పునరుద్ధారణమున కవకాశము లేకుండ జేయుటకు, ప్రయ త్నించుచున్నారు. కాంగ్రెసు పక్షసభ్యు లధికసంఖ్య లతో శాసనసభలలో ప్రవేశించెదరేని, ఉద్యోగ స్వీకారపక్షపు ఆటలు సాగిరావు. వీ రొకవేళ ఉద్యోగములను స్వీకరించినను, ఇదివరకు వలె నవి మూన్నాళ్లముచ్చట యగును. బెంగాలు నెదు ర్కొనిన ప్రశ్నయే, అన్నిరాష్ట్రములను ఎదు

స్థానమునున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము వారు ఉద్యోగ స్వీకారము పనికిరాదని తీర్మానించిరి. తమిళరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ మెటుల తీర్మానించునో తెలియదు గాని, ఇందలి ప్రముఖులు కొందరు ఉద్యోగస్వీకారమునకు మక్కువ చూపుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. కడల్గూరులో కాంగ్రెసు ప్రముఖు లిచ్చిన యువన్యాసములలో, ముత్తురంగ మొదలి గారి యువన్యాసము మాత్రము, కాంగ్రెసు పక్షమువారు ఉద్యోగముల నేల స్వీకరింపరాదని ప్రశ్నించెను. సాంఘిక వైషమ్యవాదు లి పదవులలో ప్రవేశించకుండా జేయవచ్చునని వీరభిప్రాయపడిరి. కాని, మంత్రిపదవులలో నొకమారు ప్రవేశించిన పిమ్మట, కాంగ్రెసు పక్షమువారు రయినను వివరీతదృక్పథము బానుట సహజము. కాంగ్రెసు పక్షములో నుండి, మంత్రి పదవులలోనికి జూరబడిన మద్రాసుమంత్రి తెలుల మొగుచున్నారో, చెలిసిన సంగతియే. ద్వంద్వ పరిపాలనావిధానమే, మంత్రిలను నిస్సహాయులుగ నొనర్చుచున్నది. ఎట్టివారు రయినను, దీని శృంఖల ములనుండి దప్పించుకొని, ప్రజలకోర్కెలను సఫల పరచుట దుర్లభము. ఇట్టివారు ప్రజలకు మేలొనర్చజాలక బోయినను, కీ డొనర్చుట కవకాశములు పెక్కులు గలవు. కాంగ్రెసుపక్షము మంత్రిపదవులను స్వీకరించినపిమ్మట, శాసనసభల మెలకల స్వాతంత్ర్యసిద్ధికై కృషిసలుపుట దుర్లభ మగును. ఇప్పుడున్న యవకాశములు గూడ తొలగిపోవును. శాసనసభలలో ప్రవేశించకుండుటయే మేలనుభావము ప్రబలుచున్న సమయమున, కాంగ్రెసుపక్షము ఉద్యోగస్వీకారమునకు గూడ బానుట, ఆత్మహత్య యగును. అందుచే ముత్తురంగ మొదలిగారి వాదము, నిరాధార మగుచున్నది. మిగిలిన కాంగ్రెసు ప్రముఖు లీవిషయమై ఆసభలో నెట్టి యభిప్రాయము నొనగక పోయిరి. వంగదేశ మొకవంక, ద్వంద్వప్రభుత్వమును తిరస్కరించుటకై ఆందోళన సలుపుచున్న సమయమున, తమిళదేశ మింకొక వంక, ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమునకు తోడ్పడ సమకట్టుచో, కాంగ్రెసు ఉద్యమమునకు తీరని నష్టము గలుగును. ఇట్టి సంకల్ప మేమయిన నున్నయెడల, తమిళనాయకులు దీనిని విరమించి, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును దీక్షతో నిర్వహించుట శ్రేయస్కర మగును.

ఫార్వర్డుపత్రిక : మాననస్థపు కేసు

ఫార్వర్డు పత్రికలో, యీస్టుఇండియా రైల్వే ప్రమాదముగూర్చి యొక లేఖను ప్రచురించినందులకు, తత్పత్రికా నిర్వాహకు లిదివరకు క్రిమినలు కేసులో శిక్షింపబడిరి. ఇప్పుడు కలకత్తా హైకోర్టువారు, రైల్వే అధికారులు తెచ్చిన మాననస్థపు వ్యాజ్యములో వారికి లక్ష ఏబదివేలరూపాయల పరిహార మిప్పించిరి. ఫార్వర్డుపత్రిక అంతరించుట కింతకన్నను, వేరు ప్రతిక్రియ యేమి గావలయును? పత్రికానిర్వాహకులు కారాగృహనిర్బంధము ననుభవించుచుండుటచే, వ్యాజ్యమునందు తమపక్షమున వాదన సలుపుకొనుటకు వీలు లేకబోయెను. లేఖయందొకవేళ అసత్యములున్నను, ఉద్దేశసమయములలో ప్రచురింపబడిన లేఖలలోని అంశములకు రైల్వే అధికారులు తమ ప్రత్యుత్తరమును ఆపత్రికలోనే ప్రకటింపవచ్చును.

సత్యము నెరుకవలసవచ్చును. అందుకుమారుగ, క్రిమినలు సివిలుచర్యల వైకొని, పత్రికా నిర్వాహకులను తీవ్రముగ శిక్షింప గడంగుచో, ఒక్కపత్రిక యయినను నిలువజాలదు. హిందూదేశమున పత్రికలు సామాన్యముగ దేశాభిమానముచే పురికొల్పబడినవేగాని, లాభము నంతగ నిచ్చునవికావు. ధన సంపాదన కివి తోడ్పడుటలేదు. పత్రికానిర్వాహకులు తమధనమును, కాలమును, శక్తినంతను వినియోగించి, పెక్కు ఇబ్బందులకు లోనై పత్రికలను నడుపుచుండురు. సామాన్యముగ వీరికి ధననష్టమే గలుగునుగాని, లాభము గలుగజాలదు. ఇట్టిస్థితిలో పత్రికల నింత తీవ్రముగ శిక్షించునెడల, పత్రికా నిర్వహణము అసంభవమగును. ఇందుకుదోడుగ పత్రికా శాసనమును తిరిగి నెలకొల్పి, పత్రికలను మొదటనే రూపుమాపవలయు నని, కలకత్తా యూరపియను సంఘమువారు రిటీవల గోరియుండిరి. ఇట్టి పరిస్థితులలో, హైందవ పత్రికలు మూలబడుచో, ఆశ్చర్య ముండదు. ఫార్వర్డుపత్రిక ఇట్టి పరిక్షలను దాటి చిరకాలము జీవించునని నమ్మెదము.

సింహళము : సంస్కరణములు

సింహళద్వీప పరిస్థితులను విచారించి, డొనమూరు కమిషనువారు కొంతకాలము క్రిందట, సంస్కరణములను ప్రచురించి యుండిరి. వీనిలో కొన్ని ఆనుకూలనూచనలు గలవు. సాంఘికప్రాతినిధ్యము నివి తొలగించెను. అయినను సంపూర్ణ బాధ్యత నొనగుట కివి నిరాకరించుటచే, శాసనసభవారు అసంతృప్తి జూపిరి. సంస్కరణములు పాతకన్యపరిపాలనమును మాత్ర మొనగెను. ఇట్టి సంకుచిత సంస్కరణములగుర్చిగూడ, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు చర్య దీసికొనకుండుట విచిత్రము. రిడింగు ప్రభువు గారు కామన్సు సభలో నీ విషయమై ప్రశ్నింపగ, ప్రభుత్వము వారింకను సిలోను గవర్నరుగారి యభిప్రాయము నకై వేదియున్నారని, ప్లిమతు ప్రభువుగారు బదులు జెప్పిరి. శాసనసభవారు పరస్పరవిరుద్ధ తీర్మానముల గావించియుండుటచే, సింహళ ప్రజాభిప్రాయ మెటులుండునో గ్రహించుటకు వీలుపడలేదని, వీరు నుడివిరి. ప్రజాభిప్రాయము సంస్కరణములకు విరుద్ధముగ నున్నట్లుల వెల్లడియగుచో, మరియొక ప్రత్యామ్నాయవిధానమును తయారు జేయుటకు చాలకాలము పట్టునని, ప్లిమతు ప్రభువుగారు భావించుచున్నారు. ఈవిధానమయినను, సంపూర్ణ బాధ్యతతో కూడిన పరిపాలనము పాధ్యముగాదను సిద్ధాంతము పైననే ఆధారపడియుండునని, కాలనీల మంత్రిగారు చెలుపుటచే, ఎట్టి సంస్కరణములు లభించినను ప్రజల కివి స్వపరిపాలనము నొనగవని, రూఢియగుచున్నది. డొనమూరు కమిషనుకు సింహళ ప్రజలు మనఃస్ఫూర్తిగ తోడ్పడినను, వారికి గూడ తిరస్కారమే కలుగుచున్నది. భారతీయుల నలె సింహళ ప్రజలును స్వతంత్ర నమ్ముకొనుట, లాభకర మగును.

మాలవ్యాగారి ప్రచారము

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు నాగపురమున ముచ్చటించుచు, స్వపరిపాలనము ప్రతిజాతికిని జన్మస్వాతంత్ర్య మనియు, విదేశవస్తు

ములను బహిష్కరించి, కద్దరుధారణాదిక బహిష్కారము జేరుటకు ప్రజలెల్లరును కచేయవలయుననియు ఎచ్చరించెరి. మాలవా నాగపురము నుండి బెజవాడ మీద చెన్నపురికి వచ్చి, ఆక్కడనుండి కల్పికోటలో కేరళ హిందూమహాసభకు అధ్యక్షత వచుటకై వెడలెదరు. చెన్నపురిలో వీరు రావిషయముల గూర్చియ గాక, అన్యతా గూర్చి గూడ యొకప్రసంగము గావించె. వీరిటీవల గావించిన ప్రసంగమునంద, హిందూసంఘమునందలిసాంఘికలోపములు తొలగవలెనని గట్టిగ కోరియుండిరి. అన్యతా నివారణావశ్యతను, వీరు అన్నిప్రాంతములలోను చాటుచున్నారు. హిందూసంఘ పునరుద్ధరణమునకున్న దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధికిని, మాలవ్యాగారి కృషి తోడ, దుగాక యని కోరెదము.

ఇంగ్లండు : కార్మికప్రాబల్యము

ఇంగ్లండులో కార్మికులు క్రమక్రమముగ ప్రాబల్యము వహించు చున్నారు. ఇంతకు పూర్వము ప్రేడుమూనియనులను యజమానులు తిన్నగ గౌరవింపరయిరి. కాని, వీనిశక్తి పెరిగినకొలదియు, వీనితో సఖ్యపడుట యవసరమని, యజమానులును, ధనికులును గుర్తించసాగిరి. మాంజుసమావేశము నందు, యజమానులకును కార్మికులకును శాశ్వత సఖ్యపు ఏర్పాటులను కుదుర్చుటకు, ప్రయత్నింపబడెను. మొన్నటిదినము, యజమానులప్రతినిధులును, కార్మికప్రతినిధులును ఇరువదిముగ్గురు చేరి, పారిశ్రామికపద్ధతు తెలు లుండవలయు నని చర్చించిరి. యజమానుల ప్రధానసంఘమును, కార్మికుల ప్రధానసంఘమును కలిపి సంప్రతించుట తటస్థించెను. ఉభయ సంఘ ప్రతినిధులు గల కమిటీ ఏర్పడెను. భావ్యభివృద్ధి కిది శుభచిహ్నముగ నెంచబడుచున్నది. యజమానులును, కార్మికులును సమానస్థానమున నిలిచి పారిశ్రామికాభ్యుదయము నకై కృషిసలుపు స్థితి యరుచెంచుట బట్టి, ఇంగ్లండులో కార్మికుల ప్రాబల్య మొంతగ పెరిగెనో యూహించవచ్చును.

విమానయుద్ధము

విమానయుద్ధము ననలే రద్దుజేయ వలయునను, సూచనను ఆయుధ విసర్జన సంఘములో, జర్మను, రష్యా, చీనా, హాలెండు, స్వీడెను ప్రతినిధులు ఆమోదించిరి. మొదట నీ సూచన, జర్మను ప్రతినిధినుండి వెలువడెను. ఫ్రెంచి ప్రతినిధి దీని నేది రించెను. అంతర్జాతీయపు ఒడంబడికద్వారా ముమ్మందు దీనిని పరిష్కరించుకొనవచ్చు నని, ఆమెరికా ప్రతినిధి చెప్పగ, కమిటీవారు దీనిని అనంత నిచారింప వీలులేదని, బ్రిటీషు ప్రతినిధి పలికెను. ఇతరసంగ్రామములో, విమానములనుండి జర్మనులు అగ్నిగోళములను విసరగ, ఇతరజాతులవారు ఆనమ్మని ప్రబలముగ చూపిరి. ఈమారు జర్మనీ ప్రతినిధియే విమానయుద్ధమును రద్దుజేయ గోరగ, అట్టిజాతులు వారి సూచనను నిరాకరించుట కుత్సించినది. ఆయుధవిసర్జనసంఘమువారే, విమానోన్మేషమును గూర్చి విచారించి, దానిని నివారించుట యవసర మగుచున్నది.

విదేశ వార్తలు

ఓనులో పనిలేనివారి సంఖ్య

(వయిల్స్)

రగ్జీ, ఏప్రిల్ 23:—15 తేదీకి బ్రిటన్ లో 115 8500 పనిలేనివారు ఉన్నారు. క్రిందటివారము కంటే 100 తక్కువ. నిరుద్యోగము 69,726 ఎక్కువ.

బట్లరు కమిటీ

బ్రిటిషు పత్రికలు

(బీముసర్వీస్)

లండన్, ఏప్రిల్ 23:—మార్క్సిస్టు పత్రికలో ఘర్షణ మొకటి ఓడ్యయ్యగా రిట్లు చెల్లుచున్నారని బట్లరు కమిటీ ప్రెమియరను విచారణకు తోడ్పడగలదు. బ్రిటిషు ఇండియా, ఇండియన్ ఇండియా పార్లమెంటు బాధ్యతను పంచుటలో ముఖ్యముగా ఉపయోగపడుతుంది. స్వరాజ్య రాజకీయ వాదుల ఆశయములే సంస్థానాధీశుల సమస్య పెద్దరూపమును దాల్చినది. సంపూర్ణ బాధ్యతాయంత స్వపరిపాలన ఇండియాకు వచ్చినపుడు, బ్రిటిషుపాలన అంతరించినపుడు తామేమిచేయునది పారలమెంటు నిజమును కొన్ని సందర్భములందు వెల్లడించింది. స్వరాజ్యవాదులు, సంస్థానాధీశులకు నామము పెట్టబడింది. బట్లరు కమిటీ నివేదికనుగూర్చి పంజాబులో కొంతకాలము సిబిలుఉద్యోగి యుండిన సర్ యిలా జేనుగారి ట్టు మార్క్సిస్టు పోస్టులో చెల్లుచున్నారని:—ఇది సరే రాజప్రతినిధికి భార మెక్కువగా యున్నది. సంస్థానాధీశులు తిన్నగా రాజప్రతినిధికి అసీలు చేసికొనవలెనని బట్లరు కమిటీ వారసులచే రాజప్రతినిధి భారము మరింత పెచ్చయినది. మొత్తముమీద బట్లరు సిఫార్సులు బాగానే యున్నవి. కామగినది అధికారము నంతన రాజప్రతినిధి హక్కు తము చేయుటగాదు. ఆయాగర్నరులకు సంబంధించిన సంస్థానముల తరపున ఇండియా ప్రభుత్వముతో సంస్థానముల తరపున ఆగర్నరులు పోరుటకు అధికార ముండవలెను. బ్రిటిషు ఇండియాకు సంస్థానములకు తరపున వానిని పరిష్కరించుటకు ముందుగా విచారించుటకు ఒక సంఘమును నియమించవలెను.

రైతు ప్రదేశము

ప్రెంచి ప్రభుత్వము

(బీముసర్వీస్)

న్యూయార్క్, ఏప్రిల్ 23:—ఫ్రాన్సు రైతుప్రదేశమును ఖాళీజేయుటలో వక్ మార్గమును బట్టినచో అమెరికా వారు ఫ్రాన్సు తమ కీయమైన అప్పునుగూర్చి మరల కథను మొదటికి తెచ్చెదరటం. రైతుప్రదేశమును ఖాళీజేయుటను గూర్చి అమెరికా శ్రద్ధహించుచున్నది. జర్మనులు ఇచ్చెద మన్న పరిహారపు మొత్తము బాగానే యున్నదనియు ఫ్రాన్సు దానిని నిరాకరించుచో ప్రపంచమునకువారు బదులుకొప్పనుని యుండురనియు సెనెటరుబోరాగా రనుచున్నారు.

కర్నూలు లియాన్సు అను వైద్యుడు అజాగ్రతచే శస్త్రచికిత్సలో చాలమందిని జంపెనను విషయమును నిర్ణయించుటకు టాడర్లు, అనునాతని విచారించుటకు నియమించిరి.

ఆయుధవిస్త్రనము

అంగ్లో-అమెరికన్ వైఖరి

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 25:—అమెరికాకును ఇంగ్లండుకును ఆయుధవిస్త్రన విషయమై పెద్ద సిద్ధాంతములలో భిన్నాభిప్రాయము లేదు. యుద్ధకాలను విభజించుతరగతులలో మిహంస పడినది. ఈ విషయమై అమెరికా ప్రతినిధి గిబ్బెగారి నూచన చాల బాగుగ నున్నదని సర్ ఆస్టిన్ చేంబర్లెనుగారు చెలిపిరి. నాకాదర్శనిర్ణయమునకు గిబ్బెగారి నూచన: లుపకరించు నని ప్రభుత్వమువారు సంతోషించుచున్నారు.

వైమానికయుద్ధము కూడదు

జర్మనీ తీర్మానము

(రూటరు)

జనీవా, ఏప్రిల్ 25:—ఆయుధవిస్త్రన సంఘములో జర్మనీ ప్రతినిధి వైమానికయుద్ధమును మానవలెనను తీర్మానమును పాదించిరి. దానిని చీనా, జర్మనీ, రషియా, హాలండు, స్వీడను ప్రతినిధులు ఆమోదించిరి. ఫ్రెంచివారు ప్రతిపాదముగ నుండిరి. ఈ విషయమును అంతర్జాతీయ ఒడంబడికతో ముందు చర్చించనగు నని అమెరికా ప్రతినిధి చెలిపెను. జర్మనీ తీర్మానమును ఆయుధ విస్త్రన సంఘమువారు చర్చించుటకు వీలులేదని కుమండం ప్రభువనెను. 1907 ఒడంబడికలోనే వైమానికముట్టిడి నైతికవేయవలెనని యున్నదని. తమప్రభుత్వమువారి విషయమును సభలో ఆలోచించెద రని జర్మను ప్రతినిధి చెలిపెను.

పార్లమెంటు ఎన్నికలు

మే 30 తేదీ

(వైల్స్)

రగ్జీ, ఏప్రిల్ 24:—పార్లమెంటు మే 10 తేదీతో ఎత్తివేసెదరు. ఎన్నికలు 30 తేదీని జరుగును. సభ్యులుగ నిలవదలచినవారి కేర్లను 20 తేదీ కంద జేయవలె నని ప్రధానామాత్యుడు ప్రకటించెను.

లండనులో స్ఫోటకము తగ్గుటలేదు

(రూటరు)

లండన్, ఏప్రిల్ 25:—లండనులో స్ఫోటకము తగ్గినటులు నూచనలేవు. ఇప్పుడు 227 గురికి స్పాకినది.

ఈజిప్టు విదేశాంగమంత్రి హషీబ్ ఆషీబేగారు యూరపులో నున్న ఈజిప్టు రాజ్యాంగ రాయబారులను జూచుటకు బయలుదేరి ఈస్థానమునకు గూడ లండనుకు వచ్చి రనియు, కాని బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో రాయబారులను జరుపుటకు రాతేదనియు చేంబర్లెనుగారు చెలిపిరి.

బ్రిటిషువారు రైసును ఖాళీచేయుట కంగీకరించిన మిత్రమండలి సమన్వయకు వినాశకరమని ఫ్రెంచి పత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

బెల్జియన్ నౌకా ఆవరణమున పనివాండ్లు తమ శీతములను వారమునకు మాడు పిల్లింగులను హెచ్చుచేయలేదని సమ్మెగట్టిరి.

షెట్టిల్లో గ్రంథాలయమునకును, చిత్రశాలసంస్థకును గ్రేపుస్ అను దాత 30,000 పానులను విరాళ మొసగెను.

జర్మను నష్టపరిహార సంఘ సభ్యులకు రెవెన్యూ స్టోక్స్ ప్రభుని స్థానే సర్ చార్లెస్ ఎడిన్ గారిని నియమించిరి.

పారిశ్రామిక కార్మిక సంఘములవారు పారిశ్రామిక కార్మికులకు ఒక సంఘముగ ఏర్పడిరి. ఇ దంతయు శుభసూచక మనుచున్నారు.

అసెంబ్లీ బాంబు దురంతము

ముద్దాయిలకు మే 7-వ తారీఖువరకు

రిమాండు యివ్వబడుట

థిల్లీ, ఏప్రిల్ 24:—భారత శాసనసభలో బాంబులు వేసినవారి విచారణ సందర్భములో అడివనల్ జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గు ఫూల్ గారు ముద్దాయిలకు మే 7 తారీఖువరకు రిమాండు యిచ్చినారు. ఆ తారీఖున ఇండియన్ సివల్ కోడు 307 సెక్షను ప్రకారము ముద్దాయిల విచారణ ప్రారంభమగును. ఈవ్యవధివలన థిల్లీ ప్రభుత్వపక్ష సాక్షులను తెప్పించుటకు అనకాశ మేర్పడును. ప్రభుత్వపక్షమున 19 సాక్షులున్నారు. వస్త్రరు, దలాల్, హాయిగ్ సాక్షులుగా కోరబడలేదు. (అ.ప్రె.)

కొలాబు హైద్రో ఎలిక్ట్రిక్ ప్రాజెక్టు

విశాఖపట్నమునకు ఎలెక్ట్రిక్ సప్లయ

(స్వకీయ విశేషి)

ఉదకమండలము, ఏప్రిల్ 24 —కొలాబు హైద్రో ఎలెక్ట్రిక్ ప్రాజెక్టు విషయమై పరిశీలనమొనర్చ ప్రభుత్వమువారు ఖర్చులను మంజూరుచేసిరి. కొలాబు ప్రాజెక్టు జయపురుసంస్థానమునం దుండును. విశాఖపట్నమునకు విద్యుచ్ఛక్తిని సప్లయ చేయుటకు వీలగును. విశాఖపట్నమున హార్బరు నిర్మింపబడుచుండుటచే ఈనగరము త్వరలో అభివృద్ధికొరగలదు భౌగోళు నా గళూరు రైల్వేవారు మద్రాసు సదరను మరాలూరైల్వేవారు ఈవిద్యుచ్ఛక్తిని రైల్వేను నడుపుటకుగాను ఉపయోగించువిషయమై ఆలోచించుచున్నారు. 1922 సంవత్సరమున ఇంజనీయరులు ఈ ప్రాజెక్టువిషయమై పరిశీలనమొనర్చి పనులన్నియు ముగియుటకు 18 లక్షలు కావలసియుండునని అంచనావేసిరి.

స్వర్ణుక్ బుల్ బిల్లు

మద్రాసునందలి స్వర్ణుక్ బుల్ బిల్లు అణచి వేయుటకై శాసనసభలో ప్రవేశ పెట్టబడిన బిల్లును పరిశీలించ నియమింపబడిన సెలవువారు కమిటీ తమ నివేదికను తయారు చేసిరిని తెలియుచున్నది. పలువురు సభ్యులు పోలీసు కమిషనరుతో సహా భిన్నాభిప్రాయములను తెలుపుచు ప్రత్యేకనివేదికలను తయారుచేసిరినియు అందుచే ప్రభుత్వమువారు మరల అడ్డకేటు జెనరలుగారి సలహా పుచ్చుకొన ఉద్దేశించుచున్నారనియు తెలియుచున్నది.

స్థానిక సంఘముల చట్టమునకు సవరణ

జిల్లామునిసిపాలిటీల చట్టమునందును కొన్ని ముఖ్యముగ మార్పులను గావింప ప్రభుత్వమువారుద్దేశించుచున్నారు ప్రభుత్వమువారు సవరణబిల్లును తయారు జేయుచున్నారనియు, రాబోవు శాసనసభయందు ఆబిల్లును ప్రవేశ పెట్టవలయునని ప్రభుత్వమువారుద్దేశించుచున్నారు. ప్రతిగ్రామమునందును గ్రామపంచాయితీల సేర్పరచి మైనార్టీలను సంగ్రహించుటకు మాత్రము నామినేషనులను చేయువిధమున ఈచట్టమునకు సవరణలుగావింపబడును.

కొబ్బర తాడు పరిశ్రమ

తంజావూరు జిల్లా తిరుత్తూరు పూండి తాలూకాలో పృథుత్వమువారు పనివారలను నియమించి కొబ్బరపింతుతో తాడు తయారు చేయుచున్నారు. ఆప్రయత్నము కొనసాగిన రాష్ట్రమునందంతయు కొబ్బరతాడు పరిశ్రమను అభివృద్ధిపరచ పూనుకొనెదరని తెలియుచున్నది.

లేబరు కమిషనరు

లేబరు కమిషనరు యన్. హెచ్. స్టేటరుగారు కోయంబుత్తూరు మిల్లుల సమ్మె సందర్భమున కోయంబుత్తూరుకుపోయి నేటిదినుము ఉదకమండలము వచ్చిరి నేటిరాత్రి మద్రాసునకు పోయెదరు. అప్పట్నుండి 3 నెలలు నెలవు పై ఇంగ్లండునకు వెళ్లెదరు. 27 వ తేదీ నుండి వీరి నెలవు ప్రారంభమగును. వీరిస్థానమున జె. గ్రేగారు లేబరు కమిషనరుగ నియమింపబడిరి.

దరఖాస్తులపై భూముల నిచ్చుట

యుద్ధమునందు నైనికులుగ పనిచేసినవారికి మాత్రమే ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారు దరఖాస్తులపై భూముల నిచ్చువిషయమున ప్రత్యేక సౌకర్యములను చూపుచున్నారు నైనికులు కాక ఇతరవిధముల యుద్ధమునందు నేనయందు పనిచేసినవారికి కూడ ఇటీవలసౌకర్యములే కలుగజేయవలయునని కడచిన బడ్జెటుచర్చయందు శాసనసభవారు కోరియుండిరి. ప్రభుత్వమువారివిధమున ఉత్తరవుల ప్రకటించిరి.

ఇతర వార్తలు

ప్రభుత్వమువారు ఎ.కె. శివరాజు సి. గోపాలమినను గార్లను పబ్లిక్ అకౌంటు కమిటీ సభ్యులుగను వి. వి. మునుస్వామిశిల్లే యన్. యె. దొరరాజుగార్లను వైనాన్సుకమిటీ సభ్యులుగను నియమించిరి.

కోల్ హిల్ అప్పీలుసందర్భమున (వైకోల్ హిల్ మద్రాసు ప్రధానరాజధాని మాజిస్ట్రేటుచర్చను తీవ్రముగనిరసించినందున ప్రభుత్వమువారు మాజిస్ట్రేటు సమాధానము కోరెదరని తెలియుచున్నది.

ఉదకమండలము నుండి సిహ్నుకు రాజప్రతినిధి ఛార్జి పుచ్చుకొనిపోవుటకు ముందుదినము ఉదకమండలము మునిపాలిటీ వారు గోవను ప్రభువుగారికి పీడుకోలు పత్రమును సమర్పించెదరు. (తంతివార్త)

ఫార్వర్డు కేసు

న్యాయ బహులండుగారి తీర్పు

రూ 1,50,000 నష్టపరిహార మిప్పించుట

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 24:—న్యాయమూర్తి బహులండు గారు ఫార్వర్డు కేసునందు తీర్పు యిట్లు జెప్పిరి:—ఇండియా మంత్రి గారును ఈ. ఇ. రైల్వే ఉద్యోగి దొంగలు 8 గురును పెట్టిన కేసులో మూడు నిందలు గలవు. రైలుమార్గమును సరిగమంక రైల్వే ఉద్యోగులు అశ్రద్ధ జేసినందు మొదటిది. రెండవది కంపెనీవారు నష్టపరిహారము తక్కువజేసికొనుటకు తగు ప్రచారము చేయుచున్నారని మూడవది చనిపోయి దెబ్బలు తగిలినవారి సంఖ్య ఉన్న దానికన్న తక్కువగా దెబ్బచున్నారని ఈనిందలు వాదులకు గౌరవ హానికరము లగుటకు సందియములేదు. దావా దారుల నెరిగినవారు యీనిందలను సమ్మదురా లేదా యను విషయముగలదు. ఈవ్యాసములను చదివెడివా రందరు తప్పక వాదులకు గౌరవహానికరములని యెంచెదరు. వారి ఉద్యోగ ధర్మము గూర్చియేగాక వారి నీతిప్రవర్తనగూర్చి గూడ నిందలు మోపిరి. ఈ మాడు విషయములగూర్చి ప్రత్యేకముగ నష్టపరిహారము కోరబడకున్నను, మొదటి నిందకుగాను ఇండియా మంత్రి, ఏజంటు కార్మికుగార్లు తప్ప తక్కినవాదులకు ప్రతివాది రూ 80,000 యిచ్చుకొనవలెను. రెండుమాడు నిందలకు చెరి రూ 10,000 ఏజంటు కార్మికు, ఫీఫ్ ఇంజనీరు మాంకు గార్లకు ఒకంగవలసి యుండును. ఈమొత్తము వారిశీతముల ప్రకారము పంచుయ్యవలెను. వాదులకు ఖర్చులు రెండవస్థైలు ప్రకార మొసంగబడును.

బుద్ధిపూర్వకముగ చంపిరను నింద

రెండవ కేసు ఈ. ఇ. రైల్వేకంపెనీవారును అందలి ఉద్యోగులు తొమ్మిడుగురును 5 లక్షలు నష్టపరిహారము గోరుచు దావా జేసిరి. ఇందు నూచింపబడిననింద మహాభారము యినది. రైల్వే ఉద్యోగులు ఘోరముగ పాపకృత్యములు నీరకృత్యములు జేసినట్లు “విశ్రాంతిచెందిన ఒక ప్రేక్షకుడు” వ్రాసినలేఖ పత్రికలో ప్రకటించబడెను. “లేలూరు రైలు విఘాతము సమయమున గాయపడినవారిని వెదకి చంపిరి. ఏద్యు వినబడగనే ఒకదొర దీపముతో ఎచ్చును. వేరొకడు గట్టిగ ఒక చెబ్బువేయును. అంతనా రాజభక్తియుతుడగు భారతీయుని పనిసరి.” అని ఆలేఖయందు గలదు. దీని గూర్చి కేరుగ బోధపరుచ నవసరములేదు. మాడు చందలమంది నిన్న హాయలగు గాయపడినవారిని నిర్ణయగ రైల్వే ఉద్యోగులు కూనిజేసిరిని దెలుపుటకు యేచరిత్రలోను గూడ యంత ఘోరముగ నర్థించి యుండదు. ఇంత యేవ్యామును నీరమగు నేరారోపణ యెక్కువ పరిహారమునకు తగియున్నది. ఇది ప్రకటించినందుకు పశ్చాత్తాపముగాని విచారముగాని దెలుపలేదు. సరిగదా సమర్థించుకొనుటకు పత్రికాధిపతులు కోరిరి. దోషములుగ నెంచబడిన పదములకు వాదులు నూచించిన ధము లేదనియు సామాన్య పదము లేననియు, నిజముగ జరిగిన అంశములే ననియు వారు వ్రాతమాలకముగ దెలిపిరి. ఈనిందారోపణకు విరుగుడుగ ఉపశాంతి. వాక్యము ఒక్కటియు ప్రకటించబడలేదు. ప్రతివాదుల తరపున ఎవరు హాజరుకాలేదు. ప్రత్యేకముగ నష్టపరిహారము కోరబడలేదు. అయినను యీ నేరమునకు గుణపాఠమునే ర్చనంత మొత్తము నష్టపరిహారముగ నిర్ణయింపవచ్చును. కావున రూ 1 లక్ష నిర్ణయించుచున్నాను. దావాదారులు 2 వ స్థైలు ప్రకారము ఖర్చులు పుచ్చుకొనవచ్చును. (శ్రీ. ప్రెస్.)

మహమ్మదాలీ-శాసనసభా సభ్యత్వము

రెండుసార్లు వైదులో పడినవారు

అర్హులాయను సందేహము

శిల్లీ, ఏప్రిల్ 24:—మూలానా మహమ్మదాలీ గారి స్నేహితులగు శిల్లీ మహమ్మదీయులు పలువురు వారిని శాసనసభ్యులుగా నుండవలెనని కోరుచున్నారని ఉద్ఘాటనపత్రికయగు ‘టెజ్’ వ్రాయుచున్నది. ఇదివరకు వైదులో రెండుసార్లు పడియుండుటచే సభ్యత్వమున కర్హతగలదాయని మహమ్మదాలీగారికి సందియము గలుగుచున్నది. (శ్రీ. ప్రెస్.)

‘ఫార్వర్డు చిరస్థాయిగ నుండగలదు’

పట్టి నిర్బంధము గూడ అణచివేయజాలదు

శిశునుగూర్చి విమర్శ

కలకత్తా, ఏప్రిల్ 25:—ఈకేసులు భారతచరిత్రయందు అసమానమైనవిగ నెలకొండగలవు. అందు నిర్ణయించబడిన ఆత్మధిక మొత్తమే ఆవిషయమును దెలుపును. భారతదేశపత్రికలలో ఫార్వర్డువలె యంత కొద్దికాలములో యిన్ని నిర్బంధములకు అల్లరులకు లోనయినపత్రిక వేరొకటిలేదు” అని ఫార్వర్డుపత్రిక నేడు న్యాయ బహులండుగారి తీర్పును గూర్చి విమర్శించెను. కేసులందు ప్రతివాదము జేయ హాజరుకాకుండుటకు కారణము దెలుపుచు, 153 ఎ. సెక్షను క్రింద శిశు విధింపబడినపుడు అపీలుచేయగ ప్రధాన న్యాయమూర్తి తీర్పు జెప్పినపుడు నుడివిన దానిబట్టి యిక యీ కోర్టుల వలన నేమి ప్రయోజనములేదని దలంచి ఫార్వర్డు అధికారులు ఆట్లు నిర్ణయించి రని దెలిపెను.

మరియు యిట్లు వ్రాసెను. “మాయకృత్తులగాంచి చంకలు గ్రుద్దుకొనువారికిని, మాయభిన్నునిగోరు హితులకును గూడ మేము సమ్యక్ముగ జెప్పన దేమన “ఫార్వర్డు” యొకను యెక్కుడు ఉత్సాహముతోను నూతనశక్తితోను నెలకొందు చుండగలదు. ఫార్వర్డు యిట్లేండ్లమండి పొందుచున్న ప్రజాసహాయ ముండవలెకాలము యీ మట్టిపై పుట్టిపెరిగిన శక్తి యేదిగూడ అణచివేయజాలదు.”

ప్రజలవిధి

ఫార్వర్డు యీదెబ్బను భరింపగలదనియు యికముందు గూడ యిదివరకునలేనే దేశసేవ జేయగలదనియు ప్రజలు దాని కితని సహాయముజేయుట విధియనియు అమృతబజారుపత్రిక వ్రాసెను.

ఇంగ్లీషునుపత్రిక కేసునుగూర్చి వ్రాయుచు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తయారుజేయుచున్న ప్రెస్ఆఫ్ఫ్ శాసనము చేయవలెనని ఇంగ్లీషునుపత్రిక వ్రాసెను. (శ్రీ. ప్రెస్.)

పదిమంది బాలురను తుపాకితో కాల్చుట

ఒక మహమ్మదీయుని పగ

ఇంకను ఎవరు అరెస్టు కాలేదు

కరాచి, ఏప్రిల్ 25:—జాకోబాచాదునందు మంగళ వారమునాడు ఒక మహమ్మదీయుడు పదిమంది హిందువులను తుపాకితో కాల్చిననాల్గవినజమని తెలియపచ్చెను. నెల దినముల క్రిందట కొందరు హిందూబాలురు ఒకతగవు ననుసరించి మహమ్మదీయబాలు నొకని కిటికీలోనుండి పడద్రోయగ చని పోయెనుట. తరువాత మహమ్మదీయు లొకసభచేసి పదిమంది హిందువులను చంపి పగసాధించవలెనని తీర్మానించిరి. దాని ననుసరించి ఒక మహమ్మదీయుడు తుపాకిచేబూని సాదరులను తావునకుబోయి పదిమందిపై కాల్చి పారిపోయెను. ఇరువురు పురుషులు ఒక స్త్రీ వెంటనే చనిపోయిరి. ముగ్గురికి మోపయిన గాయములు కలిగెను. పోలీసువారు శ్రద్ధగ పనిజేయుచున్నారు. ఇప్పటికింకను ఎవరిని అరెస్టుజేసినట్లు తెలియరాలేదు. (అ. ప్రెస్.)

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

వి. పి. నెం 73/28

పెటిషనరు:— (ఇన్ సాల్వెంటు) చుండూరు నారాయణ కొమారుడు రాఘవయ్య, వైశ్యకులం, వర్తక జీవనం, పొన్నూరు.

కాంటర్, పెటిషనరులు:— (బుణదాలలు) విన్నకోట బాలకోటయ్య వగైరాలు.

పైన తెలుపబడిన పెటిషనరు 1920 సం॥ గ్రం 5 వ ఆక్టు లోని 80 వ సెక్షను ననుసరించి కోర్టు వారిచే 14-4-29 తేదీన జారీ చేయబడిన ఉత్తరపు ననుసరించి యిక్సాసార్వెంటుగా తీర్మానించబడి యున్నాడు. గాన బుణదాలలు వారి హక్కులను గుంటూరు అఫీషియల్ రిశినరుగారి సమక్షమున సిద్ధపరచుకొనవలెను.

విడుదల కాలము 12-4-29 తేదీ నుండి 6 నెలల వరకుండును.

సబ్, కోర్టు } ఎం. అనంతగిరిరావు.
బాపట్ల } ప్రిన్సిపల్, సబార్డినేట్ జడ్జి.

రాజపాలు హత్య కేసు

నెవన్సుకు పంపుట

రెండవముద్దాయిని జామీనుపై విడచుట

లాహోరు, ఏప్రిల్ 24:—అడివనలు జిల్లా మేజిస్ట్రే గారు నేడు సెంట్రలు జైలులలో రాజపాలు హత్య కేసు: యియగు ఇమానుదీనుపై 108 సెక్షనుక్రింద నేర మారోపింహోరు నెవన్సు కోర్టునిచారణకు ఒప్పగించెను.

ముద్దాయి నిర్దోషియని వాదించెను. నేడు వాబూల మొసంగెను. కోర్టు నింజియుండెను. ప్రాసిక్యూషను సాక్షులు విచారింపబడిరి. ముద్దాయి తానొక వడ్రంగుమారుడనియు పిరన్వాలా బజారు నివాసి 18 ఏండ్ల వయస్సనియు జెప్పెను.

కోర్టు:—ఏప్రిల్ 6 వ తేదీన 2 గ నీవు రాజపాలుని కత్తితో నుండెదై పోడిచి చంపితివా?

ఉ:— లేదు.

ప్రా:— నిన్ను వెంబడించగా కట్టెలంగడినట్ల పట్టుచడితివా?

ఉ:— నేను పాబ్లిమండి నైపుమండి వచ్చుచుండగ ఊరికబట్టుకొనిరి.

ప్రా:— నీవు దొంగవు కావనియు రసూలు పగసాధించుటకు రాజపాలుని చంపివనియు సాక్షిలో దెలిపియుంటివా.

ఉ:— లేదు. నేను దొంగనుకాననిమాత్రము చెప్పితిని.

ఒకచొక్కాయ, కాలున నాబంటినుండి తీసుకొనిపోయిరి. కాని కాలున నాదికాదు. నావద్దనుండి తీసుకొనలేదు.

ప్రా:—6 వ తేదీన ఆత్మరక్షమునద్ద కత్తికొంటివా?

ఉ:— లేదు.

ప్రా:— నీమీదనకేసు యెందుకు వచ్చెనో చెప్పగలవా?

ఉ:— నాకేమి తెలియదు. ఈ నేరము నాపై నేల. మోపిరో బోధపడలేదు.

ఇంకేమి చెప్పవలసినదిలేదు.

చొక్కా పైని కాలునపైని కత్తిపైనిగల మరకలు రక్తపుమరకలేనని కలకత్తాలో ఇంపీరియలు సీరియాలజిస్టు (పరిశోధకుడు) దెలిపెను.

ముద్దాయిని విచారణయందున్న ఖైదీగజాచి జైలులు పాఠశాలయందుంచవలెనుగాని సెంట్రలు జైలులలో నుంచవలదని ఫెరోజ్దీను జేలుకోశెను. జైలులు మాపర్చెంటికి తెలిపెదనని మేజిస్ట్రేటుగారనిరి.

ఆనుమానము పై అరెస్టు చేయబడిన ధట్టూ అనువాని రిమాండు కాలము ముగిసినందున నేడు అడివనలు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగాను రూ 10,000 రెండు ధరావత్తుపైని, రూ 10, వేలు స్వంతజామీనుపైని విడచిపెట్టిరి. (శ్రీ. ప్రెస్.)

అసెంబ్లీ బొంబు దుదంతము

శిల్లీ, ఏప్రిల్ 24 :—భారతశాసనసభలో బొంబులు వేసినవారిపై 807 ఇ. పి. సె. క్రింద నేరము మోపబడెను. ముద్దాయిలు జిల్లాజైలులో మంచికాపలాలో నుంచబడిరి. మే 7 తారీఖున విచారణ ప్రారంభమగును. భగత్ సింగుగారి పక్షమున అసఫ్ ఆలీ (బారిస్టరు) వాదించురు. రత్తుగారిపక్షమున నెవ్వరు నింతను పూనుకొనలేదు. కోర్టు వాదించవచ్చునని తెలియుచున్నది. గురువారమునాడు భగత్ సింగుతో మాట్లాడుటకు అసఫ్ఆలీగారు కోరెదరు. కుమారునితో మాట్లాడుటకు రావలసినదని భగత్ సింగు తండ్రికి కబురు వెల్లివది. ఈసారి యిబ్బంది యుండదు. ప్రభుత్వపక్షమున సాక్షులలో యస్. యక్. రే, రావుబహదూర్ ఏ. పి. డ్యూప్, యస్. యస్. సోబా సింగు, (ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటు) జే. కె. నేను, రెఫ్రీ నెంటు కలనత్ రెయ్ హోల్డ్ (డిప్టీ సీవిల్ సర్జన్) రాబ్ సక్ (ప్రేటుడు సామానుల యిన సెక్టరు) ను ఉందురు. (శ్రీ. ప్రెస్.)

అఖిలభారత సంస్థాన ప్రజలసభ

చింతామణిగా రధ్యక్షత వహింతురు

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 23 :—మే రెండవవారములో బొంబాయిలో జరుగు అఖిల భారత సంస్థాన ప్రజల సభకు శ్రీయుత పి. వై. చింతామణిగారు అధ్యక్షుడుగా నెన్నుకొనబడిరి. ఆహ్వానసంఘము వారు మొదట శ్రీనివాస శాస్త్రిగారిని కోరియుండిరిగాని ఆ మహాశయులు తూర్పుఆఫ్రికా వెలసెందుటచే సమ్మతించవలెలేకపోయెను. (అ. ప్రెస్.)

సాహిత్యసరస్వతి కవిత్వ నరసింహాచార్యగారు
జబబాదయందలి ఎస్. వి. ఎస్. సమాజమువారు
ఘోర్పాటు చేసిన భగవద్గీతాపరీక్షయందు ప్రథమబహుమతి
బంగారుపతకమును పొందిరి. ఇంకొక్క బహుమతిని గూడ
పొందిరి. (ఎస్. వి. ఎ.)

గాంధీ గారు స్థాపనోత్సవము జరిపిరి

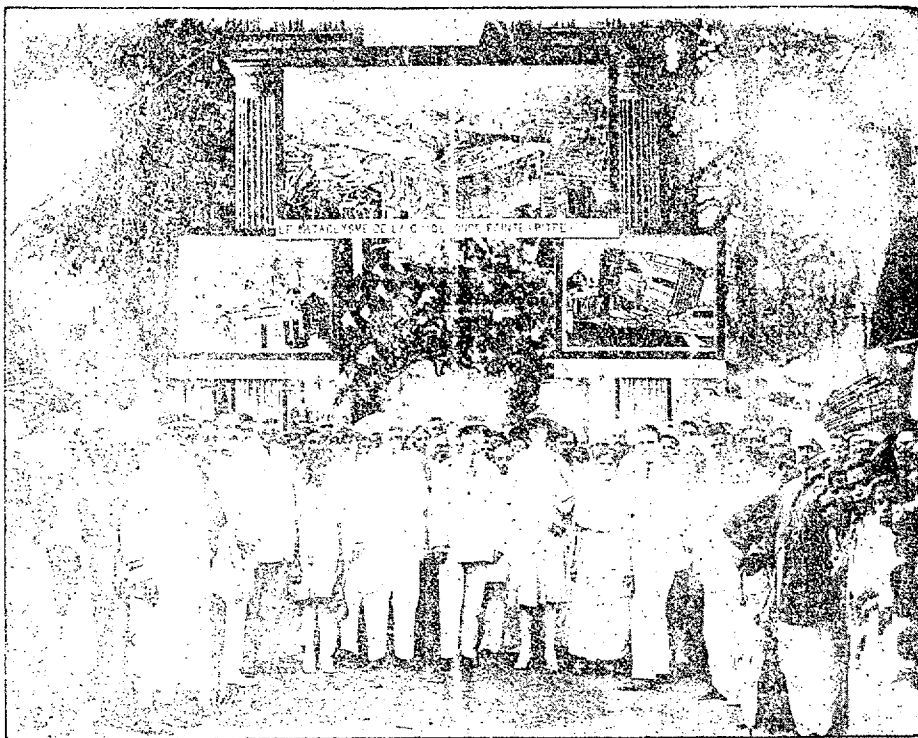
శ్రీ శ్రీ లోకమాత్య బాలగంగాధర తిలకగారి కంచు
విగ్రహమును ఆహ్వానించుచు మునిసిపాలిటీవారు విక్టోరియా
తోటలలో నిర్వహించిరి. బోధాత్మక యుగ కీర్తి శుకరుగారు
చేసిరి. ఖరీదు రూ. 15,000. మహాత్మాగాంధీగారు దీని బహి
ర్గత కృతజ్ఞులైరి. (ఎస్. వి. ఎ.)

సాధు సి. లీకుగారు

ఆహ్వానించుచు, పెనుబాబాదుచందలి పెనుబా ఆశ్ర
మమునందలి మహానుభావుల పుణ్యక్షేత్రమునందు ఆధ్యాత్మిక
బోధనలను జరిపిరి. భారతదేశసంచారము చేయుచు
న్నాడు. ప్రస్తుతం పెనుబాబాబాగారు కీర్తిపరువులు,
(పి. ఎస్. ఎ.)

క్రైంచి ఇండియాలో తుపాను

క్రైంచి ఇండియాలో తుపానునలన చాల నష్టపోయిన ప్రజల సహాయార్థము గవర్నరు డి.గాయిజుగారు వస్తు
విశోధనప్రవర్తనమును పాండిచ్చేరియందు ఏర్పాటు చేసిరి. పురపెద్ద లందరు పాల్గొనిరి. పట్టములలో శాశ్వత భాగమున తుపాను
నలన కలిగిన నష్టము డెబువుదృశ్యములు గలవు.

పాండిచ్చేరి ప్రదర్శనమునందు మదరాసు ఆమృతాంజనం డిపోవారు తమ ప్రదర్శనశాల స్థాపించుట కిదియే ప్రథ
మము. గవర్నరుదండంతులు చూచి మెచ్చుకొనిరి. ఇచ్చట ప్రేక్షకులకు ఉచితముగ కాంపిలు బుట్టు పంపబడెను. (ప్రె. పో. పి.)

తీనివాసశాస్త్రగారి ఆఫీస్ పయనము

చేయవలసిన పనినిగూర్చి పూనము

శిల్పి, ఏప్రిల్ 24:—రైటు ఆనరబుల్ వి. యస్. శ్రీ
నివాసశాస్త్రగారు నిన్నయిప్పటి దయచేసి కొలదికాలముమాత్ర
మేయుండెను. తాము తీర్చణమే ఆఫీస్కానిండమునకు వెడలు
టలేదనియు, మద్రాసు పట్టణమునకు బోయి, తరువాత కొంత
కాలమునకు బయలుదేరెదమనియు వారు చెప్పిరి, తాము యేమి
పనిచేయుటకు వెళ్లుచున్నారని యడుగగా దాని విషయమై
యిప్పటికి పూనము పహించుటచే ప్రశస్తమని వారు తెలియ
జేసిరి. ఆంగ్ల దేశములోనున్న పంజాబు విద్యార్థులు సైమన్
సంఘమును గౌరవించుట శోచనీయమనియు, ఆ సంఘము కృషి
ఫలనపచ్చ లాభ మిసుమంతులయలేదనియు వారు నెలవిచ్చిరి.
(శ్రీ ప్రెస్.)

జేరాడూర్, ఏప్రిల్ 23:—కాలనీల కార్యదర్శిగారి
యాహ్వానముపై ఒక్కచోటనే హిల్టన్ యంగుకమిటీ నివే
దిక సందర్శనమునవచ్చు రగాదాలలో సర్ విల్ ఫ్రాగారియెదుట
సాక్ష్యమిచ్చు భారతీయులకు సహాయముచేయుటకు గౌరవనీ
యముల శ్రీనివాస శాస్త్రగారు సహాయధూతులయ్యెదరు. మొ
దట కన్యా గవర్నరుగారి కార్యనిర్వాహక సంఘమునందు
ఇండియన్ సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగియుని ఒకని నియమింపబడ
చిరి. కాని శాస్త్ర గారు వారిసానే నియమింపబడిరి.
(శ్రీ ప్రెస్.)

శ్రీయుత దావులూరు మునిరత్నమునాయుడుగారు

వీరు కార్యకర్తలసంగతి తెలుకాబోధన మహాధ్య
క్షులు. ఇదివలె తిరు ప్రని యూనియన్ బోర్డు అధ్యక్షులుగా
నెన్నుకొనబడిరి.

ఆంధ్రనయందము

బాచ్చాసాహుగారి అవసానదశ

అమానుల్లాగారి వైద్యము

దినదినాభివృద్ధి నందుచున్నది

పెషాచు, ఏప్రిల్ 23:—గత శుక్రవారమునాడు బాచ్చాసాహుగారు ఉమా నమాజు చేయుచుండగా తమ పటాలములను పర్యాలోకనము చేయుచుండగా కొహదమ్మి తెగకు జెందిన సిపాయియొక్కడు బాచ్చాసాహుగారిపై గురిచూచి తుపాకీకాల్చెను. బాచ్చాసాహుగారికి తుపాకీ గుండుబిల్లు బాగుగా తగిలినది. వెంటనే స్పృహదస్పి క్రిందబడిరి. వెంటనే రాజమం దిరమునకు గొంపోబడిరి. ఘనవైద్యులు చికిత్సచేయుచున్నారు. కాని చాలా గాయము లోతుగా నుండుటచేత ప్రాణమోసము కలుగగలదని యూహింపబడుచున్నది.

కుపాకి పేర్చిన సిపాయిని షాజాదు ముల్లా సాహెబు గారి యెదుటకు తీసికొని వెళ్లిరి. ఆ సిపాయిని చిత్రపథ చేసి చంపివేసిరి—అను వార్త పెషాచులలోని ప్రాంతీయ అడ్వోకేటు ప్రతికలో ప్రకటింపబడెను.

బాచ్చాసాహుగారి తండ్రి అరెస్టుచేయబడెను సోదరునకు తీవ్రగాయములు తగిలెను

తాత్, ఏప్రిల్ 24:—కాబూలునుండి పంజాబులోని జీలమునకు పోవుచున్న యొక్క బాటసారివలన నీ క్రింది వార్తలు తెలియవచ్చినవి. ఈ బాటసారి కాబూలు నకు ఆరు మైళ్ల దూరములో గల క్వమ్రా గ్రామ నివాసి. బాచ్చాసాహుగారి సిపాయి యొక్కడైనను యీ క్వమ్రా గ్రామములో లేడు. ఇటువంటివే గాక, కాబూలు నకు 5 మైళ్ల పరిసర ప్రాంత గ్రామములలో వెచ్చటనుగూడ బాచ్చాసాహుగారి పటాలములతాలాకుయొక్క సిపాయిల యినను లేడు.

బాచ్చాసాహుగారి తండ్రియును, సోదరుడును కలిసి యొక పటాలమును నడిపించి ఇటీవల అమానుల్లాగారి పక్షావంబులైన వార్తాకు తెగవారితో యుద్ధముచేసిరి. ఈయుద్ధములో వార్తాకు సైన్యమే గెలుపొందెను. బాచ్చాసాహుగారి తండ్రిని వార్తాకులు అరెస్టుజేసిరి. బాచ్చాసాహుగారి సోదరునకు తీవ్ర గాయములు తగిలెను.

తనబలము తీవ్రదశకు వచ్చుచున్నదని గుర్తెరింగి తమ యనుచర బలమునకు పాచ్చరిక నొసంగుచు ఏది ఎటుపోయి ఎటువచ్చినను తన ప్రాణమును, పరివారములనివారి ప్రాణములను దక్కించుట కుపాయము లాలోచించి ఆయత్తమైయుం డవలసినదనియు, ప్రాణములు దక్కించుకొన్న జాలువనియు కొన్ని సంవత్సరములవరకును తమ జీవనోపాధికి సరిపడెన ద్రవ్యమును ఇదివరకే కొల్లగొనియున్నామనియు తమ యనుచరవర్గమునకు బాచ్చాసాహుగారు సలహానొసంగిరి.

అమానుల్లాగారి విమానములు కాబూలుపై నెగురుచున్నవి

ప్రతిదినమును అమానుల్లాగారి వాయువిమానములు కాబూలు పరిసర ప్రాంతములపై నెగురుచున్నవి. అమానుల్లాగారి పటాలములు దినదినాభివృద్ధి నందుచున్నవని కాబూలు బాటసారులును గజనీనుండి వచ్చినవారును చెప్పుచున్నారు. అమానుల్లాగారి కంత్తవరకును జయించి ఆక్రమించిన గాజ్యభాగమంతటను శాంతి నెలకొల్పబడినది. నాదిరుఖానుగారి సోదరుడగు సారుహమ్మగురూ 4 వేలమంది జాతీతెగవారిని వెంటగొని కొన్ని నగరము విచ్చేసిరి.

బాచ్చాసాహుగారి క్రూరకార్యములు

అమానుల్లాగారి సవతిసోదరుడును నాదిరుఖానుగారి మేనల్లుడును అయిన సాదుల్లాఖానుగారిని బాచ్చాసాహుగారు బంధించి శ్రైదులో నుంచిరి. సాదుల్లాఖానుగారిని ఆఫ్ఘరాజ్య సింహాసనాసీనులుగా చేయవలయునని నాదిరుఖానుగారు మొట్టమొదట ఊహించి సాదుల్లాఖానుగారితో బాటు రాజకుటుంబీకులైన సర్దారులను ఇంకను నలుగురిని బాచ్చాసాహుగారు శ్రైదులో నుంచిరి.

మొహమాండుల పరగణానుండి షాజాదు నగరము నుండివచ్చిన యొక బాటసారి చెప్పినదేయనగా కాబూలు నగరములోని పాఠశాలలోని విద్యార్థులందరూ కాబూలువిడిచి స్వగ్రామములకు వెడలిపోవుచుండిరి. కాని యీవిద్యార్థులందరిని కాబూలువిడిచి వెళ్లవలదని బాచ్చాసాహుగారు ఉత్తరవు చేసిరి. కాని వారు వెడలిపోక మానవని చెప్పిరి— అందుచేత వారినం

దరిని తుపాకులతో కాల్చివేయుడని బాచ్చాసాహుగారు ఉత్తరవు చేసిరి. కాని, ఆ విద్యార్థులందరూ స్వతంత్రమునతెగలకు జెందినవారగుటచే వారిని సంహరించినవో మహాత్పాతములు దేశములో పుట్టినని మంత్రులు కొందరు బాచ్చాసాహుగారిని మందలించుటచే ఆ ప్రయత్నము మానివేసిరి.

అమానుల్లాగారి ని ఎట్లయినను నిందలపాలు జేయవలయుననితలంచి బాచ్చాసాహుగారి కాయక్రిచేసిరి. కాబూలుప్రజ లందరిని ఆబాలగోపాలము సరికి వేసెదనని ప్రకటించుచు ఆప్రకటన పత్రికలపై అమానుల్లాగారి సంతకముగూడ ముద్రించి ఆప్రకటనపత్రికలను కాబూలులోని గోడలపై బాచ్చాసాహుగారే అంటించిరి.

నాదిరుఖానుగారు ఆఫ్ఘరాజ్యమునకు ద్రోహియని చాటుచు, నాదిరుఖానుగారి కళేబరమును గొనివచ్చినవారికి 40 వేల రూపాయలను బహూమాన మొసంగెదనని ప్రకటించుచు, కొన్ని ప్రకటనపత్రికలనుగూడ బాచ్చాసాహుగారు ప్రకటించిరి.

రవ్యనుమంత్రి కాబూలునుండి మాస్కోకు

పయనమై వెళ్లెను కారణమేమి?

రవ్యను ప్రతినిధివర్గము యావత్తును కాబూలులోనే యింకను ఉన్నది. కాని యితరవిదేశ రాజ్యాంగా ప్రతినిధి వర్గములన్నియు కాబూలునుండి వెడలిపోయెను. రవ్యను మంత్రియొక్కరు కాబూలు నుండి వాయు విమానముపై పెర్మ్యుస్కునిడుగా మాస్కోకు అర్జంటుగా వెడలిరి. ఇంతవేగముగా వీరు వెడలుట యొక్క ఉద్దేశ్యముఏదో రాజ్యాంతరంత్ర వ్యవహారమని యూహింప బడుచున్నది. బాచ్చాసాహుగారి పటాలములు ఎక్కడజూచినను

ఓడిపోవుచున్నది

బాచ్చాసాహుగారి పటాలములు లోగడ ప్రాంతమున ఓడిపోయినవి. మొహమాదుజానగరమునకు మరలిపోయినవి. ఇటువంటి పెద్దయుద్ధము జరిగినది.

ఉత్తర ఆఫ్ఘానిస్తాన్లోని ప్రజలు బాచ్చాసాహుగారిపై తిరుగుబాటుచేసిరి. జబ్బోసరాజ్ గ్రామమునకును మజిరీవరీఫ్ ప్రాంతమునకును మధ్యగల గుల్జారుప్రాంతము బాచ్చాసాహుగారి పటాలముల వశములోనుండి తప్పిపోయినది. మజిరీవరీఫ్ ప్రాంతముగూడ అమానుల్లాగారి పక్షమునకేతిరిగినది.

బాచ్చాసాహుగారికి కాబూలు పరిసర ప్రాంతము తప్ప తదితర ప్రాంతము లన్నిటియందును ఆధారము తొలగిపోయినది. బాచ్చాసాహుగారి పటాలములకొన్ని ఉత్తరమునుండి బయలుదేరి గజనీనగరముపై పునకు రావలెనని జూచుచున్నవి. అమానుల్లాగారి పటాలములు గజనీనగరమునకును మూరునకు మధ్య విడిసియున్నవి. ఇక్కడనే యిరువై న్యములకు పెద్దయుద్ధము జరుగగలదు. నాదిరుఖానుగారు తమ పెద్దపటాలములతో అమానుల్లాగారి సహాయార్థము గజనీకి రావలెనని యత్నించుచున్నారు.

రాజపుటానా, మధ్యయిండియా,

అజ్మీరు, మార్వారా

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము

రాజీనామా కుదురకపోవుట

ఈ సంఘమునకు సభ్యులగు మరల నెన్నుకొనవలెనని నిశ్చయించిరి. శ్రీయుతులు సర్దారు వల్లభాయిపటేలు, నేటు జమునాలాలు బజాజు, మణిలాలు కొధారిగార్లు ప్రయత్నము వలన రెండుపక్షములకును సముధానము కుదిరినది. కాని అర్జున లాలు సెతీగారి పక్షమువారు మరల నానియమముల నుల్లంఘించిరి. క్రొత్తకాంగ్రెసు ఎల్కే నుకమిటీవారు చురుకుగా సభ్యులను చేర్చుచున్నారు. ఈ కమిటీలో జాతీయవాదులు చాల మందికలరు. ఇప్పటికి సభ్యుల దరఖాస్తుపూర్వములు 700 పంచి పెట్టబడెను. అజ్మీరులోను యితర మండలములలోను చాలమంది చేరిరి. ఈనెల 20 వ తేదీనుండి వీరిప్రతికయను “ప్రకాశపత్రిక” ప్రతిదినమును వెలువడుచున్నది. (శ్రీ ప్రెసు.)

మోహిని తైలము

5 తుల నూనెగల సీసా 1-4 రూ. 0-12-0.

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి-మదరాసు

స్వర్టాంకు భూమిమీద క్షయరోగ ఆస్పత్రి

ఎగ్జూరు పౌరులు గవర్నరుగారికి పంపినవిజ్ఞాపన
ఎగ్జూరు రేటుపేయర్ల మగు యేము నిచ్చట అనేకసంవత్సరముల నుండియు నివాస మేర్పరుచుకొని యున్నాము.

ప్రభుత్వమువారు స్వర్టాంకు భూమిమీద నొక క్షయరోగ ఆస్పత్రి నిర్మింప నుద్దేశించుచున్నారని వినుటకు మిగుల విచారపడుచున్నాము.

మా జీవితము సమీపమున బాల బాలికలకు ఆస్థలముగా నుపయోగపడుచున్న భూమి యిదియొక్కటి మాత్రమే యయి యున్నది.

ఇచ్చట క్షయరోగ ఆస్పత్రి నిర్మింపబడుచో ఇచ్చట నివసించుచున్న ప్రజల యోగ్యము చెడిపోవుటచే గాక, యీశ్వరవ్యాధి తమకు సోకునేమోయను భయముతో వారీధిలమును విడిచిపెట్టవలసి వచ్చును.

ఇట్టి యాస్పత్రి యారాష్ట్రముయొక్క వివిధ ప్రాంతములనుండి యనేక క్షయరోగుల నాకర్షించును. గావున వారిలో ఆస్పత్రిలో చేర్చుకోబడజాలనివారందరూ యీస్థలమునం తమ రోగముయము గావించురు.

ఈప్రాంత వాసులలో వృద్ధులగువారును, పిన్నవయస్కులును, తామలవాటుపడియున్న విశ్రాంతి స్థలమును గోల్పోవుదురు. నగరమందలి యితర పార్కులు దూరముగా నుండుటవలన వీరా స్థలములకు బోజాలరు.

స్వర్టాంకు భూమికి సమీపముననే గవర్నమెంటు ప్రెసిడెన్సీ ట్రెయినింగు స్కూలు ఉన్నదిగావున ఈపాఠశాల బాలికలకు గూడ యీవ్యాధి సోకవచ్చును. ఈపాఠశాల మరియొక దూరస్థలమునకు మార్చబడుచో, ఎగ్జూరు, నుంగంబాకం, కీల్పాకు, పరకువాకం వాస్తవ్యులకు చాల కష్టముగా నుండును.

ఈస్థలమునకు సమీపమునుండియే అనేకరైలుబండ్లు నడుచుచుండుట వలన వానిశబ్దము క్షయరోగులకు గూడ మంచి దీకాదు గావున ఇచ్చట ఆస్పత్రి నిర్మించుట స్లహాగాదు.

ఇంతకంటె నెక్కువ సమీపాయకరమగు స్థలములు పల్లవరములోగాని లేక పూనమల్లిలోగాని ప్రభుత్వమువారికి సులభముగా లభింపగలవు.

కాబట్టి సదరు ఆస్పత్రి యిచ్చట నిర్మింపబడుట నిలుపు చేయబడుటకును సదరుభూమి ఆస్థలములకును పార్కులకును ఉపయోగింపబడుటకు కార్యరేపనున కొసగ బడుటకును మేము గోరుచున్నాము.

ఈవిషయమున ప్రజాభిప్రాయము పూర్తిగా మాపక్షముననే యున్నది. కావున మాకోర్కెలు మన్నింపబడవలెనని ప్రార్థించుచున్నాము.

నూతన బెంగాలు శాసనసభ

కాలపరిమితి

ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన

డాక్టరీంగు, ఏప్రిల్ 23:—ప్రస్తుతముజరుగనున్న ఎన్నికల ననుసరించి ఏర్పడు శాసనసభ కాలపరిమితివిషయమై కొన్ని ప్రతికలకు వ్యక్తులకు సంబోధములున్నట్లు తెలియుచున్నవి. ఇండియా ప్రభుత్వ చట్టము ననుసరించి శాసనసభల కాలపరిమితి మొదటి సమావేశము మొదలు మూడుసంవత్సరములు నిర్ణయింపబడినది. అదేవిధమున ఇప్పుడు నిర్మింపబడు శాసనసభ మూడు సంవత్సరములు యుండును. ఈమధ్య మరల ఆవసరమైనచో శాసనసభను రద్దుపరచి మరల ఎన్నికలుజరుపుటకు గవర్నరుగారికి అధికార ముండును. (శ్రీ ప్రెసు.)

దంత చూర్ణము

డబ్బీ 1-4 వెల 0-2-0; 12-4 1-4-0

ఈ దంతచూర్ణముతో శండ్లుకో నుటలన చిగుళ్లుగట్టి వడును. చిగుళ్లునుండి రక్తముకావలయును. నోటదుర్గంధము లేకయుండును. వండ్లు చుక్కయువలె తెల్లగా నుండును.

అమృతాంజనము డిపో మద్రాసు, బొంబాయి.

వ్యతంతరేఖలు

పెదనందిసాధు

(ఒక విలేఖరి)

మహాత్ముని రాక

ఈ నెల 17 వ తేదీ రాత్రి 9-30 గంటలకు మహాత్ముడు, వారి సతీయు, దేశభక్త వేంకటప్పయ్యపంతులు మున్నగు ఆంధ్ర నాయకులు, నల్లూరు నుండి యిచ్చటికి దయచేసిరి. స్థానికముగ నేర్పడిన సన్మానసంఘమువా రేర్పడిన ప్రత్యేక పందిరిలోని యున్న తానము పయి మహాత్ముడు ఆధిపతిని ఘోషము 20 నిమిషముల కాలము ఖడ్గధరించుటను గూర్చి యు, అప్పశ్యతను గూర్చియు, హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళనమును గూర్చియు, హిందీభాషయందు పద్యసంగీతము, దానిని దేశభక్త కొండ వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు తెలిపించిరి. మహాత్ముని దర్శించుటకయి నేనవేల ప్రజలు విచ్చేసిరి. సభలో 1116-0-0 లున్న లాలాజీ నిధికి 42-0-0 లున్న సన్మాన సంఘమువారు సమర్పించిరి. ఇదిగాక సభలో గొండులు నగలును ద్రవ్యమును, సమర్పించిరి.

అల్పాహారవిందు - వీడ్కోలు సభ

ఈ యూరి బోర్డు మిడిల్ స్కూలు నందలి ద్వితీయో పాఠశాలయందు లగ్న శ్రీ నేమలపల్లి లక్ష్మీనారాయణ చౌదరిగారు ఇచ్చుట నుండి బడికాబడుటలన జాతీయ గ్రంథాలయ భవనమున వీడ్కోలు సభయు, నల్పాహారవిందును జరుపబడినవి. ఈ లక్ష్మీనారాయణ చౌదరిగారు రేపల్లె తాలూకా ఓలేరు వాస్తవ్యులు, పట్టభద్రులు. వీరి సంఘసేవాభిలాషను గూర్చి యు, నిరాడంబర జీవితమును గూర్చియు, బెక్కర ఉపన్యాసించిరి. భగవానుని కృపవలన వీరు శ్రేయఃకాములై ఉన్న తస్థితికి నత్తురని తలచుచున్నాము.

మోక్షక్షయ-మహాత్మునిరాక

మహాత్ముని సన్మానించుటకు గ్రామస్థులందరు పూరివెలు పల మాగాణిసాలములో నొక యున్నతమైన వేదికయు దాని చుట్టు వెదురుగడలతో నొక ఆవరణయు నిలుపు బజారులు మూలబజారులు నిర్మించిరి. 19వ తేదీరాత్రి 8 గంటలకు మహాత్ముడువచ్చునని కార్యక్రమమందు ప్రకటింపబడియుండెను. అందు చేత 7 గంటలకే గ్రామములోని స్త్రీ పురుషులు బాలబాలికలు వచ్చి సభామైదానమందు కూర్చుండిరి. చుట్టుగ్రామముల నుండి చాలమంది యువతులు యువకులు ఆదిమాండ్ర సోదర సోదరీణులతో నచ్చి అప్పశ్యతను పాటించక అందరును సోదర భావముతో కూర్చుండిరి. సభామైదానమందు సుమారు 5, 6 వేలమంది జనులు నిశ్చలముగా కూర్చుండిరి. మహాత్మునిరాకకు ముందు అంచె శివయ్యచింతమనేని భావయ్యగార్లు మహాత్ముని గురించియు వారి రాకను గురించియు మిగుల ఆహ్లాదముగా నుపన్యాసించిరి.

మహాత్ముడు 9 1/2 గంటలకు విచ్చేసినను జనులు నిశ్చలముగా వేచియుండిరి. మహాత్ముడు సభావేదికపై నెక్కి 5 నిమిషములుండిరి. స్త్రీలొక స్వాగతమును, పురుషులొక స్వాగతమును మహాత్ముని కొసంగిరి.

యీ దినము మొత్తము మహాత్ముని కర్పింపబడెను.

మోషరూప్రీలు	300	0	0
పాకులు	570	0	0
చైత్యములు	18	8	0
కానుకలు	23	9	6
బోడపాడు పాకులు	150	0	0
విద్యార్థులు	10	9	0
(లాలాజీ నిధికి)...	50	9	0
పాపపర్రు పాకులు	116	0	0
మొత్తము	1244	8	6

రాత్రి యీ గ్రామములో కొదాలి వెంకట్రామయ్యగారి గృహమందు మహాత్ములవారు గడసిరి. మరునాడుదయము 7 గంటలకు బయలుదేరి తురుమెళ్ల అమృతలూరు వచ్చి రా గ్రామములకు మహాత్ముడు వెడలెను.

గోగినేని వీరరాఘవయ్య

బెజవాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్ర నాటక సంఘము.

ఏప్రిల్ 23: బెజవాడపట్టణమున నూతనపద్ధతుల ననుసరించి నాటకకాలను నిర్మించి తద్రూపమున ఆంధ్రనాట్య కళ నభివృద్ధికి తెచ్చుటకై బల్లారివాస్తవ్యులు శ్రీ టి. రాఘవాచార్యులుగారు సంకల్పించిన విషయము ఆంధ్రనాట్యరంగ విదితమే. ఈ సంఘనియమానలి సిద్ధము చేయబడియున్నది. కొలదిరోజులలో ఆంధ్రమహాశయలకల్లరకు తెలియజేయబడును. ఈ సంఘమునకు శ్రీ రాఘవాచార్యుల వారధ్యకులుగ నుండి స్త్రీపురుషులకు నాట్యకళయందు శిక్ష నొసంగుదురు. నూతనతైలినీ నాటకములు రచియించబడును. నాట్యకళను గూర్చిన ఒక మాసపత్రిక క్రొత్తపద్ధతిని ప్రచురించబడును. తెనాలి, బెజవాడ, గుంటూరు, బందరు, యెలూరు, కాకినాడ మున్నగు పట్టణములలో నాటకములను ప్రదర్శించి వచ్చెడు సొమ్మును పత్రికను నిర్వహించుటకు వినియోగించుదురు.

ఈ నెల 25 వ తేదీనుండి రాఘవాచార్యులవారు సంఘ సభ్యులు సభ్యురాలంద్రతో యీ పట్టణములకు విచ్చేసి నాటకములను ప్రదర్శించి, ఉపన్యాసముల నొసంగెదరు. ఏ యే పట్టణములయందు ఎప్పుడు వారు మకాముచేయునదియు ప్రచురించబడును. ఆంధ్రమహాశయలు యీయవకాశమును చక్కగ వినియోగించుకొనెదరని తలంచుచున్నాను.

నాటకములలో చేరదలచినస్త్రీలు పురుషులు ఆయా పట్టణములయందు శ్రీ రాఘవాచార్యులవారిలో సంప్రతించవచ్చును.

హిందూ హైస్కూలు వార్షికోత్సవము

బెజవాడపట్టణమున నెలకొల్పబడియున్న శ్రీ కన్యకా పరమేశ్వరీ విస్సంసెట్టి వెంకటరత్నం హిందూ హైస్కూలు యొక్క వార్షికోత్సవము నిన్న సాయంత్రము జయప్రథముగ జరుపబడినది. జిల్లాకలెక్టరు ఎ. జి. ధేను గారధ్యక్షత వహించిరి. పురప్రముఖు లనేకులు సభ నలంకరించిరి.

సభ ప్రార్థనలతోడను, గీతములతోడను ప్రారంభమయ్యెను.

హెడ్ మాస్టరుగారు వార్షికోత్సవమున చదివిరి. పరీక్షలలో ఫలితములు ఉత్సాహభరితముగ నుండెననిరి. స్కూలుకు తగిన హాస్టల్ ఒకటి నిర్మాణము కావలసియున్నది. ప్రస్తుతము స్కూలువిద్యార్థులు ఆటలకుపయోగించుస్థలము సరిగ లేదనియు, ఇందులకు ప్రత్యామ్నాయముగ మంచినీలమును ప్రభుత్వమువారిసంగవలసిన ఆవశ్యకతను నిరూపించిరి.

పిమ్మట విద్యార్థులు శరీరవ్యాయామ ప్రదర్శనముల గావించిరి. అందు వి. సుబ్బారావుగారు చూపిన కౌశల్యమును సభ్యులు ప్రశంసించిరి.

అటుతర్వాత ఇంగ్లీషు, తెలుగునాటకములను విద్యార్థులు నిపుణతతో ప్రదర్శించిరి.

అధ్యక్షత వహించిన కలెక్టరుగారు స్కూలుయొక్క అభివృద్ధికై హెడ్ మాస్టరుగారిని, స్కూలు యజమానులను శ్లాఘించిరి. స్కూలుకు ప్రభుత్వమునుండి కావలసిన సహాయము విషయములలో తమకు శక్తికొలది సాయపడుదుమనిరి.

వందనములతో సభ ముగించబడెను.

మతాంతరవింతతూ మానసికవివాహము - నెల్లూరు

సుమారు 20 దినములక్రిందట ఇసకా చెంచయ్యగారును కోకిలాంబగారును అంతరంగికముగ మానసిక వివాహ మాడి బహిరంగముగ దాంపత్య మనుభవించుచు యీనెల 21-4-29 తారీఖున మిత్రులసమక్షమున క్రీష్టియనుమారేజి యాశ్వుక్రింద దానిని రిజిస్టరుచేయించుకున్నారు. ఈజిల్లాయం దిదియే యీలాటి మొదటివివాహ మగుటచే ప్రేక్షకు లమితముగా వచ్చి యుండిరి. ఈ వివాహమునకు సాంఘిక నైతికబంధములు లేవు. యే మతాచారముగాని యేవివాహతంత్రుగాని యేపురోహితుడుగాని లేకుండగనే వివాహము వరుని ప్రార్థనతో ముగిసిపోయెను. ఇది నవీనమానసిక వివాహము.

వరునివయస్సు సుమారు 29, వధువువయస్సు సుమారు 26. వరుడు బ్రహ్మసమాజికుడు, బ్రహ్మసత్ప్రచారకుడు, సాంఘిక సేవ చేయుచున్నాడు. వధువు ప్రాబుధ్యంబు, క్రైస్తవమత మనుకుచేరిన వక మర్యాదకులుంబుమనకు చేరిన స్త్రీ. ఈమెకు మొదట భర్తవలన వచ్చిన కొన్ని వేలవెలగల భూస్థితిగలదు. ఇయస్సు సంపదలభేదములను పాటించకనే వ్రించి వివాహమాడుట యెల్లరికి సంతోషదాయకము.

(ఒకవిలేఖరి)

నల్లూరు - పారులు

మహారషి, లోకోత్తమపురుషుడు, త్యాగి, ధర్మసంస్థాపనార్థ మవతరించిన యనతారపురుషుడు, దేశసేవాదురంధరుడు నగు గాంధీమహాత్ముల వారు 19-4-29 సం॥ తేదీ సాయంత్రము 5-10 లకు రేపల్లెనుండి కార్యక్రమములో నున్న నల్లూరుపాలెం బోవనున్న మార్గమధ్యమున నల్లూరు పారులు మరికొందరు మహాత్ముని సందర్శనార్థమై హిమకరోదయప్రాప్తికై వేచు, చకోర ములభాతి గాంధీదేవుని సందర్శన సౌభాగ్యము నేడుగదా మనకులభించు మహాభాగ్యమబ్బునున్నదని తన్మయత్వమున తబ్బి బుల్లె యుండునపు డెవరోయొక విదేశీగుడ్డల పెద్దమాటను మార్గమధ్యమున బడవయిచి, గాంధీదేవుని సందర్శనార్థమై జూచుచుండెను. ప్రతివారికి నయనములయందును భక్తివిశ్వాసములు ప్రేమపూరితములై వెలుగొండసాగెను. ఇంతలో గనుజూపు మేరదూరములో కారువచ్చుచున్న దృశ్యము, ప్రజల హృదయంతరాళమున జొరబడెను. వెంటనే వాలంటీయర్లు ప్రజలను శ్రేణులుగా రోడ్డున కీనైపున నాచైపున నిలుపబెట్టి మహాత్ముడగిట్టించిన కారు జూచుచుండగా నెమ్మదిగా కారుసమాపించి నది. అందు ముందు గూర్చొనియున్న "బ్రజకిషోరికుమారి" విదేశీగుడ్డలగుడ్డను జూచి, చిలునపునపున మహాత్ముని వంక జూచెను. మహాత్ము డానందపరవశుడై దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులుగారిలో "యావత్ప్రముల గుట్టకు నిప్పంటింపుడు" అను మహాత్ముని యాదేశము వినినతోడనే దేశభక్త వెంకటప్పయ్యపంతులుగారును శ్రీ సీతారామ శాస్త్రిగారును ఆరోడ్డు ప్రక్కనున్న ప్రతిలోపేసి, నిప్పంటింపుడన వెంటనే యగ్ని సంస్కారము జరిగిపోయినది. ప్రజలకు శ్రేతాయుగమున శ్రీ రామనివాస మన్నభక్తి నేటికాలమున మహాత్మునియందు లీనమైనది. యాదృశ్యమును జూడవలయును గాని వ్రాయుటకు వలనవడదు. దరిద్రనారాయణునకు మహాత్ముడు హస్తాంజలి జూచి నాడు. నల్లూరు, యార్లగడ్డవారి సంఘము నన్మానపత్రముతో రు 116-0-0 లు సమర్పించి ధన్యులైరి. మహిళాబృందము కొన్ని యుంగరములు, మట్టెలు గొట్టుతోసహా దీసి, మహాత్ముని చరణకమలములందెడి నమస్కరించి ఫావమలయిరి. యీ దృశ్యము జూచునపు డెవరిమనస్సు వెనుకాడును. రు 20-0-0 ల రాతి ఉంగరము దేవిదేవి వెంకయ్య చౌదరిగారున్న, మరియొక యుంగరము యార్లగడ్డ రామయ్య చౌదరిగారున్న, మరియొకరు రు 5-0-0 లున్న, మరికొందరు తోచిన కానుకలున్న సమర్పించి గన్యులయిరి. కారు నెమ్మదిగా నల్లూరు పాలెం పోసాగెను.

పుట్టగుంట రామయ్యచౌదరి.

మహాత్ముని ఆగమనము

పెదపూడి (తెనాలితాలూకా)

మాయూరు చిన్నదయ్యను మహాత్ముని సత్కరించుట యందు నితరములకు చుట్టు గ్రామములకు దీసిపోలేదని మాసంత సము, శనివారమునాడుదయము 7 గంటలకు మాయూరి సమీప గ్రామములకు గాంధీ మహాత్ము లేతెంతురని విని మా పురజనులు శుక్రవారము సాయంతనము మీటింగుచేసి మహాత్ముని మన యూరికిగూడ రప్పింపవలయునని నిశ్చయించుకొనిరి. ఉత్సాహనంతులగు పురజనులవలన నొకఘడియలోపల మహాత్ముని కర్పింపవలసిన వేయిమాట పదునారు రూప్యములు కప్పింపబడినవి. మరునా డుదయము 8 గంటలకు మహాత్ముని స్వాగతము చే మా గ్రామము పునీతమయెను. మహాత్మునికి మాపురజనులీచ్ఛ సవి రు 1116 లను, దానవీరవతియగు నల్ల మోతు దుర్గాంబగారు నగలరూపముగా నర్పించినవి రు80-0-0 లును, హిందీ విద్యార్థులర్పించినవి రు 4 లు.

ప్రగ్ధరా. మహాత్ముం యస్యలోకే దిశిదిశిభిరం దేశవక్త్రైసుపత్రే శ్వేతాశ్వం భీత దృష్టిం విచలిత మకరోద్యస్య స్వాతంత్ర్య దీప్తాయస్య శ్రీరైశ్చైదే న్యం భవతి విదలితుం పాపలోకో మహాత్మా గాంధీస్సంపూజ్య పూతో భవతి భగవత స్సస్యపాదౌచ పూజ్యా.

జాస్తి శ్రీరాములు చౌదరి.

ఉదకమండలం వార్తలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఏప్రిల్ 22:—ఉదకమండలం మిప్పుడు నూతన జీవకళ తో నిండియున్నది. గత కొద్దివారములనుండి గురియుచున్న తొలకరివానలు దేశమందలి ప్రాంతములనుండియు అనేకుల నాకర్షించుచున్నవి. గోప.క. ప్రభువు త్వరలోనే విరమింపబోవుచున్న యీ సమయమున నిచ్చుట జనసమృద్ధి యంతకంత కధికముగుచుండును. రాబోవు మాసారంభమున పండుములు ప్రారంభించునపుడు జనసమృద్ధి యత్యధికముగా నుండును. మైసూరు మహారాజాగారును, రీజంటు మహారాజుగారును, ఫెర్నాండిస్ పార్ట్ పార్టీలకును బసచేసి యున్నారు.

గ్వాలియరు మహారాజా, మహారాజు గార్లు, బొంబాయి క్యాపిటల్ ను దున్నారు. బాహ్యురు మహారాజాగారి భవనము దు జయపూరు మహారాజాగారు బస చేయుదురు. తిరువాన్కూరు మహారాజా, జానియరు మహారాజు గార్లును, మరికొందరు రాజులును, జమిందారులును గూడ వచ్చియున్నారు.

రోడ్ల మరమ్మత్తులు

గత వేసవికాలముతరువాత ఉదకమండలము చాల యభివృద్ధి గాంచుచున్నది. మునిసిపాలిటీ వారు యీసంవత్సరములో రోడ్లకన్నిటికిని తారు పూయించుచున్నారు.

నీటి సప్లయ

వర్షములు గురియకుండినను ఆరు మాసముల వరకు చాలి నంత నీరు సప్లయ కాబడుటకు గాను, మునిసిపాలిటీవారు పి. డబ్ల్యు. డి. శాఖవారి సహాయముతో అప్పరు దొడబెట్ట రిజర్వాయరుయొక్కయు మార్లిమండు చెరువుయొక్కయు గట్టును ఉన్నతము గావించిరి.

ప్రభుత్వపులిందు

గవర్నమెంటు హౌసునందు మేసెల 24 వ తేదిన జరుగును. గవర్నరుగారిలోటవిందు మేసెల 17 వ తేదిన జరుగును. సౌతుయిండియన్ డానుష్ యీసెల 27 వ తేదిన జరుగును. ప్లవర్ష్ 25 వ తేదిన జరుగును.

ప్రదర్శనములు

సెంటుబార్ని హోము సాంవత్సరికసభ మేసెల 7 వ తేదిన కెట్టియెద్ద గవర్నరుగారి యధ్యక్షతన జరుగును.

రైలుమార్గముల అభివృద్ధి

దక్షిణ యిండియా రైల్వే అడ్వైజరీ కమిటీయొక్క క్వార్టర్ల సమావేశమందు ఆర్కింగ్ ఏజెంటు మేజరు హెచ్. ఎం. ఆరమ్మనీగారు రైల్వేమార్గముల యభివృద్ధిగూర్చి గావింపబడిన సూచనలకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, దక్షిణఇండియాలో పలుమార్గముల యభివృద్ధి ప్రస్తుత ఆర్థికలోపములబట్టి తగ్గింపబడవచ్చుననియు, ఆర్థికస్థితియం దభివృద్ధి గాంచునప్పుడు ప్రజల యవసరములనుబట్టి యేరైలుమార్గము ముందుగా నిర్మింపబడవలెనో నిశ్చయింపబడుననియు చెప్పిరి.

మోటారుబస్సు పోటీ తగ్గింపబడుటకు అవసరమగునన్ని రైలుబండ్లు నడిపించుటకు సూచన గావింపబడెను.

నర్సారావుపేట డి॥ ము॥ కోర్టులో

O. S. 7/29.

వాది:—శ్రీ విల్లిభుత్తురు అనంతాచార్యులు కుమారుడు అనంతాచార్యులు మైనరు అయినందున, నేక్ట్ ప్రెండు తల్లి రంగమ్మ.

ప్రతివాదులు:—చిల్డ్రన్ రి అనంతాచార్యులు, 2. చిల్డ్రన్ రి నీతారామానుజాచార్యులు భార్య ఆండాళమ్మ.

వాది తండ్రి లేటు శ్రీవిల్లిభుత్తురు అనంతాచార్యులుగారి పేర, ప్రతివాదులు రు 400-0-0 లకు నెల 1 కి రు 100 కి రు 1-0-0 చొప్పున వడ్డితో డి 26-12-25 తేదిన ప్రాప్తించి యిచ్చిన ప్రాంసరినోటును బట్టి, యీ నెంబరున వాది, ప్రతివాదులమీద దావా దాఖలు చేసినాడు. సదరు దావా ప్రతివాదుల ఆక్షేపణనిమిత్తం డి 11-6-29 తేదీకి వాయిదా జేసినారు గనుక యిందును గురించి ప్రతివాదులకు ఆక్షేపణలు వున్నయెడల వాయిదాలో 11 గంటలకు నర్సారావుపేట డిస్ట్రిక్టు మున్సబు కోర్టువారి యెదుట హాజరయి మనవి చేసుకొనవలెను. లేనియెడల యక్కపార్టీగా విచారించబడును.

నడింపల్లి జగన్నాథరావు, వాదితరపు పకీలు.

హిందూదేశపు వర్తకులకు ప్రత్యేకసౌకర్యము

అన్ని ప్రాంతములందు గల మాప్రాత, శాశ్వత కాలాదారులు పలుమారు కోరుటచే మేము ప్రత్యేకముగా జనరలు కమిషన్ శాఖను స్థాపించితిమి.

పీస్-గుడ్సు, కిరానా, కట్టరి, గ్లాసువేర్, ధాన్యములు, కెమికల్సు, వెండి, బంగారు, హాంసైరి, రంగులు, పెయింట్లు, స్టేషనరీ ఇతర ఫ్యాన్సీ సామానులు మొదలగు వాటికి మాకు ఏజెన్సీ గలదు. ఇందుకు సంబంధించిన పనులను నిర్వహించుటకు మిక్కిలి అర్హత అనుభవము గలిగినట్టివారే నియమింపబడి యున్నారు.

ఇతరులతరపున ఏజంటుగా నుండి కమిషను పగతిపైన వారిసామానులను మాకు పంపిన విక్రయింతుము.

నేట్టి అగ్గిపుల్లులు, గంధకము అన్నిరకములది, లేబిల్సు మొదలగునవి మిక్కిలి సరసముగా సరఫరా చేయగలము.

మిక్కిలి తృప్తికరముగా గమ్యస్థానమునకు చేరుటకై ఆర్డరులు మిక్కిలి శీఘ్రముగా చేరునట్లు పంపబడును. నేట్టి అగ్గిపుల్లుల మాకు దగ్గర నుండు రైలుస్టేషనుకు ఇనాముగా సరఫరాచేయబడును. లేబిల్సును మా కిచ్చిన ఇతర లేబిల్సుగల సామానులు కూడ సరఫరాచేయబడును.

తంతులిరాసము: ప్రావక్ టెలిఫోను నెం 23496.

phone 23496,
Tele gram: Shravak.

LALLUBHAI JECHAND SHAH
Wholesale Matches Merchant,

Factory Agent & General Commission Agent, 125, Nagdevi St., Bombay No 3

వాతావరణస్థితి

1929 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 24-వ తేది బుధవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షపాతము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షపాతము	గత 24 గంటలలో సగటు వర్షపాతము	ఏప్రిల్ నెల 1-వ తేదిననుండి వర్షపాతము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు కురియు మొత్తము
గోపాల్ పూర్	91	81	...	0	0.6
విశాఖపట్టణం	92	83	...	0	0.5
కాకినాడ	97	79	0.1	0.4	0
మచిలీపట్టణము	95	80	...	0	0.5
కర్నూలు	98	76	...	0	0.4
బళ్లారి	90	78	...	1.8	+ 0.7
అనంతపురం	+	0	0.1
కడప	92	78	0.1	0.1	0.3
నెల్లూరు	96	79	0.1	0.1	0.2
మద్రాసు	92	78	+	0	0.4
కడపూరు	89	77	0.2	1.1	+ 0.5
నెల్లూరు	93	76	...	0	0.4
సేలము	90	78	0.2	2.5	+ 1.2
కోయంబత్తూరు	88	72	0.2	5.0	+ 3.9
తిరుచనాపల్లి	93	75	0.6	1.4	+ 0.5
నాగపట్టణము	86	78	...	2.0	+ 1.6
చుడూరు	89	75	...	3.5	2.1
పాంబర్	85	78	0.1	3.9	+ 2.5
పాలంకోట	3.9	+ 1.7
తిరువేండ్రము	83	76	...	7.9	+ 4.7
కొచ్చిక్	88	78	...	5.9	+ 2.4
కాలికట్టు	90	74	1.9	6.0	+ 3.5
మంగుళూరు	90	77	+	4.0	+ 3.1
బెంగళూరు	85	65	0.8	2.0	+ 1.1
మేర్కాత	78	63	0.2	3.9	+ 2.0
కొడైకనాల్	68	58	1.0	14.8	+ 11.1
హనుర్	68	57	1.8	570	

సర్కారులు:—కాకినాడిలో ౦. 1 వర్షించెను. ముమ్మడిట్టుగుండున్నది.

డక్కన్:—కడపలో ౦. 1 వర్షించెను. అనంతపురము లో చినుకులుపడెను. మేఘములు విస్తారముగా యున్నవి. బళ్లారిలో 90 డిగ్రీలు ఎండగానెను. అనగా 14 డిగ్రీలు పగటి వేడిమి తక్కువ.

కర్నాటకము:—కడపూరులో ౦. 2 నెల్లూరులో ౦. 1 వర్షించెను.

మద్రాసులో తుంపరబడును. నెల్లూరు కడపూరులో పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

ఐ. ఏ. నారాయణయ్యరు, సహాయవాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

పూజ్యులగు మోహనదాసు కరంచందు గాంధీమహాత్ముల పాదారవిందములకు

పురుషోత్తమ!

జగత్పాపహర్తృశ్రీ శ్రీమద్మహాత్ములు, శ్రీ శ్రీ శ్రీ మహాపురుషులు నగు తమ చెవిమీది సంవత్సరముల పిమ్మట లెకరి ఆంధ్రదేశమునకు విచ్చేసి, తమకీర్తనార్థము భాగ్యము లభింపజేసి మమ్మల హృదయజేసినందుకు మాకృజ్ఞ శాస్త్రార్థకస్యాగత మిచ్చుచున్నాము.

ఈ యెనిమిది సంవత్సరములందు, దేశభక్త్యదయతో శ్రీకళ్యాణములకై తమకు చేయుచున్న శుభమోదరణ, ఖద్గరుద్యాకరణ మొనలగాగల నిర్మాణకార్యక్రమాలకు సీగంధాంబ సమయవారు నమ్రభావమున గమనించుచు, యడకరించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

దేశభక్త్యదయనకు శుభమోదరణ, ఖద్గరుద్యాప్తితో తాటువ్యాధియముడు, శ్రీమహాత్ములందలి విజ్ఞానవ్యాప్తియ ముఖ్యమని యీసంఘమువారు దలంచి, ఆంధ్రదేశమందలి యన్నిసంఘముల యందును, విద్యానివయములందును, పలుకలదియందును వెనుకబడియండిన చైతన్యసంఘమునం దున్నత జ్ఞానవ్యాకరణ నిమిత్త మిసంఘము పరిపాసనవత్సరముల నుండియు గ్రంథాలయము, ఉచితశాలయములవ్వారా సాంఘిక సేవ జేయుచున్నది.

తమ యశూర్యయాశీర్వదశాభిలాషులు, గుంటూరు ఆర్యవైశ్యయువకుల సాహితీ సంఘము.

బసవపురాణము

కాలిక్ జైందు ధర రు. 1-కి రు. 2-8-0.

గ్రంథకర్త:—పాల్కురికి సోమనాథకవి.

పరిష్కర్త:—బ్ర. శ్రీ. వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు

పండ్రిండవ శతాబ్దమున వెలసిన శైవమత

ప్రతిపాదకముగు ద్వీపదశాస్త్రము. ఇందు శైవమతో

ద్వారకుడగు బసవేశ్వరునియు, తత్పూర్వులు, తత్వము

కాలీనులునగు శివభక్తులయు చరిత్రములను నరన

ముగను, పాఠకులు మనసుకరగి తన్మయు లగునట్లు

గను కవి వర్ణించినాడు. గ్రంథమున మధురమధుర

ములగు జానుచెనుగువలుకుల జాలువార్చి రచన

మున ముద్దులు గురిపించినాడు. గ్రంథము భిన్నభిన్న

రాష్ట్రములకు జెందిన పెక్కుతాళవ్రతమాతృకల

తో సరిచూచి పరిష్కరింపబడినది. సాతాంతరము

లు సూచింపబడినవి. పరిష్కర్త రచించిన అమూ

ల్యముగు పీఠిక (129 పు.) యిందుగలదు. ఆకాలపు

టపూర్వ సారస్వతచారిత్రక విశేషముల లెక్కకు

మిక్కిలిగనందు పరిష్కర్త యేర్పికూర్చినారు. ఆధు

నిక కవికుమారుల కిది యత్యంతోపకారకము.

పాఠ్యుభిర్ములు ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రిక"

7, తంబు శెట్టిపిడి, మదరాసు.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయమున దొరకు గ్రంథములు

రాష్ట్రభాషాపీఠీ ప్రథమపు స్థకము - రామానంద
రత్నగారు 0-8-0
శ్రీరామవిజయము (నాటకము) - కే. వెంకటరమణ
రావు గారు. 0-8-0
కారవాంబు, (ప్రేమరత్నబోధిని) నాటకము - టి. శ్రీనివా
స రాఘవాచార్యులుగారు. 0-4-0
శబ్దకామిని (నిఘంటువు) - శిరోధూమణిము, వేంకటరంగాచా
ర్యులుగారు. చాలా ఉపయోగకరము. శేబులోనిముద్రము. 1-4-0
అంధ్రోద్యమము - మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల అధ్య
క్షుల ఉపన్యాసములు, తీర్మానములు చిత్రములుగలవు. 1-8-0
ఆరాధనవిధి - ముదిగొండ నాగలింగశాస్త్రిగారు 0-4-0
అత్యుజ్జాసాసంఘము - పారసంది జగన్నాథస్వామిగా
రు. కీరము విడిచినతరువాత అత్యుత్థితినిగూర్చి చెప్పినది. 0-8-0
సత్యవత్సపాఖ్యానము - మల్లంపల్లి మల్లికార్జునశా
స్త్రిగారు. అయిదాశ్వాసముల సవత్సరిబంధము. అద్భుతకల్పన
ములతో నిండియున్నది. 1-0-0
గురుబోధామృతము (వేదసారగ్రంథము) - శ్రీమతి కట్ట
మంచి తిరుమలస్వామిగారు. భక్తిరసపరిపూరితము లగుపాటలు 0-4
తిలకు మహాకీర్తనునిజీవితము, సంపూర్ణోపన్యాసము
లు - మనిగొండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు. డిప్యి 420
పుటలు. 2-4-0
తత్వమచంద్రికా (ప్రథమభాగము) - సన్నిధానము నూ
ర్యశాసాధులుశాస్త్రిగారు. 1-0-0
సంగీత శమంతకమణి. 0-8-0
మహర్షి దేవేంద్రనాథ తాకూరుగారి స్వీయచరిత్రము
- మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు. ప్రతిష్ఠా క్రియ ముఖ్య
ముగ జరుపవలసినది. ఘోరైక్యకాగితము. పుటలు 214 క్యా
లిగ్రాఫి. (కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే కలవు) 2-8-0
ఆంధ్రజ్యోతిరీకామణి (సటికము) - పారసంది రామ
శాస్త్రిగారు 0-12-0

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము,
నెం 7, తంబు శెట్టిపీఠి, జార్జిటవు, మదరాసు.

సువర్ణసుందరసము
సర్వసేవామేహములకు
సంజీవివంటిది

ఎటువంటి సహమేహములైనను గురుత్వము, ఇక్షువులు
అనానందం. నోరుపట్టుట మొదలైన దుర్గుణములు లేవు. అనే
కులు నాడి మెచ్చియున్నారు. 60 ఏండ్లు ప్రాచీనమున అను
భవముగల శ్రీ శేట్టి వేటూరిసుందరశాస్త్రిగారిచే కనిపెట్టబడి
నది. వాడు విధము మందుతో పంపబడును.
4 వెల: 50 మాత్రలు రు 5-0-0.
ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల (కృష్ణా)

అమృతాంజనం డిపో వారి

- మ ప్రసిద్ధా వ ధ ము ల జా వి తా
1. జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అజీర్ణమునకు	1-4
2. వజ్రగుళికలు భాతుపుష్టికి	1-0
3. జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-8	1-8
4. అమృతాంజనము సీసా 1-8	0-10
5. మూలశంకకు తైలము డబ్బి 1-8	0-10
6. తామరతైలము, తామర, తీటకు	0-6
7. కలరా మాత్రలు, వాంతి భేదులకు	0-0
8. తేలమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-8	0-8
9. దంతశూలహరి, పండ్లపోటుకు	0-2
10. కర్ణశూలహరి, చెవిపోటుకు	0-6
11. గజ్జిక తైలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-8	0-4
12. పగుళ్లకు తైలము, శీతపగుళ్లకు	0-6
13. శేలకు మందు సీసా 1-8	0-4
14. చందన అత్తరు 1 టోన్సు	2-8
15. కుష్టుకు తైలము, డబ్బి 1-8	0-2
16. దంతచూర్ణము, పండ్లపోటుకు	0-0
17. గుఖభోగిమాత్రలు	1-0
18. గుఖభోగి తైలము, పుండ్లకు	1-0
19. శోమహరి, వెండ్రుకలు ఊడుటకు	0-8
20. మోహినితైలము, వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	0-12
21. మందుకు నూనె సీసా 1-8	0-6
22. గ్రహణిమాత్రలు డబ్బి 1-8	0-8
23. జాలాబి మాత్రలు, మలబద్ధమునకు	0-8
24. కునుమారిమాత్రలు, కునుమవ్యాధులకు	1-0
25. నెగకు ద్రావకము సీసా 1-8	1-0
26. కఫహరి, శీతకట్టు దగ్ధలకు	1-0
27. కఫహరిచూర్ణము, దగ్ధ ఉబ్బసములకు డబ్బి 1-8	0-8
28. గుండరితైలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-8	0-8
29. శిరోవేదన మాత్రలు, తలనొప్పిలకు	0-12
30. శీతాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
31. ఉబ్బసమునకు మందు	2-0
32. కుంకమపువ్వు తు 1-8	8-0
33. పచ్చకర్పూరం తు 1-8	8-0
34. కస్తూరి	8-8
35. జాన్తు తు 1-8	8-0

అమృతాంజనం డిపో
బొంబాయి - మదరాసు

ఆయుర్వేదాపధ రత్నా కరము
(క్షీరీయ ముద్రణము)
చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6
ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు 4
(96) డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

Price Annas 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT.
MADRAS & BOMBAY.

ప్రకటన
వెలువడినది! నూతనముగా!!
షేక్స్పియర్సు ఓథెల్లో అను
విషాద విజయస్సేన
(నవరసధరితముగు రి అంకముల నడిన నాటకము)
గ్రంథకర్త - కిర్తి శేఖరం బ్రా. శ్రీ. వీరభట్ట సవాళి
రావుగారు, యీ నాటకము షేక్స్పియర్సు కవివాసిన (ఓథె
ల్లో) నాటకమున కనువాదముగా గ్రంథకర్తవారికి గల రంగ
స్థలానుభవమునబట్టి రసవంతముగు పాత్రపోషణముతో, మృదు
మధురపద లాలిత్యములతో, ముద్దులొడుగు వద్యములతో,
మచ్చటగు శృంగారరసములతో, ప్రదర్శనయోగ్యముగను, కథన
యోగ్యముగను రచియించబడిన, పండితపాఠకుల తల్లి
రినాటక మొకసారి శ్రవణానందముగ జదివి యానందింపుడు.
కొన్ని ప్రతులు మాత్రమే గలవు. త్వరపడుదు, ఆలస్య
మాతాభంగమే. వెల ప్రతి 1 కి రు 1-0-0 మాత్రమే, పోస్టు
ఖర్చులు కొనువారివే. మరయువారు:-
వీరభట్ట భాస్కరరావుగారు,
15 జగన్నాథపురం, కాకినాడ, అనివాయును

రోజూపుష్ప లేహ్యము 3351
మలబద్ధమును పారించుటలో శ్రేష్ఠమయినది. కాం
దిరేచనమును చక్కగా గలిగించును. రుచికరమయినది. వధ్యము
లేదు. 15 కు. డబ్బి రు. 0-10-0.

క్షయార్తిష్ట లేహ్యము 4
దగ్ధ, ఉబ్బసము, కఫము, అల్స, మొదలగు క్షయభోగ
సంబంధముగు వ్యాధులను హరించి గుండెకు బలము నిచ్చును.
15 కు. డబ్బి రు. 1-0-0. డి. పి. ఖయ్యులు, ప్రత్యేకము
సి.సి.సి.అందు కో, ఆయుర్వేదసహజం, పెరిదేసి, నెల్లూరుజిల్లా

నీతినిధి
(ఆంధ్రగ్రంథమాలయం దైదవకునుండు).
పూర్వ మెప్పుడో భారతీయుడగు బ్రాహ్మ
ణునిచే రచితమై రెండువేలయేండ్ల క్రింద తిలెటు
దేశమునకు బోయి యాభాషలోనికి బరివర్తితమై
యిటీవల చీనా చక్రవర్తిచే సంపాదితమై చీనా
వలోనికి, తర్వాత నింగ్లిషులోనికి బరివర్తితమైన
యుత్కృష్టనీతిగ్రంథమున కిది మధురముగు నాంధ్ర
వచనరచనము. అనువాదకులు: శ్రీయుత వేటూరి
ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. మానవసూజీవితమున కావశ్య
కములగు నెల్లనీతుల నానుపూర్వితో: దేటగా
సూటిగా సీగ్రంథము చెప్పుచున్నది. క్రొను
పైజా నిండు క్యాలికోలైండు. వెల రు. 0-8-0
ఆంధ్రగ్రంథమాల,
తపాలుపెట్టె నెం. 212, రు. చెన్నపురి

శతకమంజరి - భక్తిసంపుటము
వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకినందన, ఒంటిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, శ్రీకాళహస్తీశ్వర,
దాశరథి, రంగశాయి, శ్రీరామతారక, రామచంద్రశతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క
శతకమునను పెక్కు మాతృకలతో సరిమూచి చేర్చిన పాఠభేదములును, ఆయా శతకకర్తల
చరిత్రమును, రచనమును, విషయమును విమర్శించు విపులముగు పీఠికయునుగలవు. ముచ్చటలు
గూర్చుకట్టు మేలి క్యాలికోలైండు చేసిన సంపుటము వెల రు. 0 8 0 మాత్రమే.
శతకములు విడిగను దొరకును.
ఆంధ్రగ్రంథమాల, తపాలుపెట్టె నెం 212, రు. చెన్నపురి
నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:-
నామవల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండు కో.,
566, రెసిడెన్సీబజార్, హైదరాబాద్, దక్కన్.